

**ОКРЪЖЕН СЪД БУРГАС
И РАЙОННИТЕ
СЪДИЛИЩА ОТ
СЪДЕБНИЯ РАЙОН
за 2016г.**

2016 г.

I.

1. Кадрова обезпеченост.

Бургаският окръжен съд е четвърти по брой на магистрати в страната след СГС и окръжните съдилища във Варна и Пловдив.

Утвърдената щатна численост към 01.01.2016г. е 122 щ.бр., от които :
41 магистрати, 6 мл.съдии и 75 бр. съдебна администрация.

Към 01.01.2016г. заети са били по щат 109 бр.- 36 съдии, 2 младши съдии и 71 съдебни служители.

Въпросът с кадровата необезпеченост с магистрати в Бургаския окръжен съд се разрешава от дълги години чрез командироване.

Със заповеди на Адм.ръководител на АС-Бургас №АД-05-085/21.12.2015г., №АД-05-27/29.03.2016г., №АД-05-44/09.06.2016г., №АД-05-087/21.12.2015г., №АД-05-086/21.12.2015г. , №АД-05-06/27.01.2016г. и №АД-05-48/27.06.2016г., от състава на Районен съд-Бургас бяха командировани в Окръжен съд-Бургас съдия Яни Гайдурлиев за периода от 01.01.2016г. до 09.06.2016г., съдия Пламена Костадинова Георгиева-Върбанова, за периода от 01.01.2016г. до 07.03.2016г., съдия Петя Георгиева за периода от 01.01.2016г. до 31.03.2016г. и съдия Елеонора Кралева за периода от 27.06.2016г. до 27.12.2016г. и от 28.12.2016г до заемане на свободната бройка съдия в Окръжен съд Бургас чрез конкурс.

През 2016г. приключи обявеният през предходната година конкурс за заемане на четири свободни бройки за съдии- за гражданско и наказателно отделение, като местата бяха заети:

С решение на ВСС по протокол № 7/04.02.2016г. Пламена Георгиева- Върбанова встъпи в длъжност „съдия“ в Окръжен съд Бургас, считано от 08.03.2016г., на основание чл.161 ал.1 и ал.2 от ЗСВ ;

С решение на ВСС по протокол № 7/04.02.2016г. Валентина Кърпичева-Цинцарска встъпи в длъжност „съдия“ в Окръжен съд Бургас, считано от 25.03.2016г., на основание чл.161 ал.1 и ал.2 от ЗСВ

С решение на ВСС по протокол № 3/21.01.2016г. Яни Гайдурлиев встъпи в длъжност „съдия“ в Окръжен съд Бургас, считано от 09.06.2016г., на основание чл.161 ал.1 и ал.2 от ЗСВ.

С Решение на ВСС по протокол №3/21.01.2016 г. съдия Ангел Гагашев от Районен съд-Сливен, встъпи в Окръжен съд- Бургас на 01.07.2016г.

Командироването на съдии от един орган на съдебна власт, при кадровата необезпеченост във всички органи на съдебна власт в региона, означава обикновено и последващо командироване по вертикала- в Апелативен съд и в, и от районните съдилища. Тъй като кадровата необезпеченост е проблем не само за Окръжен съд-Бургас, през отчетната година бяха командировани със Заповеди №№АД-05-056/17.07.2015 г., №АД-05-02/19.01.2016г., АД-05-069/08.10.2015 г. АД-05-28 от 29.03.2016 г., АД-05-46/17.06.2016г. на Административния ръководител-председател на Апелативен съд- Бургас и съдии от Окръжен съд в Апелативен съд- Бургас: от м.юли 2015 г. до 20 януари 2016 г. съдия Вела Стайкова, след тази дата до 19.05.2016г. -съдия Иван Воденичаров, от 21.10.2015г. до 23.11.2016 г.- съдия Пламен Синков, от 20.06.2016г. и към настоящия момент- съдия Албена Зъбова-Кочовска.

След проведен конкурс, на свободния съдийски щат в Апелативен съд- Бургас, с Решение на ВСС по Протокол №17/07.04.2016 г., считано от 19.05.2016 г., бе назначена съдия Илияна Балтова от Окръжен съд-Бургас.

С Решение на ВСС по Протокол №25/22.11.2016г., съдия Пламен Синков бе назначен на длъжност „Заместник-административен ръководител-заместник-председател“ на Апелативен съд-Бургас, където встъпи на 24.11.2016 г.

Така, на практика, Окръжен съд- Бургас отново е с четири свободни съдийски щата, но след последното изменение на ЗСВ, командироване в подобна ситуация вече е недопустимо, а и невъзможно, предвид кадровата необезпеченост и на районните съдилища.

От 11.12.2015 г. до 06.08.2016 г. отпуск по майчинство ползва съдия Петя Георгиева.

За съжаление, на 19 декември 2016г., след дълго боледуване, почина съдията от Окръжен съд-Бургас Мъгърдич Мелкон Мелконян.

С цел преодоляване на натовареността на Районен съд – Бургас пък се наложи командироване на младши съдия Яна Атанасова от Окръжен съд-Бургас от м.март до края на мандата ѝ - 24.06.2015 г., след която дата с решение на Съдийската колегия на ВСС по Протокол № 9/21.06.2016г., тя и младши съдия Камелия Ненкова са назначени в РС-Бургас, считано от 25.06.2016г.

На 06.07.2016 г. в Окръжен съд- Бургас встъпиха младши съдиите Мартин Баев и Тодор Митев, след проведено обучение в НИП, а от м.септември 2016г. други двама младши съдии започнаха обучението си в НИП.

Към настоящия момент още 2/две/ щатни бройки на младши съдии са обявени на конкурс. При тази цикличност на обявяване на свободните длъжности на конкурси и, ако не бъде променян щатът занапред, в Окръжен съд- Бургас винаги ще има реално работещи младши съдии, чиито брой съответства на натовареността. Същевременно, след изтичане на мандатите им, гарантирано съществува възможността за назначаването им за съдии в районните съдилища в района на БОС. Този процес е планиран отпреди няколко години и през последните няколко се достигна до желания резултат- Окръжен съд- Бургас да не остава без младши съдии, чиито брой кореспондира на натовареността през последните години и прогнозата занапред (доколкото може да бъде направена такава, предвид често променяното законодателство).

През 2016г., след проведени конкурси и заповеди на административния ръководител – председател на съда бяха назначени следните съдебни служители: Соня Ганчева Иванова – на длъжност: „ експерт връзки с обществеността“; Виолета Колева Недкова на длъжност: „съдебен секретар“; Ирина Георгиева Петрова на длъжност: „призовкар“ и Атанас Господинов Славов на длъжност: „призовкар“;

В края на отчетния период- към **31.12.2016г.**, щатната численост на съда е заета с още 4 щ.бр., или общо 113 щатни бр., от които 39 магистрати, 2 младши съдии и 74 броя администрация. Останали незаети са 4 щата за съдии и 4 щата за младши съдии (2 от които на обучение в НИП).

2. Структура на съда и организация.

Окръжният съд правораздава като първа инстанция по граждански, наказателни и търговски дела. По отношение правосъдната дейност на районните съдилища в съдебния окръг, окръжният съд действа като въззивен съд по наказателни и граждански дела.

2.1. Съдиите са разделени в три отделения:

- ✓ Наказателно, включващо съдиите, разглеждащи наказателни дела I-ва и II-ра инстанция;
- ✓ Първо гражданско и търговско, включващо съдиите, разглеждащи граждански дела I-ва инстанция и търговски дела и
- ✓ Въззивно гражданско отделение, включващо съдиите, разглеждащи въззивни и частни граждански дела.

Определени със заповед са 4 постоянни въззивни наказателни състава и 6 постоянни въззивни граждански състава. Многократно през годината се налагаше утвърждаването на нови постоянни за определен период от време състави и запълване на други, поради описаните по-горе причини за отсъствие на постоянните членове.

Съществена помощ на съдиите оказват съдебните помощници. Щатът е запълнен и всички те работят вече от няколко години в Окръжен съд- Бургас. Натрупали са опит, справят се перфектно с възложените им задачи, което се доказва и от явяването им на конкурси за младши съдии. Със сигурност можем да подкрепим въвеждането на института на съдебния помощник като форма на професионална помощ за съдиите, защото те наистина разтоварват и подпомагат съдиите напълно ефективно. За съжаление броят им е твърде недостатъчен за голям съд като Окръжен съд- Бургас, за да се постигне максимален ефект. Ефективността на съдебните помощници ще е максимална и, ако такива бъдат назначени в големите районни съдилища, което, за съжаление, не е прието като кадрова политика от ВСС.

2.2. Към всяко отделение са създадени отделни деловодствата:

- Към **I гражданско и търговско отделение** съществуват: 1. Деловодство „Първоинстанционни граждански и търговски дела“, в което се обработват делата и в него работят 6 деловодители; 2. „Фирмено деловодство“, в което се извършва дейността по издаване на удостоверения за пререгистрация на търговци и регистрация на юридически лица - сдружения с нестопанска цел, която дейност се извършва от съдиите от това отделение и, в което отделение работят 2 деловодители. Всички служители към Първо гражданско и търговско отделение са взаимозаменяеми. Предвид

увеличеният брой дела по несъстоятелност и специфичната работа по тях, в съда е обособено от 2014г. деловодство „Несъстоятелност“ с един служител, заместваан при отсъствие от друг от деловодство „Първоинстанционни граждански и търговски дела“. Посредством тази мярка се осигурява бърза обработка, наложителна поради необходимостта от бързо произнасяне по този вид дела, по които законодателството е предвидило по-кратки срокове. Гарантира се също така по-добро обслужване и по-добра комуникация със синдиците.

- Към **Въззивно гражданско отделение** съществува Деловодство ”Въззивни граждански и частни граждански дела”, в което се обработват всички въззивни и частни въззивни дела в съда. В това отделение работят 5 съдебни служители: трима от тях обслужват по два въззивни състава, а останалите двама- частните дела. Това разпределение е съобразено с натовареността на отделението.

- Към **Наказателно отделение** съществува Деловодство „Наказателни дела“- общо за първоинстанционните и въззивните дела и още едно Деловодство „Досъдебно производство“. В първото деловодство работят 4 деловодители, във второто- един. Всички те са взаимозаменяеми.

Все с оглед целите срочност и качество на документооборота, в отделенията на съда и през 2016г. е запазен отчетеният като успешен екипен принцип на работа, въведен преди няколко години : съдия / състав от съдии/- деловодител – съдебен секретар.

Специализираната съдебната администрация включва **още следните служби:**

- „Регистратура”,
- „Регистратура- класифицирана информация”,
- „Архив”,
- „Съдебни секретари”,
- „Връчване на призовки и съдебни книжа“- обща за Районен и Окръжен съд, връчваща и съдебните книжа на Апелативен съд.

2.3. Общата администрация на съда включва: съдебен администратор, административен секретар, главен счетоводител, системните администратори, началника на административна служба, управителя на съдебната сграда и касиера. Администрацията се ръководи от съдебен администратор, а отделните служби се ръководят от завеждащи служба. Административният секретар на съда е ангажиран с дейността на специализираната администрация - деловодства, секретари, заседания, натовареност, заместване, вътрешна кореспонденция, секретно деловодство, координация на деловодствата със статистическата служба и пр.

За поредна година ще отчетем, че заемаме едно от последните места в национален мащаб в **съотношението служители/магистрати**. Според статистиката за първото шестмесечие на годината, както и за преходната година, Окръжен съд-Бургас, наред с Окръжен съд- Пловдив (1,59), е на предпоследно място по отношение на съотношението брой служители/магистрати- 1,60, при средна норма за окръжните съдилища 1,98. След нас е само Окръжен съд- Варна(1,52). Тези стойности само показват неактуализирано в национален мащаб разпределение на съдийски и служителски щатове. Въпреки това, спазвайки финансова дисциплина и преразпределяйки задачите, и тази година се справихме при посоченото съотношение, което- в интерес на обективността, следва да отчетем като оптимално. При бъдещи възможности за увеличаване на служителския щат, подходящо би било и за длъжността деловодител, и за длъжността съдебен секретар да се обявяват еднакви изисквания, с оглед евентуална вътрешна трансформация на длъжности и пълна взаимозаменяемост

при необходимост, както и за справяне при прилагане на нова съдебна карта и/или оптимизация.

Въпреки изложеното, през настоящата година също съществуваха моменти, в които работата по делата и в частност-администрирането им, изискваха подкрепа в дейността на съдиите с повече специализиран съдебен персонал. Усложненото администриране в съответствие с процесуалните закони, внасяните много нови изменения и отговорности за съдилищата е причината, поради която се налага и обезпеченост със съдебни служители, подпомагащи съдиите. В този смисъл, нито Правилникът за съдебната администрация, нито новият класификатор на длъжностите отговоря на нуждите и не дават възможност за креативност или оптимизиране в рамките на щата и бюджета на всеки съд. Мерило за кадровата обезпеченост на самите съдилища продължава да бъде съотношението служители/съдии и докато е така, би следвало поне то да се съблюдава и да не се допуска дисбаланс.

И през настоящата отчетна година ще отбележим, че макар и вече да съществуват обучения за съдебните служители и голяма част от тях да ги посетиха, все още няма подреденост и в този порядък- надграждане на познанията и уменията им. Съдебните служители не са с юридическо образование и не можем да изискваме от тях добро познаване на материята, с която работят, но е наложително да знаят основни понятия, да имат основни познания в правната материя, и тази цел следва да залегне при бъдещи обучителни програми на централно ниво. Поддържахме становището си от предходни години, че е наложително да се въведе задължителна програма за квалификацията на съдебните служители и поддържането ѝ, като едва тогава съдебните служители ще станат напълно взаимозаменяеми, ефективни и не на последно място-мотивирани. Само истинска специализирана администрация би могла да разтовари съдиите от несвойствени задължения, да спомогне за повишаване доверието в съдилищата и качеството на извършваната специфична дейност, съществен принос в която имат съдебните служители

През 2016 година продължиха усилията на съда за повишаване на квалификацията и подобряване на организацията на работа със съдебните заседатели. В резултат на промените в Закона за съдебната власт, приети през месец август 2016 година се наложи промяна в организацията на работа със съдебните заседатели. През месец октомври 2016г. бе проведена работна среща със съдебните заседатели, на която освен че бяха запознати с промените в нормативната уредба и новата организация на работа в съда, отново им бяха разяснени правата, задълженията и най-вече отговорностите, които имат в качеството им на съдебни заседатели. В резултат на изменението на ЗСВ се срещат трудности при работата със съдебните заседатели, свързани както с избора им чрез програма за случайно разпределени, така и с невявяването им в съдебно заседание. Недопустимо е съдебни заседатели да не се явяват за насрочените съдебни заседания при цялата организация по предварителното им уведомяване, още повече , че подобен проблем до сега не е съществувал. Съдебните заседатели възприемат ролята си като доброволен акт, зависещ единствено от техните желания и възможности и не осъзнават в достатъчна степен отговорността, която са поели. Това поведение пречатства разглеждането на делото, поради невъзможност да се формира състав и делото би следвало да се отложи по вина на съда, което е абсолютно недопустимо. С измененията на ЗСВ вместо да се постигне гаранция за справедливо разглеждане на делото от безпристрастен съд, при настоящата организация на дейността на съдебните заседатели се създават множество проблеми основно с технически характер и недостатъчно осъзнаване на отговорността на съдебния заседател.

Към Окръжен съд – Бургас функционира Пресофис, който обслужва също Районен съд – Бургас, както и останалите седем районни съдилища. Интересът към дела на Окръжен съд- Бургас и районните съдилища е почти ежедневен предвид

обществената им значимост или отзвук. Особен интерес се прояви през отчетната година към делата на районните съдилища, свързани с незаконното преминаване на държавната граница и незаконния трафик на хора. Интензивен е броят на мерките за неотклонение, които също представляват съдебни процеси с обществена значимост. Такива мерки през 2016 г. постъпваха и бяха разглеждани и в почивните дни, особено през месеците юли и август. Служителят в Пресслужбата на съда изготвя ежемесечен график на наказателните дела от общ характер и наказателните дела от административен характер, насрочени за разглеждане в открити съдебни заседания от Окръжен съд - Бургас, който се публикува в началото на всеки месец на сайта на институцията, а при постъпване на дела по досъдебното производство, представляващи обществен интерес, уведомява медиите своевременно.

2.4. Материална база. Съвременни технологии и нови програми. Финансова обезпеченост.

✓ За поредна година ще отчетем, че Бургаски окръжен съд разполага с добра материална база и необходимата техника за всеки магистрат и съдебен служител. Технологичното оборудване на БОС се обновява според финансовите възможности. Всички магистрати имат достъп чрез интернет до сайтовете на институциите и органите от национално равнище, до институциите на ЕС и държавите -членки.

✓ С цел улесняване на достъпа до съд на гражданите, в съда непрекъснато се търсят възможности за подобряване на организацията на обслужването. През 2016 служба „Регистратура“ бе преместена от втория етаж на партерния етаж. Изнасянето на службата стана възможно, в резултат на предприетата в края на 2015 съвместна инициатива на Окръжен съд – Бургас, Административен съд – Бургас и Районен съд – Бургас за изнасяне на службите на трите съдилища на партерния етаж. По този начин се осигури по-лесен достъп на гражданите и адвокатите до необходимата им информация и регистриране на документите.

✓ Обновена, съобразно необходимостта от най-високо ниво на сигурност и недостиг на място, регистратурата за класифицирана информация

✓ Обновена бе една голяма част от техниката на съд; 34 бр. компютърни конфигурации (34бр. компютри и 34 бр.монитори), 2 бр. принтери, 2 бр. лаптопи и 1 бр. скенер;

✓ Закупени бяха нови 3 бр. МФУ: за въззивно гражданско отделение, досъдебно деловодство и архив.

✓ Обновени/ закупени бяха нови аудиозаписващи устройства за съдебните зали – 8 бр.

✓ В отговор на изискванията на Наредба № 8121з-647 от 01.10.2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите е проведена учебна евакуация; закупени са противопожарно одеало и пожарогасител за котелното помещение; проведено е техническо обслужване на пожарните кранове;

✓ Извършена е годишна профилактика на монтираните в съда климатици и стойки;

✓ Доставени са 3бр. климатици: за регистратурата и за 2 кабинета;

✓ Подменени са осветителните тела в коридорите на ет.2 във връзка с подобряване на енергийната ефективност;

✓ През 2016 г. бе модернизираният сайта на Окръжен съд – Бургас, с цел –

оптимизация на работата на гражданите и по-добрата им информираност. Периодично се обновява страницата на Окръжен съд – Бургас, с публикуване на ежедневна информация за справки по делата, седмичен график на съдебните заседания, промени в организацията на обслужването и други информации за работата на съда. Бе създадена нова рубрика на информационната страница- „Още от съда“, в която се публикуват изнесени научни доклади, презентации, изработени аудио-визуални материали във връзка с работата на институцията. От сайта на съда може да се направи виртуална разходка из деловодствата, залите и публичните пространства на съда. Ежедневно на Web- сайтът на Окръжен съд-Бургас се публикуват всички постановени съдебни актове. Поддържа се актуален и директния достъп до електронния регистър на съда за сдруженията с нестопанска цел. Публикуват се и други съобщения, свързани с работата на съда. Поддържат се технологии за управление на информацията и електронна система за управление на делата, програмата за безхартиен обмен на данни между БОС, БРС, АРС, ПРС, НРС, ЦРС, СрРС, КРС, МГРС и Апелативен съд-Бургас. Отдалеченият достъп до дела на съдилища от съдебния район чрез изградения web портал, се ползва и от граждани, и от адвокати, но с резервите, изразени в предходните години и доклади.

✓ От началото на 2016 година номерацията на делата в ОС Бургас се получава при тяхното образуване и разпределение в Централизираната система за разпределение на делата (ЦССРД). От 1.04.2016 г влезе в действие също така Системата за изчисляване на натовареността на съдиите (СИНС). И двете системи са на един и същ разработчик – „Смарт системс 2010“ ЕООД, като и двете системи показаха сериозни недостатъци в момента на тяхното пускане в експлоатация. ЦССРД постепенно беше доведена до някакво работоспособно, но не и удобно за работа състояние. За СИНС обаче не може да се каже същото. И досега системата не работи добре и не можем да сме сигурни, че дава вярна информация. Според специалистите, крайно време е в съдебната система да не се въвеждат системи с такава ниска степен на завършеност. Самото създаване на СИНС в този вид не беше необходимо – достатъчно беше да се въведат в деловодните програми коефициентите на тежест за съответните статистически шифри и после данните ежедневно да се изпращат така, както се прави например за ЦУБИПСА или електронния обмен между съдилищата. Сега за обслужването на тази система излишно се ангажира човешки ресурс.

✓ Всички он-лайн услуги и електронни варианти на регистри, кореспонденция, дела, призовки и съобщения, въведени до 2016г. продължават да се ползват и към настоящия момент.

✓ Бюджетната сметка за 2016 г. на Окръжен съд –Бургас е 3 915 108 лв.след извършени корекции с решения на ВСС, действително изразходвани са 3 897 243лева, като от тази сума издръжката е 251 053,67лв.

През 2016 г. ОС- Бургас е събрал приходи в размер на 2 015 081 лева, като за същия период на 2015 г. приходите възлизат на 1 569 177лева. Увеличението в приходите е 445 904 лева и се дължи на конфискувани гаранции и депозити, повишаване на събираемостта на съдебните разноски, глоби, такси. Повишението от 445 904 лв. на събираемостта се дължи на предприетите мерки от Окръжен съд-Бургас,

включващи уведомяване страните за възможността за доброволно плащане на дължимите суми преди принудителното изпълнение, както принудително събиране на вземанията от ЧСИ. Предприети са и мерки за събиране на вземанията по издадени изпълнителни листи срещу държавни учреждения, чрез регулярно изпращане на напомнителни писма.

✓ Политиките, правилата и процедурите, регламентиращи дейността на Окръжен съд – Бургас са систематизирани в Система за финансово управление и контрол, която е въведена за първи път в съда през 2008 г., в изпълнение на изискванията на Регламент № 1083 на ЕС, на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, Закона за вътрешния одит в публичния сектор, както и подзаконовите нормативни документи. Въведените вътрешни правила и политики са в процес на постоянна актуализация, предвид промените в нормативната уредба в областта на финансово-счетоводната дейност, трудовото и осигурително законодателство, Закона за съдебната власт или в резултат на изпълнение на решения на Висшия съдебен съвет.

✓ Процедурите, които през 2016 година претърпяха съществено изменение са в областта на дейността и начина на изчисляване на възнагражденията на съдебните заседатели, както и в областта на принудителното събиране на вземанията в полза на съда.

✓ Въведен бе също така по-ефективен контрол по отношение на извършването на проверка на внесените такси, като освен държавните такси за образуване на дело се осъществява контрол върху всички други държавни такси.

✓ Друга нова процедура въведена в съда е свързана със спазването на Правилата за изчисляване на натовареността на съдиите и по-конкретно определянето на коригиращите коефициенти.

✓ През годината са приети Правила за организацията и дейността на Общото събрание на Окръжен съд – Бургас и Вътрешните правила във връзка с натовареността на председателя, заместник председателя и съдиите.

✓ За подобряване на финансовото управление и контрол в Окръжен съд - Бургас, във връзка със Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор бяха предприети действия, насочени към развитие и подобряване:

-със Заповед №9/07.01.2016г. на Административния ръководител – председател на съда са Утвърдени Стратегически план на Окръжен съд – Бургас за периода от 01.01.2016г. до 31.12.2018г. и План за действие на Окръжен съд – Бургас за периода от 01.01.2016г. до 31.12.2016г.;

-със Заповед № 606/22.07.2016г. е утвърдено допълнение във Вътрешните правила за случайно разпределение на делата в Окръжен съд Бургас;

-със Заповед № 791/21.09.2016г. е утвърдена Процедура за въвеждане на приетите статистически кодове на видовете съдилища и на информацията в Системата за изчисляване на натовареността на съдиите в Окръжен съд Бургас;

-със Заповед № 788/20.09.2016г. е въведен Регистър, в който да се вписват всички дела, по които се установи, че в деловодната програма „САС“ липсват статистически код в системата за изчисляване на натовареността.

-със Заповед № 430/03.06.2016г. е въведен формуляр за коригиране коефициента на тежест по всички видове граждански, търговски и наказателни дела;

-със Заповед № 200/23.03.2016г. е введен Регистър, в който се отбелязват делата, действията по тях, свършени с въвеждането на данни и причините, поради които не е осъществен обмен на данни с ядрото на ЕИСПП;

-от 19.05.2016г. са утвърдени Вътрешни правила за работа на учрежденския архив на Окръжен съд - Бургас;

-със Заповед № 502/22.06.2016г. са утвърдени нови Вътрешни правила за достъп в Съдебна палата – Бургас през почивни и празнични дни, и ред за отчитане на положения извънреден труд.;

-със Заповед № 671/09.08.2016г. са утвърдени нови Вътрешни правила за начина на избор, организация на работа, задължения и поведение на съдебните заседатели в Окръжен съд Бургас;

-със Заповед № 753/13.09.2016г. са утвърдени контролни листи за ежемесечна проверка на делата без движение и спрените дела по описа на БОС;

-със Заповед № 210/25.03.2016г. са утвърдени Вътрешни правила за командироване на магистрати и съдебни служители от Окръжен съд -Бургас;

-със Заповед № 139/01.03.2016г. са актуализирани Вътрешни правила за условията и реда за събиране на публичните вземания в полза на държавата по бюджета на съдебната власт;

-със Заповед № 74/04.02.2016г. са актуализирани Вътрешни правила за достъп до обществена информация в Окръжен съд Бургас;

✓ В Окръжен съд - Бургас и през 2016г. се осъществи стриктно спазване на утвърдените Вътрешни правила за поемане на ангажменти. Целта на правилата е осъществяване на контрол върху всеки сключен договор, както и коректно отразяване и представяне на данните за поети ангажменти от БОС пред ВСС. Поемането на всеки ангажимент, сключване на договор и тяхното изпълнение е съобразено с утвърдената бюджетна сметка на Окръжен съд – Бургас за 2016г. и се извършва след съгласуване с главния счетоводител за наличие на бюджетни средства, със съдебния администратор за преценка на законосъобразността, целесъобразността и одобрение на разхода, както и с Административния ръководител за решение относно поемане / реализиране на ангажимент.

✓ През 2016г., Окръжен съд – Бургас за поредна година, проведе политика на строга финансова дисциплина в съответствие с чл. 3, ал. 1 от ЗФУКПС и осъществи стриктен контрол върху извършваните разходи от гледна точка на законосъобразност, целесъобразност и икономичност, във връзка с чл. 86, ал.1от ЗСВ. В изпълнение на утвърдената бюджетна сметка на съда за 2016г. и утвърдените от ВСС Указания относно изпълнението на бюджета на съдебната власт за 2016г., Окръжен съд – Бургас предприе отново незабавни мерки за съкращаване на разходите до минимум – издадени са следните заповеди на административния ръководител: Заповед № 75/04.02.2016г. относно въведен лимит на телефонните услуги; Заповед № 76/04.02.2016г. относно използването на служебните автомобили в границите на населеното място; Заповед № 77 / 04.02.2016г. относно определените разходи за карти и билети - градски транспорт

на призовкарите при БОС. Заплащането на командировъчните суми и през 2016г. се извърши в рамките на ограничения месечен лимит.

3.Инициативи и обучения.

Окръжен съд – Бургас, разработвайки инициативи съвместно с Районен съд – Бургас, се стремят към откритост, отвореност и обществена ангажираност в своята работа.

През м.април 2016 г. се проведе семинар, съвместно със Съюза на юристите в България и АПИС, на тема „Приложение на правото на Европейския съюз в Българската съдебна практика“ Новото значение на производството за преюдициални запитвания и ролята на съдилищата на държавите-членки”, с лектор доц. д.ю.н. Атанас Семов. Участие взеха съдии от всички съдилища и адвокати.

През м.юни 2016г. се проведе Конференция на тема „Контрабандата на хоронационално и транснационално престъпление. Наказателно преследване. Правото на убежище“, с лектори съдии и прокурори от районно, окръжно и апелативно ниво, ОД на МВР-Бургас, Гранична полиция. Специален гост-лектор бе и проф.Владимир Чуков, известен арабист и специалист по Близкоизточни въпроси. Участие взеха съдии, прокурори, представители на областни дирекции на МВР, ДАНС, гранични полицаи, представители на изпълнителната власт, Областният управител и Кмета на Община Бургас.

През м.ноември 2016 г. съдиите от Окръжен съд-Бургас взеха участие и в организирани от Апелативен съд-Бургас семинари на теми „Приложно поле на чл.83б от ЗАНН. Доказателства и доказателствени средства“ и „Защита на потребителите. Колективни иски по ГПК.Неравноправни клаузи в договорите“, с лектори съдии от ВКС .

За поредна година Окръжен съд-Бургас и Районен съд-Бургас участваха в Програмата за финансиране на регионални обучения за съдилищата и прокуратурите в страната, по линия на която се проведеха и семинари за съдебните служители.

През 2016 г. съдиите от Окръжен съд – Бургас участваха в 28 семинари, организирани от Националния институт на правосъдието, както и такива, организирани и финансирани по проекти.

През отчетната година, Окръжен и Районен съд- Бургас се включиха в проект „Медиацията – способ за извънсъдебно разрешаване на спорове“. Магистрати участваха през 2016 г. и продължават да участват и през 2017г. в обученията по медиация. Предстои отварянето на Център по медиация в съдилищата.

Окръжен съд – Бургас, съвместно с Районен съд – Бургас продължиха да работят и през 2016 г. по Образователната програма на ВСС „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“. Магистрати проведоха открити уроци и беседи в часовете по „Етика и право“ с учениците, по теми, свързани с работата на съдилищата, които вълнуват младите хора и обществеността. Магистратите от двата съда изнесоха 13 открити лекции, част от които изнесени в Съдебната палата.

Образователната програма през 2016 г. приключи с организиране на викторина, с участието на отбори от пет бургаски училища - Търговска гимназия – Бургас, ПМГ „Акад. Н. Обрешков“, ГПАЕ „Г. Милев“, ГПТЕ „Гьоте“ и ГРЕ „Г. С. Раковски“.

На 01. 06.2016 г. ОС-Бургас връчи грамота на ученичка от ГРЕ „Г. Раковски“, която е участвала в конкурса на ВСС с есе на тема: „Законът и справедливостта“. Есето е публикувано на сайта на съда и оценено и от съдиите от Окръжен съд- Бургас като много добро, поради което и отличено.

През 2016 г. бяха инициирани и проведени събития, адресирани към широката общественост и медиите, като транслатор на информацията към гражданите. Затвърдено бе като традиция организирането на „Ден на отворени врати“ на институцията, съвместна инициатива на Окръжен и Районен съд – Бургас, която през 2016 г. се проведе на 14 април. През 2016 г. инициативата „Дни на отворени врати“ бе част от протичащата в двата съда Образователна програма „Съдебна власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“. Близо 200 млади хора от пет бургаски училища - ГПАЕ „Г. Милев“, ГПНЕ „Гьоте“, ГРЕ „Г.С. Раковски“, ПМГ „Акад. Н. Обрешков“ и ПГСАН „Кольо Фичето“, посетиха Съдебната палата в „Денят на отворени врати“. В рамките на деня се проведеха поредица от изнесени лекции от магистрати пред учениците по съдебни теми, които се трансформираха в дискусии. Бургаските ученици направиха разходки из съдебните зали и служби, в края на всяка дискусия.

Окръжен съд – Бургас изработи документален филм за провеждането на инициативата „Ден на отворени врати“ в двата съда, в който учениците коментираха положителната роля при опознаване работата в съдебната система при провеждането на подобни срещи и прояви. Анкетиранияте участници във филма говорят за недосегаемост на съдебната институция, непознаване на действащите правила и законодателство в Република България и отчитат като полезен организирания „Ден на отворени врати“ и образователни открити уроци. Късометражният филм е достъпен на сайта на Окръжен съд – Бургас.

Своеобразен „Ден на отворени врати“ се организира и на 01 юни 2016 г. за по-малки деца. Ученици от 5 и 6 класове на ОУ „Васил Априлов“ посетиха Съдебната палата и рисуваха на тема „Съдът в детските очи и мечти!“ . В инициативата участваха и фотографии от Школата по фотография при Общински детски комплекс. Рисунките бяха подарени на съда и в края на м. ноември 2016 г. изложбата от нарисуваните картини на учениците бе открита и остана като постоянна експозиция в коридор на Съдебната палата.

Практика от години е и през отчетната година тя се продължи, студенти и ученици от горните класове да посещават реални съдебни процеси.

Практика на Окръжен и Районен съд – Бургас е организирането на публични лекции за студенти и ученици. През отчетната година бе изнесена лекция на тема „Превенция срещу употреба на наркотични вещества. Престъпления, извършвани от наркозависими лица“. Лектор бе районният съдия Анатоли Бобоков.

Окръжен съд – Бургас, както и Районните съдилища в региона се стремят да налагат в практиката си отвореност и диалогичност с младите хора ежегодно, с ясната насока към информираност за работата на съдебната власт и повишаване на правната култура- модел на работа, който институциите следват и през 2017 г.

Окръжен съд – Бургас работи по проект „Студентски практики“ от 2014 г. Провежда са практическо обучение на студенти в съответствие с изучаваната специалност, под контрола на ментори от съда – съдии и съдебни служители, които обучават практикантите, поставят им задачи и контролират изпълнението им. През 2016 г. стажант – юристи от Бургаски свободен университет и други висши учебни заведения продължават да изпълняват своите практики в Окръжен съд – Бургас.

На международна научна конференция „Лидерство и организационно развитие“ през м. юни 2016 г. бе представен доклада „ Организационно развитие и бранд идентичност на Окръжен и Районен съд – Бургас (2014 – 2015 г.)“. В научното издание „Newmedia 21“, през м. август 2016 г. бе публикуван доклад на тема: „Медиите – глад за позитивна журналистика. Въз основа на отразяваните дела на Окръжен и Районен съд – Бургас, 2014 – 2016 г.“. В сборника по повод провеждането на Юбилейна научна конференция с международно участие „Новата идея в образованието“ на Бургаски свободен университет, през м. септември 2016 г., бе презентирани и публикувани доклади на тема: „ Отворено образование: иновации и нови възможности в Окръжен и Районен съд – Бургас (2014 – 2016 г.)“.

Въпреки всички проблеми, в дейността си съдът се стреми да изпълнява успешно своя стратегически план за подобряване работата, насочен към постигане на стандарти, индикатори за хода на съдебната реформа и необходими за доброто управление на органа на съдебна власт като се отчитат промените, антикорупционното законодателство и утвърдените от ВСС подзаконовни актове, които пряко произтичат от Стратегията за реформа на съдебната власт и Закона за съдебната власт.

Бургаският окръжен съд и през отчетната година не допусна безразличие към нито един въпрос по проблемите в системата.

През втората половина на отчетния период, в съдилищата бе въведена електронна система за натовареността, като всяко дело получава коефициент за тежест и време, но както бе споменато по-горе, поради недовършеност вероятно, проблемите и грешките към момента са повече от ползите, но все пак сме в изпитателен процес за успеха на това начинание на ВСС и следва да проявим оптимизъм.

Постоянно се извършва преглед и анализ на неприключилите дела, предприемат се мерки по приключването им в най-кратки срокове. Провеждат се периодични

събрания и срещи по отделения. Не сме безкритични към дейността си, но със сигурност безотговорно отношение към процеса на правораздаване не е допуснато от нито един съдия. Продължаваме да считаме, че насочването на дебатите по отделения и между инстанциите, за уеднаквяване на практиката на съда, е правилната посока за усъвършенстване работата на един съд, а и това би дало реален положителен отзвук в обществото.

ОС-Бургас поддържа сътрудничество и взаимодействие с неправителствени организации, институции и учреждения. Когато има възможност, го прави чрез конкретни мероприятия и дейности, тъй като е възприел политика на отвореност и не е нужно да има проект или подписано споразумение, за да «влезе» гражданското общество в съда с въпроси, наблюдения или анализи. Това, което със сигурност не бихме допуснали е „излизането“ на правосъдието от съдебните зали и подчиняването му на нечий, вкл. и уличен, натиск.

4. Изключителна компетентност на Председателя на Окръжен съд- Специални разузнавателни средства.

Общият брой на исканията за разрешения за прилагане на СРС е 121. От тях 97 са получените първоначални разрешения, продължения и разрешения само за комуникатори в срок на вече разрешено СРС. Постановени са 24 отказа.

По всички искания по чл.18 ЗСРС - 7 броя, са постановени откази .

За опазване на живота или имуществото на лица, които са дали писмено съгласие за това, както и спрямо свидетел по наказателно производство, който е дал съгласието си за използване на СРС, с цел установяване на престъпна дейност на други лица, Окръжен съд-Бургас е издал 4 разрешения и е постановил 3 отказа (чл.12, ал.2/ал.3 ЗСРС).

За сведение, разрешените СРС през предходните три години са, както следва: 61 за 2015г., 130 за 2014г. и 184 за 2013г.

До 31.12.2016г. са постъпили общо 17 веществени доказателствени средства.

Внесените с обвинителен акт и със споразумение досъдебни производства с ВДС през 2016г. в БОС са общо по 4 дела.

През 2015 г. и 2016 г. се водиха много дебати и се проведеха редица срещи на национално ниво по въпросите за приложението на ЗСРС и разпоредбите на НПК, уреждащи СРС. Законът бе променен и допълнен. Въпросите, които продължават да се обсъждат от заявители, органи по чл.15 ЗСРС, прилагащи и контролиращи органи са свързани с понякога различното разбиране и тълкуване на редица понятия. Мястото на съда в този процес е в поставянето на дейността по използване и прилагане на специалните разузнавателни средства под предварителен, текущ и последващ съдебен контрол като гаранция срещу необосновано, произволно ограничаване или засягане на гражданските права, ползващи се конституционна защита и международно признание.

Предвид функциите и задълженията на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства по закон, свързани както с наблюдение на процедурите, така и със защита на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на СРС, сме поставили конкретни въпроси, които предстои да бъдат дискутирани.

4.Проверки, извършени през годината на Окръжен съд- Бургас. Сигнали и жалби от граждани.

По Заповеди на Главния инспектор на ИВСС, през 2016 г. Инспекторатът извърши две комплексни планови проверки по образуването, движението и

приключването на гражданските, търговските и наказателните дела в Окръжен съд-Бургас. Проверяван бе периодът 01.01.2014 г. - 31.12.2015 г.

Препоръките са изпълнени и се изпълняват, предвид срока на действие на някои от тях до 2018г. и постоянния- по други.

Препоръки от Доклада и отговор на БОС към ИВСС:

- По отношение на гражданските дела

1.Председателят на ОС - Бургас да продължи добрата организация на административната и правораздавателната дейност в Окръжен съд - Бургас. Същевременно, в изпълнение на правомощията му по ЗСВ, да предприеме мерки за отстраняване на констатираните пропуски и за спазване изискванията на ГПК и ПАС при движение и приключване на делата;

2.Съдиите в ОС - Бургас да спазват законово-предвидените срокове по движение на делата и да постановяват съдебните актове в срок, съобразно чл.235, ал.5 ГПК и чл. 316, вр. чл. 317 ГПК;

На всички съдии от Първо и Второ граждански отделения е обърнато внимание за срочно предаване на съдебните актове, като в случаите на забава и след негласния 3 месечен срок, като краен и извън разумния такъв, ще бъдат предприемани дисциплинарни мерки. В тази връзка, на общо събрание, съдиите бяха уведомени, че при три едновременно просрочени акта, ще бъде образувана дисциплинарна преписка след изясняване на причините за просрочие.

Още със Заповеди №№257 от 23.04.2010г., №592 от 20.07.2010г., № 462 от 17.07.2013г., №903 от 24.10.2014г., №942 от 30.10.2014г., №1104 от 12.12.2014г., е разпоредено на статистика и завеждащите отделения, да изготвят и предоставят ежемесечни справки за делата с ненаписани съдебни актове извън законно предвидените срокове

3.Съдиите в ОС - Бургас да спазват предвидените основания за отвод - чл. 22 от ГПК, с оглед вмененото им от законодателя задължение за безпристрастност, предвидено в чл.4 от ЗСВ;

Със Заповед № 869 от 12.10.2015г. е разпоредено да се изготвят и ежемесечни справки за направените отводи и самоотводи по всички видове дела. Ето защо, нови заповеди не са издадени. На ИВСС са изпратени копия от гореспоменатите заповеди.

4. Съдиите в ОС - Бургас да анализират и обобщат практиката на съда при: насрочване на гр.дела по общия исков ред (съдебен акт по чл. 140 и чл. 312 ГПК, наименоване на акта, момент на насрочване, проект на доклад по чл. 140, ал.3 ГПК и доклад по 312, ал.1, т.2 ГПК, произнасяне по доказателствата и пр.), обезпечителното производство, отводи, както и да обсъдят и приемат Времеви стандарти относно движението на гражданските и търговските дела, извън изрично предвидените в ГПК, ТЗ и др. закони срокове, в интерес на страните в процеса, както и с оглед предотвратяване на забава в съдопроизводството. Въз основа на приетите от съдиите решения, Председателят на съда да издаде нарочна заповед и да следи за нейното изпълнение;

От м.януари 2016г. ежемесечно съдиите от трите отделения – възвизно гражданско, първо гражданско и търговско, и наказателно отделение обобщават съдебната практика на ВКС по върнатите от инстанционен контрол дела на БОС. Обсъждат се и причините за отменените съдебни актове. Постоянно се провеждат обсъждания по еднотипни казуси, възникнали текущи проблеми или противоречива практика, което ще продължи и занапред. След обсъждане на общо събрание, се допълни Заповед №462/17.07.2013г. с това, че всеки месец следва да се изготвят справки и се обобщават причините, поради които делата не се насрочват своевременно, проблемите при движението на делата в различните фази от процеса; спренихте дела; Отново е напомнено на всички съдии, че не могат да ползват отпуск, ако имат ненаписани и непредадени съдебни актове по дела и е издадена, съгласно препоръките в Акта, втора заповед за това. На проведено Общо събрание е обърнато специално внимание на всички съдии, окончателно да се преустанови практиката за произнасяне с ръкописни разпоредения, за което има издадена заповед от преди 2 години, но бе издадена и нова такава. Съдът разполага с приет План и времеви стандарти за управление движението на делата в Окръжен съд- Бургас, който вероятно поради пропуск от наша страна, не е бил представен на проверяващия екип(или не е забелязан в купа справки). Приложен е впоследствие отново към доклада за изпълнение до ИВСС.

5.Председателят на ОС - Бургас да изпрати до ИВСС подробни справки за непостановените в законоустановения срок съдебни актове по съдии както следва - в срок до 15.01.2017г. - за периода от 01.07.2016г. до 31.12.2016г. и в срок до 15.01.2018г. - за периода от 01.01.2017г. до 31.12.2017г., както и подробни справки за направените отводи по съдии, за същите периоди и срокове, с приложения към справките копия на определенията по съответните дела;

Изпълнява се.

6.Председателят на ОС - Бургас да упражни правомощията си по чл. 86, ал.1, т.1 от Закона за съдебната власт и да предприеме допустимите и необходими мерки за контрол на срочността при изготвяне на съдебните решения по граждански и търговски дела, в това число да изисква ежемесечно от служба "Съдебно деловодство" справки за гр. и т. дела, обявени за решаване, по които няма постановен съдебен акт в едномесечния срок. Председателят на съда да издаде нарочна заповед, с която на основание чл. 337 ЗСВ да не разрешава ползването на платен годишен отпуск преди съответният съдия да изготви своите актове и да върне делата, които са му възложени, както и да осъществява контрол по изпълнението на заповедта;

Отговорено е в т.2,3,4

7.Председателят на ОС - Бургас да упражни правомощията си по чл. 86, ал.1, т.12 ЗСВ, като свика Общо събрание на съда, на което да запознае съдиите и съдебните служители с констатациите, да се анализират изводите и да се обсъди предприемането на мерки за изпълнение на препоръките по настоящия Акт.

Изпълнено е, вкл. чрез действията по-горе.

- По отношение на наказателните дела

1.В общото събрание на съдиите да се разглеждат периодично причините за отменяване на съдебните актове, закъсненията при изготвяне на мотиви, както и случаите, при които възниква противоречива практика по приложението на закона, включително по чл. 32 от НПК.

От м.януари 2016г. ежемесечно съдиите от трите отделения на ОС-Бургас, вкл.наказателно обобщават резултатите по върнатите от инстанционен контрол- от ВКС и БАС, дела. Обсъждат се причините за отменените и изменени съдебни актове. Практика в съда е да се обсъждат еднотипните казуси. Практика е провеждането на събрания по отделения по възникнали текущи проблеми. Посочените по-горе практики продължават и през 2017г. Издадена е Заповед№815/04.10.2016г., в допълнение на заповед№462/17.07.2013г. с това, че всеки месец следва да се изготвят справки и се обобщават причините, поради които делата не се насрочват своевременно(ако има такива), проблемите при движението на делата в различните фази от процеса и спренихте дела.

Отново е напомнено на всички съдии, че не могат да ползват отпуск, ако имат ненаписани или непредадени съдебни актове и дела и е издадена, съгласно препоръките в акта, втора заповед за това- Заповед №818/04.10.2016г. На Общо събрание е обърнато отново специално внимание, окончателно да се преустанови практиката за произнасяне с ръкописни разпоредения, за което

има издадена заповед отпреди 2 години, но беше издадена и нова такава- №816/04.10.2016г..Съдът разполага с приет План за времевни стандарти за управление движението на делата в Окръжен съд- Бургас още от 2010г.

2. Да се предвидят обучения по правна тематика, включващи въпроси от приложимото законодателство, по които се срещат най-много неясноти и затруднения.

Окръжен съд- Бургас ежегодно- от 2013г. до настоящия момент изготвя и изпълнява собствен обучителен план, който се осъществява с финансовата помощ на НИП по линия на регионалните обучения. През м.октомври 2016г. Окръжен съд- Бургас стана съд-партньор по Програмата за регионални обучения на съдилищата и прокуратурите в страната в рамките на проекта на Националния институт на правосъдието „Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието“. Провеждането на регионални обучения стартира през м.октомври 2016г. и ще приключи през м.октомври 2018г. Обобщавайки правната проблематика, по която срещаме затруднения и тази, която представлява постоянен интерес за съда, включихме следните теми : „Стопански престъпления“, „Данъчни престъпления“, „Разследване и доказване на корупционни престъпления“, включително задължителната европейска съдебна практика по въпроса, „Престъпления по служба. Към настоящия момент тече подготовка по първия предвиден в програмата семинар „Данъчни престъпления“.

3. Да се поддържат и подобряват постиженията в управлението и администрирането на съдебната дейност с тенденция да се повиши участието на всеки съдия в подпомагането на тази дейност.

На обсъжданятия, посочени по-горе, които се провеждат на събранията на отделенията, всеки един съдия докладва делата, които е разгледал и, по които съдебният акт е отменен или изменен. Обобщават се причините и становищата. Те са основа за провеждани семинари и поставяне на въпроси към по- висша инстанция. Отделно от това, всички останали въпроси, поставени в процеса на работа, се обобщават от заместник председателя и ръководител на наказателното отделение предварително и се поставят за обсъждане на събранията на отделението. Създаде се и практика да се събират, и обобщават въпроси от районните съдии.

4. Да се спазва разпоредбата на чл.78, т.5 от ПАС - да се слагат жълти етикети на делата, чието разглеждане е свързано с кратки процесуални срокове.

Всички дела с кратки процесуални срокове са с жълти етикети.

5. Да се предприемат мерки за преодоляване на практиката някои от съдиите да се произнасят с ръкописни разпореждания, а някои от тях само с ръкописни резолюции при насрочване на делата. В чл.32 от НПК не е предвиден съдебен акт под формата на резолюция. Неправилна е практиката разпорежданията да се изписват ръкописно, най-малкото защото част от тях са нечетливи и не могат да бъдат подвързани в кориците на делото като отделни съдебни актове, защото се изписват върху друг лист от делото, например върху протокола за случаен избор на съдия - докладчик или върху друг документ.

Изпълнението на тази препоръка е посочено в т.1. В допълнение, още от 2013г. има създадени „бланки“ на съдебен акт за насрочване с необходимите по закон реквизити.

6. Следва да бъде преодоляна и практиката дела да се разглеждат без разпореждане за насрочване, като на провежданите общи събрания се обръща специално внимание на съдиите.

Обърнато е специално внимание отново и вече няма подобна практика. Касаеше се за няколко НОХД по споразумение, при които съдиите с оглед бързината на производството- разглеждането му още в същия ден, бяха пропуснали разпореждането.

Извършена беше и тематична проверка във връзка с практиката по чл.325 от НПК по наказателни дела за същия период, приключила без забележки за Окръжен съд- Бургас.

Със Заповед на Административния ръководител-Председател на Апелативен съд-Бургас беше извършена проверка от Апелативен съд, обхващаща периода 01.01.- 01.11.2016г. , резултатите от която очакваме.

Във връзка с постъпили писма от ИВСС по повод сигнали от граждани, от Председателя на съда са извършвани 8 проверки и справки по конкретни дела. Изисквани са копия на съдебни актове и други съдебни книжа от делата, изготвяни са и становища по сигналите.

По постъпили сигнали от граждани, Комисията по професионална етика на БОС се е произнесла по 2 случая. Същата е изпратила по компетентност на Апелативен съд- Бургас сигнал, получен от ИВСС, който е срещу съдия от БОС. Комисията на БАС е приела, че не са констатирани нарушения.

Изготвени от същата комисия са и 5 становища за магистрати от Окръжен съд- Бургас и съдилищата в съдебния район относно спазване правилата за етично поведение, във връзка с процедура по атестиране на магистратите и участия в конкурси.

По предложение на Председателя на БОС до Комисията по предложенията и атестирането във ВСС, в ранг „съдия във ВКС и ВАС“ са повишени 4 съдии от Окръжен съд- Бургас.

По всички постъпили молби и жалби от граждани през 2016 г. са извършвани проверки и справки, след което е отговаряно, а в случаите на друга компетентност по описания проблем, същите са препращани. Повишеното обществено недоволство спрямо съдилищата, изразявано в писмени жалби до институции с разследващи функции, доведе и до необходимостта от множество справки и отговори по приключили дела на БОС и районните съдилища.

По подадени заявления по Закона за достъп до обществена информация, Председателят на Окръжен съд-Бургас е издал 5 решения, с които е предоставил пълен достъп до исканата служебна информация.

Общият регистрационен брой на кореспонденцията на Председателя за 2016г. е 1175 постъпили писма и изготвени отговори по тях.

До изменението в ЗСВ през 2016г., магистратите от БОС участваха в Помощни атестационни комисии за изготвяне на периодични атестации за проверка дейността на районните съдии. През отчетния период бяха извършени атестации на 8 съдии от района.

I. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

През 2016г. в Първо гражданско и търговско отделение на Бургаския окръжен съд, в което се разглеждат всички първоинстанционни граждански и търговски дела, както и фирмените дела, са работили общо 11 съдии по разпределение и щат. Въпреки, че на практика отделението работи почти през цялата година без един съдия, а друг, след спечелен конкурс в средата на годината премина на работа в Апелативен съд гр.Бургас, преразпределение, натоварващо останалите съдии не се наложи, тъй като върналият се от командировка пое освободения от спечелилия конкурса график.

Отделението се ръководи от заместник- председателя Антоанета Андонова-Парашкевова.

Съдебните помощници към отделението са 4, които оказват изключително ефективна помощ, особено по фирмените дела.

1.1.Останаха висящи

Граждански дела

Към 01.01.2016г. висящи от предходен период са били 250 граждански дела, от които новообразувани през 2015г. – 204 дела (82%) и останаха от предходен период – 46 дела (18%).

За сравнение:

Към 01.01.2015г. висящи от предходен период са били 232 граждански дела, от които новообразувани през 2014г. – 157 дела (68%) и останаха от предходен период – 75 дела (32%).

Към 01.01.2014г. висящи от предходен период са били 241 граждански дела, от които новообразувани през 2013г. – 189 дела (78%) и останаха от предходен период – 53 дела (22%).

Търговски дела.

Към 01.01.2016г. висящи от предходен период са били 306 търговски дела, от които новообразувани в края на 2015 г. – 234 дела (76%), а от предходен период – 72 дела (24%)

За сравнение : Към 01.01.2015г. висящи от предходен период са били 433 търговски дела, от които новообразувани в края на 2014г. – 341 дела (79%), а от предходен период – 92 дела (21%)

Към 01.01.2014г. висящи от предходен период са били 445 търговски дела, от които новообразувани в края на 2013г. – 315 дела (71%), а от предходен период – 130 дела (29%).

ИЛИ:

Към 01.01.2016 г., в началото на отчетния период, в съда висящи са били общо 556 първоинстанционни граждански и търговски, включително частни граждански и частни търговски дела, при 665 за 2015 г. и 686 за 2014г.

Анализът на данните за несвършените дела показва следното:

Обичайна причина за значителният брой несвършени дела е постъплението в края на отчетния период, тъй като разглеждането на новообразуваните тогава дела естествено се отнася към следващия-трайна тенденция в последните пет години. Останалите от предходен период търговски дела към 01.01.2016 год. са намалели значително спрямо тези към 01.01.2015 г. и 01.01.2014 год. Обратно - при гражданските дела заварените от предходен период несвършени такива бележат леко увеличение, както спрямо тези през предходната 2015 години, така и спрямо тези през 2014 год. Намалението при търговските дела се дължи на положените през 2015 год. усилия, независимо от обективните трудности-непостоянен състав на съдиите в отделението, под обичайния брой, да бъдат приключени преди всичко делата от тази група, които са наброявали 1088- най-голям брой сложени дела за разглеждане в период от три години-2014-2016 год. За сравнение, сложените паралелно с 1088 търговски дела за разглеждане през 2015 год., гражданските дела са били с около 400 броя по-малко от търговските -644 дела. Значително намалява броя дела, при които причина за продължителността на производството в годините е висящо дело по преюдициални въпроси, като вече не са значителни на брой и спрените дела на това основание-чл.229, ал.1, т.4 от ГПК. Продължават да се отразяват на продължителността на разглеждане на делата във времето множеството обективно съединени искове, особено при условия на евентуалност, което сочи на желанието на търсещите защита в едно производство да изчерпят всички приложими по техните виждания правни възможности, отчитайки както възможните възражения, които биха могли да им се противопоставят от насрещната страна, така и вероятността сложната фактология, която е налице в отношенията им с ответната страна, да получи от съда различна правна квалификация от приетата от ищеца. Вече не са редки случаите, при които в исковата молба се съдържат множество описани факти, подробности около тях, а изложението е объркано и неясно, като петитумът не му съответства, а това не позволява при първоначалната проверка на исковата молба да й бъде даден ход чрез пристъпване към размяна на книжа. Налага се многократно оставяне без движение с детайлни указания, резултиращи вместо в изясняване на първоначалните претенции, в тяхното изменяване. Не рядко, при първоначален прочит на исковата молба не явява правния интерес от търсената защита, което също има за резултат невъзможност да бъде даден ход на исковата претенция непосредствено след образуване на делото при проверката от докладчика. Не следва да пропускаме и факта, че почти няма подадена искова молба с внесена държавна такса и приложен за това документ. Изключително забавяне за процеса е и непредставянето на данъчна оценка, скица или схема за имотите, в които случаи се налага издаването на съдебни удостоверения и много често-удължаване на сроковете за изготвяне и представяне на посочените документи, след което обикновено е необходим и срок за вписване на исковата молба, което също отнема време. Така, първите месеци протичат в изправяне на нередовности и почти невъзможно става процесите да приключат със съдебен акт в тримесечен срок. Усложненията във фазата по събиране на доказателства-необходимост от повторни или допълнителни експертизи, искания на страните за продължаване на срокове, било за изправяне на нередовности, било за събиране на допуснати доказателства, участие на чужденци, живеещи в чужбина и др. допринасят също за невъзможността производствата по делата да завършат бързо. Натрупаният опит в правоприлагането в продължение на няколко години по новите процесуални правила, както и извършените анализи, показват и конкретните действия, които могат да бъдат предприети за

намаляване на броя несвършени дела, доколкото тези действия са във възможностите на съда: непрекъснато подобряване на дейността по своевременно и редовно връчване на съобщения и призовки, последователно прилагане на процесуалните преклузии, внимателно проучване на фактическата страна на споровете за допускане за събиране само на относими и необходими доказателства, включително и чрез своевременно намеса на съдията в случаите, когато се констатира необходимост от служебно събиране на доказателства от вида експертизи, към които обаче страните по различни причини не са се насочили и не са поискали сами, стремеж за провеждане на едно съдебно заседание и събиране на всички допуснати доказателства само в него. Наред с изложеното, следва да отчетем, че въпреки, че двойната размяна на книжа, приета при търговските спорове, увеличава периода от време за разглеждането им от образуването до първото по делото заседание, чрез нея позициите на страните се изясняват и доказателствените искания се изчерпват именно в тази фаза. Ето защо, противно на очакванията ни, търговските дела приключват преимуществено в едно заседание, при това при напълно изяснена фактическа обстановка в него. В увеличения брой несвършени търговски дела, запазен съществен дял имат делата по несъстоятелност, не само поради своите процедурни специфики- многофазни, като във всяка една от фазите се извършват многобройни комплексни действия, насочени към постигане на определен резултат, но и поради факта, че в предходните години рязко се увеличи техният брой и разглеждането им естествено се пренесе и в 2016 год. С оглед на горното, дори при обичайно развитие, без усложнени хипотези, от образуването си до приключване с прекратяване на откритото производство по несъстоятелност при различни условия и последици, тези дела продължават около 2 години. През 2016 год. не само е увеличен броя дела по несъстоятелност, но леко увеличение бележи и броят дела, свързани с производствата по несъстоятелност- исковете по чл.694 от ТЗ и отменителни иски. Не липсват и дела, при които въпреки, че с години не се извършват никакви действия от страна на синдик или кредитори, не се предприемат действия по приключването им, включително и след служебно предприети мерки от съда за изискване на отчет и прогноза за развитие на производствата.

1.2. Постъпление

В това отделение са **постъпили общо 1143 дела**- граждански, търговски и фирмени. От тях:

➤ Граждански дела

През 2016г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 375 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

За сравнение: През 2015г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 440 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

През 2014г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 371 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

➤ Търговски дела

Постъпилите през 2016г. търговски дела са общо 605, при *651 през 2015г. и 616 през 2014г.*

➤ Фирмени дела

През годината са постъпили общо 158 дела.

По отношение на тези дела, статистиката през предходните години отчита първоначалните регистрации и вписаните промени в обстоятелствата, без отказите.

ИЛИ

➤ **Общо постъпление през 2016г.: 980 граждански и търговски дела (без фирмени)**, от които 205 частни граждански и търговски (*През 2015 г. – 1091, от които 204 частни граждански и търговски, а през 2014г. – 987, от които 212 частни граждански и търговски дела*)

Това е с **1% по-малко спрямо 2014г. и 10,2% по-малко спрямо 2015г.**

Постъплението сочи, че броят на търговските и граждански дела през 2016 год. е намален със 111 дела в сравнение с предходната година.

Сравнение обаче на постъплението по групи дела трудно може да се направи, поради промяната на статистическите шифри и преминаването на дела от една в друга група. Въпреки това, може да се каже, че в постъплението при гражданските дела сравнително стабилен и близък в годините остава броят на исковете за произход, леко е увеличен броят на молбите за допускане на пълно осиновяване, чийто първи етап се развива пред Агенция социално подпомагане. Значителен дял от постъплението по граждански дела през 2016 год.-малко по-висок от този по исковете по СК, се пада на различните видове установителни искове, при които като основен и първостепенен въпрос се поставя този за обосноваване на правния интерес от търсената защита. При търговските дела най-голямо е постъплението при исковете за права и правоотношения породени или отнасящи се до търговска сделка, при исковете за прекратяване на търговски дружества по съдебен ред, както и производствата по несъстоятелност. Една от причините за продължаващото и през тази година намаляване на броя търговски дела е приетото Тълкувателно решение по въпроси на заповедното производство, пряко засягащо и исковете по чл.422 от ГПК за установяване съществуването на изискуеми задължения по банкови кредити. Даденото там тълкуване на основанията за настъпване на предсрочна изискуемост доведе до необходимост банките да преразгледат обичайната си практика по реализиране на защита чрез заповедните производства при забава на длъжниците и да потърсят и друго разрешение на проблема с необслужваните кредити. Намалението на заповедните производства естествено доведе и до намаляване на броя искове по чл.422 от ГПК, образувани в съда.

1.3.Разгледани граждански и търговски дела

През 2016 г. съдиите от това отделение са разгледали 1541 (в т. ч. 206 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

За сравнение: През 2015 г. съдиите от това отделение са разгледали 1768 (в т. ч. 210 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

През 2014 г. съдиите от това отделение са разгледали 1674 (в т. ч. 216 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

1.4. Останали висящи дела в края

В края на отчетния период останали висящи са 448 дела (*при 556 за 2015 г. и 665 за 2014г.*). Това представлява 29,07% от всички разгледани дела и се дължи, както и през предходните години е констатирано, основно на постъплението за последните месеци и размяната на книжа по процедурите на ГПК, която при по-голямата част от делата не може да приключи в рамките на 1-2 месеца. Значително намалелия брой останали висящи дела спрямо предходните години, освен на по-малкото постъпление, се дължи и на личните усилия на всеки отделен съдия, насочени към справяне с

разпределените му с програмата за случайно разпределение дела. Дължи се и на обстоятелството, че съставът на отделението остана почти непроменен от началото до края на отчетната година, което позволи съсредоточаване и концентрация върху ясен обем дела с възможност за ефективното администриране на хода им и оптимална организация на правораздавателната дейност в него.

1.5. Свършени дела.

През годината са свършени общо 1093 дела, от които 890 граждански и търговски дела и 203 частни граждански и търговски дела.

От свършените 419 **граждански дела, 37% са в тримесечния срок, (60% през 2015 г. и 65 % през 2014г.),** а частните граждански дела-50 на брой , са приключени **100% в 3-месечен срок.**

От свършените 624 **търговски дела, 52% са в тримесечния срок (63% за 2015 г. и 70% за 2014г.).**

➤ Свършени граждански дела.

През 2016 г. са свършени 469 граждански и частни граждански дела или 74.4% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:2,9.**

В 3-месечен срок са свършени 206 от гражданските дела .

С акт по съществото по делото са приключили 344 дела, а прекратени са били 125 дела.

➤ Свършени търговски дела.

През 2016 г. са свършени общо 624 търговски дела, от които 153 частни търговски дела или 68,5% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:2,2.** В 3-месечен срок са свършени 52%.

С акт по съществото на делото са приключили 464 дела, а прекратени са били 160 дела.

Цифрите сочат рязко намаляване броя на свършените в тримесечен срок дела, както при гражданските, така и при търговските спорове спрямо предходните две години. Причината за това обаче не е неефективността на работата на съдиите в отделението, а **въведеният от ВСС нов начален момент на периода за статистическо отчитане на продължителността на разглеждане** на едно дело- до средата на 2016 год. този начален момент бе от момента на извършване на проверката по чл.140 ГПК и насрочване на първото по делото заседание до постановяване на съдебно решение, а от средата на 2016 год. до края й -този начален момент е образуване на делото при постъпване на исковата молба в съда. Ако се броят сроковете, както до настоящата година, процентът свършени дела е следния: при гражданските 57 % свършени в тримесечен срок, а при търговските дела- 70 % свършени в тримесечен срок дела. Следователно през 2016 год. незначително е намалял в сравнение с предходните години процента свършени граждански дела в тримесечен срок, а при търговските дела той е равен на процента свършени дела през 2014 год. и е по-висок от този през 2015 год. Видно е, че сериозното разминаване в статистическите данни по този показател при сравнение на 2016 год. с предходните, не дава вярна картина на срочността при разглеждане на делата в отделението- тя в действителност не се е влошила в сравнение с предходните години. При търговските дела дори се е повишила в сравнение с 2015 год., когато е била 63 % .

Игнорирайки горната неблагоприятна промяна на статистиката, при прилагане на отменения статистически критерий и вземайки предвид данните от въведената система за измерване на натовареността на съдиите може ясно да се каже, че влошаване на работата в отделението по критерия „разумен срок“ за разглеждане на делата не е налице. Забавянето е следствие на съчетаването на редица фактори, преимуществено обаче обективни: неяснота на изложението на обстоятелствата в исковите молби, несъответствие между него и заявления петитум, неяснота на правния интерес от търсената защита- всички те, водещи до отлагане хода на размяната на книжа, необходимост от извършване на действия пред и от други учреждения, с оглед постигане редовност на исковата молба, проблеми с откриването на ответната страна на посочения от ищеца адрес, налагаща предприемане на различни действия и мерки по осигуряване на законосъобразното ѝ участие, включително чрез назначаване на особен представител на разноски на ищеца. През последните години, освен това, преобладаващата част от висящите дела са с фактическа и правна сложност, като са въведени многобройни факти и връзки между факти като релевантни за взаимоотношенията на страните, които следва да се установят и вземат предвид в съвкупност, често преминаване през нелеката процедура по оспорване на ангажирани доказателства- истинност на документи, свидетелски показания, заключения на вещи лица, често срещано е и отклонението от типичното развитие на исковото производство, изразяващо се в обективно или субективно съединение на многобройни претенции, обосновани и с различни взаимноизключващи се факти с оглед използване на облекчението по чл.73,ал.2 и ал.3 от ГПК по отношение на дължимата държавна такса, участие на трети лица в производствата, все по-често налагаща се служебна намеса на съда в процеса на доказване чрез преценка на необходимостта от допускане на различни по вид експертизи и формулиране на задачи към тях. Така процесуалните усилия на конкретния съдия по разглеждане на даден спор не само се увеличават, но и се усложняват, тъй като е необходимо да се отделя време не само за подготовка на делото за насрочване в открито съдебно заседание, но често и преди пристъпване към размяна на книжа за изясняване на изложението на обстоятелствата, за установяване на правен интерес, а и между заседанията, след анализ на вече приобщени доказателства и преценка на необходимостта, от служебна намеса чрез експертиза.

Продължава проявилата се от около три години тенденция да се разглеждат дела, по които едната или и двете страни са чуждестранни граждани или юридически лица, преимуществено от страни-членки на ЕС, Руската Федерация или бивши съветски републики, като процесът се развива при приложението на съответния международен акт- Конвенция, Договор за правна помощ или Регламент, които процедури, дори когато дават възможност за директна връзка между съдилищата без посредничеството на централни органи, неминуемо водят до удължаване на производството във времето. Тези обективни фактори бяха отчетени и от проверяващите от ИВСС. Общуването между страните членки на ЕС в областта на правораздаването по конкретните дела чрез приетите Регламенти е бързо и удобно –възложените действия се изпълняват в рамките на 2-3 месеца, включително и в случаите, в които се налага да се заплащат такси за връчване на съобщения и призовки, при което връзките между изпращач и получаващ орган са многократни. Не са така бързи резултатите от контактите с Руската Федерация обаче, но при приложението на все още действащия договор за правна помощ, молбите за правна помощ от различен вид се изпълняват винаги, по правило, в срок не по-рано от шест месеца, което за българското правораздаване вече е изключително дълъг срок. При зачестили доказателствени искания по такъв вид дела-с трансграничен характер, за разпит на свидетели-чуждестранни граждани с местоживееене в чужбина,за приобщаване на документи от учреждения в чужбина,

фазата по събиране на доказателства е обективно невъзможно да приключи в рамките на една година.

Добър знак за ефективността на правораздавателната дейност е, че опитите за протакане на делата поради заболяване на страни и пълномощници, включително и поради неподготвеност или липса на реални основания за провеждане на защита в преклузивните срокове, са изключително редки. Същевременно, системно полаганите усилия от съдиите по осигуряване на редовно връчване на съобщения и по призоваване на насрещната страна, при едновременно прилагане на всички предвидени в ГПК способы, доведе до намаляване на проявите на недобросъвестност на ответниците, до спестяване на разходи на търсещите защита по назначаване на особени представители по чл.47,ал.6 от ГПК, както и до практическо преустановяване на възникването на основания за отмяна на влезли в сила решения или на постановени неприсъствени решения, поради нарушение правото на защита на насрещната страна.

1.6. Решени дела по същество. Прекратени.

През 2016г. с акт по съществуващото на делото са свършени 808 първоинстанционни граждански и търговски дела (при 943 за миналата година и 736 за 2014г.). Искът е бил уважен изцяло по 651 дела, уважен частично – по 98 дела и отхвърлен изцяло – по 234 дела. Със спогодба са приключили 28 дела.

През 2016г. прекратени са били 257 граждански и търговски дела (без приключилите със спогодба дела). Основанията за прекратяване са следните :

- по чл.129- чл. 130 ГПК – 105 дела;
- чл. 118 и чл. 119 ГПК - 67 дела;
- чл. 122 ГПК – 4 дела
- по чл.126 ГПК – 15 дела
- по чл.230, ал. 2ГПК – 4 дела;
- чл. 231, ал. 1 ГПК – 6 дела
- чл. 232 ГПК – 31 дела;
- чл. 233 ГПК – 25 дела

На практика, отказ от правосъдие, поради необосновано прекратяване на дела няма.

1.7.Инстанционен контрол

През годината са били обжалвани 223 граждански и 247 търговски дела.

През 2015 г. 194 граждански и 304 търговски дела

През 2014г. 195 граждански и 262 търговски дела.

През 2016 г. са върнати след въззивна проверка от Бургаския апелативен съд (без обжалване пред ВКС) 123 граждански дела и 145 търговски дела.

През 2016 г. **по гражданските дела** решенията и определенията са били отменени в 23 случая и потвърдени в 73 (съотношение 1:3,2).

За сравнение: През 2015г. по гражданските дела решенията и определенията са били отменени в 14 случая и потвърдени в 77 (съотношение 1:5,5). През 2014г. по

гражданските дела решенията и определенията са били отменени в 21 случая и потвърдени в 110 (съотношение 1:5,24).

През годината по **касационно обжалване** са били проверени 74 граждански дела, като изцяло са потвърдени 66 дела, а изцяло отменени са били 8 дела. Съотношение отменени/потвърдени е 1:8,3 (за 2015 г. – 1:5,5, а за 2014г. - 1:3,71).

Извън горната статистика остават делата, които са потвърдени в една част и отменени в друга част, включително и по обективни причини.

По търговските дела през 2016 г. са били отменени 32 решения и определения, а 144 са потвърдени (съотношение 1:4,50).

За сравнение: През 2015 г. са били отменени 32 решения и определения, а 144 са потвърдени (съотношение 1:4,50, а през 2014г. са били отменени 26 решения и определения, а 113 са потвърдени (съотношение 1:4,34).

През годината по **касационно обжалване** са били проверени 73 търговски дела. Отменени изцяло в резултат на касационна проверка са актовете по 7 търговски дела. Потвърдени са изцяло 28 търговски дела. Съотношението отменени/потвърдени е 1:4,0.

За сравнение: През 2014г. съотношението отменени/потвърдени е 1:4,6, а през 2013г. - съотношението отменени/потвърдени е 1:7.

Извън горната статистика остават делата, които са потвърдени в една част и отменени в друга част, включително и по обективни причини.

Горните данни обосновават изводи за запазване и през 2016 год. на постигнатото през предходните години добро качество на правораздавателна дейност. При търговските дела е по-малък броя обжалвани съдебни актове спрямо предходните две години, съотношение отменени/потвърдени е идентично на това през 2014 год., включително и при проверените по касационно обжалване дела. Въпреки, че при гражданските дела е увеличен броя обжалвани съдебни актове спрямо предходните две години и съотношението потвърдени/отменени е по-неблагоприятно от предходните години, резултатите от касационно обжалване са много положителни-съотношението е 1 към 8,3. Както вече бе отбелязано и по-горе, натрупаният опит в правоприлагането по приетия през 2008 год. ГПК дава своя положителен резултат. Отделянето на достатъчно време за предварително проучване на правните спорове, още на етап искова молба, в периода след приключване на предварителната размяна на книжа до провеждане на първото по делото заседание, предварителната подготовка на делото в закрито заседание по чл.140, респ. по чл.374 от ГПК, чрез изготвяне на проект за доклад и прецизна преценка на доказателствените искания, доведе до ефективно изясняване на фактите, до съсредоточаване на дейността по изследване само на релевантните за спора обстоятелства, по отношение на които фактическите твърдения на страните се разминават, до отклоняване на доказателствени искания, които са ненужни и водят единствено до загуба на процесуално време и усилия за събирането им, без да са в състояние да повлияят на извода, който вече може да се направи на базата на допуснатия доказателствен материал, и на оспорвания на вече събрани доказателства, които са общи, повърхностни и неаргументирани. Зачестават обаче и случаите, при които по една или друга причина страните не прибегват по своя инициатива до искания за събиране на специални знания чрез експертиза, което налага допълнителни усилия от страна на съда по преценка за нужда от служебно назначаване на експертиза, както и по формулиране на адекватни задачи към нея, които да подпомогнат пълното изясняване на спора от фактическа страна. Активизирането на тълкувателната дейност на ВКС, както и на зачестилото постановяване на решения по чл.290 от ГПК, формиращи задължителна съдебна практика, подпомогнаха предвидимостта на правораздаването и еднаквото приложение на закона. Огромният ѝ обем обаче се отразява върху

срочността на приключване на делата, тъй като изисква доста време за търсене, четене и осмисляне. Редки са случаите на събиране на доказателства от въззивната инстанция, поради допуснати процесуални нарушения от първоинстанционния съд, или на отмяна на акта на първоинстанционния съд, поради неправилна преценка на събраните от него доказателства. В значителна степен са намалели и нееднакво разрешаваните еднотипни казуси от различни състави, както на въззивната инстанция, така и на ВКС. Отговорността, с която всеки съдия от отделението се отнася към самостоятелното проучване на практиката по върнатите както от въззивно, така и от касационно обжалване дела – както на отменените, така и на потвърдените, доведе до значително уеднаквяване на правоприлагането от различните съдебни състави в отделението по идентични казуси, без да се налага предварително общо обсъждане от общо събрание на отделението. Същевременно проучването на съдебна практика по правни въпроси, поставени за разрешаване пред всеки съдия от отделението по разпределените му дела и обмяната на информация и мнения, дава възможност за развиване на правно мислене, чрез което сравнително бързо се намира аргументиран отговор на поставени правни въпроси, по които не е формирана задължителна практика, а законодателството е неясно, при което с оглед на конкретните факти се достига до справедливо решение на спора.

По повод анализа на причините за отмяна на актовете, е необходимо да се отбележи, че изключение са случаите на отменени актове поради незаконосъобразно проведена доказателствена дейност на първоинстанционния съд. Отмяната, в по-голямата част от случаите, се дължи на разлика в преценката на събраните доказателства или на различна оценка на установените факти или различно тълкуване на правни норми.

По повод частните търговски дела за обезпечение на бъдещ иск се затвърди тенденцията по съвпадане на преценките на първоинстанционния окръжен съд и на въззивния апелативен съд относно наличието на предпоставките за допускане на обезпечение. Във все по-малко случаи, при едни и същи твърдени факти и при едни и същи доказателства, инстанциите да достигат до противоположни изводи. Най-често позициите се разминават относно наличието или липсата на обезпечителна нужда за молителя и по-рядко – по повод вероятната основателност на бъдещия иск. Трайна е и практиката на съдиите от отделението при допускане на обезпечение да се изисква гаранция от молителя, като по този начин се ограничиха случаите на използване на обезпечителното производство за разрешаване на споровете чрез създаване на неудобства и ограничения на насрещната страна. Въпреки, че остава необходимостта от обобщаване на практиката и сближаване на вижданията, може да се каже, че броят на отменените дела от този вид продължава чувствително да намалява. Преустановена е и практиката по подаване едновременно или последователно в сравнително кратък период от време на едни и същи искания за допускане на едни и същи обезпечителни мерки, на едни и същи основания между едни и същи страни, по едни и същи искове. Окръжен съд – Бургас е изработил механизъм за недопускане на подобни случаи, за което следят и съдебните деловодители.

1.8. Фирмени дела

През годината са били първоначално регистрирани 144 сдружения с нестопанска цел (през 2015 г. – 93, а през 2014г. – 89), 12 фондации (7 през 2015 и 2014г. -11), 2 адвокатски дружества. Вписани са били промени в обстоятелствата по отношение на 229 сдружения с нестопанска цел (113 през 2015 г. и през 2014г. -162) и 7 фондации (4 през 2015 г. през 2014г. – 7), 3 местни поделения на вероизповеданията, 2 адвокатски

дружества. По общо 51 дела е постановен отказ, 2- са останали неприключени в края на периода поради това, че са оставени за изправяне на нередовности.

През 2016 г. един съдия от Първо гражданско отделение се е произнесъл средно по 37,5 заявления за първоначална регистрация и за вписване на промени за юридически лица, които не са търговци. За сравнение: През 2015 г. - 25,3, а през 2014г. - по 29,6.

Извън горното е дейността по проверка на удостоверенията за актуално състояние на сдруженията с нестопанска цел.

Данните сочат, че през 2016 год. значително се е увеличил броят подадени заявления за съдействие по реда на охранителното производство по вписване на юридически лица в регистрите, водени от съдилищата. Вероятна причина за това увеличение може да се търси в приетите промени от законодателя на процедурата по вписване, която ще следва тази на търговците от началото на 2018 год.

1.9.Натовареност на съдиите от I-во гражданско и търговско отделение

Средната натовареност на съдиите от това отделение за 2016 г. по отношение на общия брой дела за разглеждане- 1541 е 13,08 месечно. Натовареността по отношение свършените дела -1093 възлиза на 7,59 дела по щат, а в действителност – 9,28 дела месечно. Един съдия е свършил средно 111,33 дела през годината.

За сравнение: През 2015 г. средната натовареност на съдиите от това отделение за 2015г. по отношение на общия брой дела за разглеждане- 1768 е 12,27 месечно. Натовареността по отношение свършените дела -1212 възлиза на 8,41 дела, а в действителност – 9,58 дела месечно. Един съдия е свършил средно 101 дела през годината. През 2014г. средната натовареност на съдиите за 2014г. по отношение на общия брой дела за разглеждане 1674 е 12,68 месечно. Натовареността по отношение свършените дела -1008 възлиза на 7,63 дела, а в действителност – 8,59 дела месечно.

Разпределението на делата се извършва от зам. председателя, ръководещ Първо гражданско и търговско отделение съдия Антоанета Андонова-Парашкевова. Въпреки, че от м. октомври 2015 год. бе въведена нова програма за случайно разпределение на делата, с нея не се постигна пропорционално разпределение на делата по тежест. Разпределени са сравнително равномерно между съдиите, като следва да се подчертае, че в това отделение няма съдия, който да е възразил за неравномерност, което се дължи на факта, че в отделението работят хора с дългогодишен опит и с осъзнавана отговорност за дейността си и важността ѝ. Всички са влизали извънредно в заседания при необходимост, за всички правосъдието е над личния комфорт.

Делата по несъстоятелност също се разпределят чрез програмата за случайно разпределение и се обработват в самостоятелен деловоден модул.

Фирмените дела се разглеждат от дежурен съдия. Дежурството се извършва по предварително изготвен и одобрен график за шестмесечие и се обработват в самостоятелна за Окръжен съд- Бургас деловодна програма.

След влизане в сила на новия ГПК, отново ще подчертаем, че дейността на съда по първоинстанционното гражданско и търговско правосъдие се увеличи драстично.

Тук е мястото да отбележим полезността на фигурата на съдебния помощник. Натрупаният от съдебните помощници вече опит, даде възможност да им се възложи повече работа по правни въпроси- подготовка на правни становища, проекто-доклади и проекто-решения. Необходимостта от време за издирване, осмисляне и обобщаване на съдебна практика, особено от вида на задължителната по конкретни дела, за осигуряване на еднакво правоприлагане по идентични спорове в контекста на принципа за разглеждане и решаване на делата в разумен срок, наложи възлагането на тази дейност именно на помощниците. Чрез създадените месечни графици за работа на

съдебните помощници, всеки съдия получи възможността за помощ от съдебен помощник, съобразно своите собствени преценки за начина, етапа и формата, по които те биха могли да му бъдат най-полезни. Оказа се, че трудът на съдебните помощници е изключително ефективен по отношение на събирането и проучването на съдебна практика, вкл. на ЕСПЧ, издирване на теоритични постановки по различните въпроси, както и подготвянето на проекто-актове. Броят на съдебните помощници обаче е крайно недостатъчен за целия съд, поради което постигането на ефективно намаляване на натовареността при всеки съдия поотделно е далеч от оптималното.

1.10.Изводи. Проблеми.

През 2016 год. затруднение създадоха висящите в съда дела по новия ЗОПДНПИ. Непрецизната му редакция създава изключително сериозни проблеми за извличане по тълкувателен път на предпоставките за допустимост на производството по него, на материалните предпоставки за възникване на правото на държавата на отнемане на имущество и на характера на самото право и начина на упражняването му. По изначално единната, непротиворечива и последователна практика на различни състави на настоящия съд по въпроса за допустимостта на производството по този закон при прекратено наказателно производство, извън хипотезите, предвиждащи изрично продължаване на специалната процедура по новия закон, бяха постановени противоречиви актове, както от състави на Апелативен съд гр.Бургас, така и от различни състави на Върховния касационен съд. Едва в края на 2016 год. бе образувано тълкувателно дело, изключително необходимо поради важността на поставения спорен въпрос, засягащ не само имуществото на обвиняеми лица, но и последиците от прекратяване на обвинение и отговорността на държавата за вреди от незаконно обвинение. Тези дела, освен това, се отличават с изключителна фактическа сложност, поради представянето на огромен обем писмени доказателства и поради необходимостта от извършване на различни сложни експертизи, тъй като предмет на делото е обследване имуществото на физическо лице, на негови роднини и свързани с него юридически лица и промените в него в продължителен период от време. Различни са и материалните предпоставки, при които възниква и се упражнява правото на държавата на отнемане на имущество, различен е и видът на самия иск. Сравненията обаче, водят до неприятен извод: въпреки недостатъчната и противоречива по някои въпроси съдебна практика, основната част от приетите от съдилищата разрешения по отменения закон, даващи реална възможност за постигане на целите му, бяха кардинално законодателно променени в новия закон. Непрецизните формулировки в сега действащия закон създават изключителни затруднения в търсенето и намирането на философията му при поставяне като отправна точка на европейските стандарти за права на човека. Вероятно изложеното изглежда познато от предходната година, но въпросите са все още актуални и съществени за правораздавателната дейност и ще ги отчитаме като проблемни, докато не се обърне внимание.

През 2016 год., както и през 2015 година броят дела, образувани по искове по чл.422 от ГПК, с ищци банки, отново бележи спад. Както споменахме по-горе, особено полезно се оказа приетото тълкувателно решение по въпросите на заповедното производство, на което отдаваме, че се дължи намалението. От друга страна намаляването на делата по чл.422 от ГПК неминуемо се дължи и на намаляването на броя новообразувани заповедни производства за издаване на заповед по чл.417 от ГПК, а следователно са намалели и образуваните изпълнителни дела върху имущества на длъжници. Това на практика препятства започналото през предходни години обезценяване на недвижими имоти, поради увеличеното предлагане на такива, включително и от съдебни изпълнители. И тук е мястото да посочим, че медиацията като извънсъдебен способ за решаване на спорове, би могла да бъде успешна, ако

законодателят реши да обърне сериозно внимание на ефекта от нея и я направи задължителна по някои видове дела.

Сериозен дял от постъплените през годината се пада както бе отбелязано и по-горе на исковете за прекратяване на търговски дружества по съдебен ред. С приемането на новия ГПК и ограничаването на възможностите на длъжника за защита в изпълнителното производство чрез жалба против действията на съдебния изпълнител, съдебната практика при исковете по чл.517 от ГПК еднозначно прие идеята за необходимост от разширяване на обема допустими възражения на ответника-търговско дружество по тези искове. Така, в защитата на ответника се включи и правото да твърди и установява незаконосъобразност на действията на съдебния изпълнител при приложение на този изпълнителен способ- напр. редовността на връчване чрез съдебния изпълнител на изявлението на вискателя за прекратяване на участието на съдружника- длъжник в дружеството. Проправя си път и започва все повече да се налага въпроса безгранично ли е правото на кредитора да иска прекратяване на дружество, в което длъжникът му е бил съдружник, дори и когато дружеството не разполага с имущество и дружествения дял на длъжника е равен на нула, т.е. подлежи ли на изследване и от значение ли е характера на причината, предвидена в разпоредбата на чл.517 от ГПК, при настъпване на която единствено е допустимо отхвърляне на иска. Отново се поставя като спорен на дневен ред въпроса кой орган постановява откриване на производство по ликвидация, назначава ликвидатор и определя срок на ликвидация- съдът в исковото производство по чл.517 от ГПК или длъжностното лице по регистрация в Агенция по вписвания в регистърното производство по ЗТР, вписвайки влязлото в сила решение на съда за прекратяване на търговско дружество. Горните два въпроса стоят и при производствата по чл.155 от ТЗ, инициирани от прокурор, когато основание за прекратяването е липсата на управител на търговско дружество в период по-дълъг от три месеца. Тук често е поставян и въпроса за организацията на участието на дружеството в производството по делото-необходимо ли е да му бъде назначаван особен представител или не и, ако е необходимо- на какво основание. Безспорно е, че няма законов текст, който да урежда, не само при исковете по чл.155 от ТЗ, но и въобще участието на търговец без законен представител в производства по дела- било като ищец, било като ответник.

И през 2016 год. бяха образувани дела по Регламент № 1896 от 2006 год.- европейска заповед за плащане, както и по Регламенти № 805/2004 год., №44/ и № 2201/2003 год. -дела за признаване и допускане изпълнение на решения и актове, издадени в други страни членки на Европейския съюз, дела за събиране на доказателства. Техният брой обаче продължава да е твърде незначителен в сравнение с предходни години, като проблемите по тях са обсъждани в предходни доклади и до момента не са намерили своето разрешение.

Интересна тенденция се наблюдава през 2016 год.:

Увеличен е броят на делата, при които производствата са прекратени поради десезиране на съда с правния спор- било поради постигане на съдебна спогодба, било поради отказ или оттегляне на иска. Дори и по изключение причина за тези процесуални действия да е липсата на финансови средства у страните, фактът, че е потърсено друго разрешение, е обнадеждаващ за възможността в рамките на съдебното производство или непосредствено преди него да бъдат използвани алтернативни методи за разрешаване на правен спор, които да стимулират страните към прилагане и постигане в отношенията между страните на един от основните принципи на римското право „Договорите задължават и трябва да се изпълняват“.

Новообразувани през 2016 год. са 78 дела по несъстоятелност, а останали несвършени в началото на отчетния период от предходни години са 64 дела. За сравнение, през 2015 год. новообразуваните дела са били по-малко -62 на брой, а

несвършени от предходни години са били 113 броя, т.е. с 49 повече. В броя заварени несвършени дела се включват както тези, които са били спрени през предходни години с решение по чл.632 от ТЗ за период от една година, така и тези, които са били възобновени, поради заявено искане разглеждането им да продължи, тъй като са предплатени разноски, или е открито ново имущество. Промяна в броя възобновени производства по несъстоятелност след предплащане на разноски не се наблюдава, но голям брой дела са прекратени с решение по чл.632 от ТЗ-67 на брой, като само едно е приключило с решение по чл.735 от ГПК, т.е. след редовно провеждане на всички етапи от производството по несъстоятелност. Нарастналият брой възобновени дела по несъстоятелност повиши натовареността на съдиите от отделението, която обаче продължава да не намира адекватно отражение в статистическите отчети. Дейността по контрол върху производството по несъстоятелност, включително и чрез постановяване на актове, които въпреки, че нямат нито стабилостта, нито последиците на постановени актове в исково производство, са резултат на близки до исковото, спорни, състезателни производства, в същността си представлява предоставяна специфична за производството по несъстоятелност защита на права на множество правни субекти едновременно, без обаче правата и фактите да са общи. Освен изключителната си трудоемкост, поставяните в тези производства въпроси са многообразни и касаят материя от различни правни клонове. Намаления до минимум инстанционен контрол върху актовете, чиято цел е постигане на бързина, както и липсата на достатъчно пълни и качествени теоретични разработки, изискват време и усилия за намиране на най-справедливите и съответстващи на закона, включително и оперативни, решения. В тази обща рамка се наблюдава и засилено желание на синдиците да получават за всяко свое действие съдействие от съда по несъстоятелността под формата на предварително разрешение. Тук следва особено да се акцентира на обстоятелството, че съдът по несъстоятелността и синдика, въпреки че са органи на производството по несъстоятелността не упражняват правомощия съвместно. Основен орган със самостоятелни широки правомощия в областта на управлението на различните етапи на производството по несъстоятелност и на предприятието на длъжника е синдикът, като тази дейност той развива самостоятелно и на своя отговорност. Съдът по несъстоятелността има ограничени правомощия, като намесата му в дейността на синдика е регламентирана изчерпателно и е недопустимо съдът по несъстоятелността чрез разрешения да изземва и ръководи, както предприятието на длъжника, така и производството по несъстоятелност.

На фона на част от изложените проблеми и реалната натовареност, работата на съдиите от Първо гражданско и търговско отделение следва да бъде определена като много добра. Именно усилията и резултатите от това отделение дават и основание отново, и отново да поставим на дневен ред пред институциите, държащи сметка по въпроса за развитие на процеса в разумен срок според европейските стандарти и гаранции, въпросът с „разумния срок“ за разглеждане и решаване на граждански и търговски дела в първоинстанционното производство в тримесечен срок, за който липсва обосноваване в закон или друг акт и, който срок съществува негласно и се отчита от преди влизане в сила на новия ГПК. Гаранцията за право на процес в разумен срок според §6,1 от ЕКПЧ започва да се прилага от образуване на съдебното производство (понякога и от по-рано) и продължава да се прилага, докато делото бъде решено окончателно. Разумността на срока на дадено производство зависи от конкретните обстоятелства. Според практиката на ЕСПЧ няма абсолютен срок, но има фактори, които винаги се взимат под внимание- сложността на случая, поведението на ищеца/жалбоподателя и поведението на съда. Съобразяването на тези фактори, накратко посочени, разгледани на плоскостта и анализа на законодателното решение за движението на гражданския процес в България(ГПК),вероятно ще даде отговор на

въпроса има ли забавяне и разумно ли е то по всяко конкретно дело и на определена група дела като цяло, а той ще послужи за оценка на адекватността на приетия 3-месечен срок за свършване на делата от образуването им. Вероятно този срок е постижим, но само в рамките на въззивното производство, при това във формата му по настоящия ГПК-ограничен въззив. Първоинстанционното производство има съвсем различен характер, в него на съда са възложени най-много функции по съдействие на страните, включително и по изясняване на спора от фактическа страна, тъй като очевидно е, че идеята на закона е правораздавателната дейност да се разгърне в пълнота именно в този начален етап. Следователно, приравняването на сроковете за разглеждане на едно дело в различните инстанции не държи сметка за съществените разлики в съдопроизводствените действия, както на страните, така и на съда в тях, а те са определящи за крайния резултат, смисъла и ефекта на цялостната правораздавателна дейност. Така се стига до недопустимо разглеждане на правото на процес в разумен срок самостоятелно и откъснато от останалите, гарантиращи защитата в съдебните производства права- на безпристрастен съд и на ефективно правосъдие. Правото на процес в разумен срок не може да има превес и по-голяма тежест пред правото на ефективно правосъдие, осъществявано от безпристрастен съд, тъй като този възглед обезсмисля правосъдието изобщо. В този смисъл и поради отговорността, която носим за срочно и качествено приключване на делата в разумен срок, апелираме към мониторинг на ГПК и установяване на оптималната бързина, необходима за правораздаване, отговарящо едновременно на посочените по-горе изисквания.

II. ВЪЗВИВНО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

Във въззивно гражданско отделение работят 15 съдии. Те са разпределени в 6 постоянни въззивни състави. Председатели на съставите са: с. Мариана Карастанчева (Маринова), с. Росица Темелкова, с. Росен Парашкевов, с. Кирил Градев, с. Албена Зъбова и с. Вяра Камбурова. Считано от 20.06.2016г, съдия Албена Зъбова е командирована в Бургаския апелативен съд, а от Бургаския районен съд е командирована съдия Елеонора Кралева. За председател на пети въззивен граждански състав е определена съдия Недялка Пенев, на мястото на съдия Зъбова. В някои от въззивните състави участват и младши съдии. През цялата година в отделението постоянно са работили 2 младши съдии, като им се разпределяха за разглеждане въззивни граждански дела и частни граждански дела, при съответния процент натовареност, съобразно заповедите на административния ръководител и впоследствие, след последното изменение на ЗСВ- решение на общото събрание на съдиите. Съдия Валентина Кърпичева- Цинцарска е в отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, по чл.164 КТ, от месец май 2016 година.

Към отделението работят двама съдебни помощници.

Отделението се ръководи от заместника на административния ръководител-заместник председателя Росица Темелкова.

2.1.Постъпление на дела във въззивна инстанция

Начало и край на 2016 г - към 01.01.2016 год. са останали несвършени от предходната година общо 233 бр. въззивни дела, от които 192 въззивни граждански и 41 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 175 бр. въззивни граждански и 46 бр. частни граждански дела, което навежда на извода за стабилност на показателите срочност и ефективност на съставите и почти изцяло приключване на постъпилите през годината дела в рамките на календарната

година. Този извод следва от анализа на отделните показатели и от сравнението с предходни години.

За сравнение: През 2015 г. са останали несвършени от предходната година общо 228 бр. въззивни дела, от които 198 въззивни граждански и 30 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 192 бр. въззивни граждански и 41 бр. частни граждански дела. През 2014г. са останали несвършени от предходната година общо 229 бр. въззивни дела, от които 178 въззивни граждански и 51 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 198 бр. въззивни граждански и 30 бр. частни граждански

През 2016 година са образувани 1092 бр. въззивни граждански дела и 621 частни граждански дела, или общо 1713 дела.

За сравнение: През 2015 година са образувани 1118 бр. въззивни граждански дела и 627 частни граждански дела, или общо 1745 дела.

През 2014 година са образувани 1238 бр. въззивни граждански дела и 663 частни граждански дела, или общо 1901 дела.

По принцип, постъпването на делата е функция на общественоекономическите условия на живот и материално състояние на гражданите. Статистически, на фона на образуваните дела в предходните години, през 2016г. следва да се отчете намаляване на товареността на съдиите и това от своя страна следва да води до подобряване качеството на правораздаването.

2.2. Разгледани и отложени дела

Общо разгледани през 2016 г. са 1946 дела - 1284 въззивни граждански и 662 частни граждански дела. От всички разгледани дела в тримесечен срок са приключили 84% от въззивните граждански дела (82% през 2015 г. и 86% през 2014г.) и 100 % от частните граждански дела (през 2015 г. и през 2014г. - също 100%). Тези показатели, въпреки различното броене през настоящата година, показват стабилност в годините, което е изключително добър атестат за работата на отделението.

През 2016г. са били насрочени общо 1082 въззивни граждански дела и около 25,2% са били отлагани (273 бр. дела) .

Броят на отлаганите дела може да се оцени като незначителен в сравнение с постъпилите и разгледаните. Отлагането на въззивните граждански дела определено не може да се разглежда като недостатък в дейността на съда. По-големият процент въззивни граждански дела приключват в едно съдебно заседание. С оглед разпоредбите на ГПК от 2008 година и предвидената процесуална преклузия за въвеждане на нови факти и ангажиране на нови доказателства във въззивната инстанция, исканията за такива доказателства не са чести. Дори да има такива във въззивните жалби или отговорите, съставите във възивно отделение ги разглеждат в подготвително заседание, съобразно разпоредбата на чл.267 ГПК, произнасят се по тяхната основателност, като по този начин се постига разглеждане и приключване на делата в едно съдебно заседание. В почти всички доклади в последните години е налице констатация, че най-често отлагането е резултат на искания на страните пред въззивната инстанция за събиране на нови доказателства. В повечето случаи страната се позовава на процесуални нарушения на първата инстанция и на осн.чл.266,ал.3 ГПК прави искания за събиране на нови доказателства. Независимо от доста дългия срок, изминал от влизане в сила на ГПК от 2008г- 8 години/ вече не може да се каже, че става дума за нов процесуален закон, още повече, че се натрупа и достатъчно задължителна практика на ВКС /вкл.и тълкувателни решения/, все още има първоинстанционни дела, по които изобщо не е изготвен доклад по исквата молба с изискуемото съдържание по чл.146 ГПК, дори няма дадена от съда правна

квалификация на спора. Пълната липса на доклад, изготвен от районния съд много затруднява работата на въззивната инстанция, защото налага, съобразно задължителното тълкуване на ВКС /при наличие на такива оплаквания в жалбата / да се дават указания на страните за възможността да се ангажират нови доказателства и това почти винаги е свързано с отлагане на делата, понякога неколккратно. Неглижирането на задължението за изготвяне на доклад, независимо дали такъв изобщо няма или е изготвен формално, е съществен пропуск в работата на първоинстанционния съд. Философията на ГПК от 2008г изисква страните, след размяна на книгата, да бъдат ориентирани от съда, чрез доклада му, при упражняване на техните процесуални права, като последният е от особено значение за постановяване на правилно и съобразено с обективната фактическа действителност решение по материалноправния спор. Регламентацията на длъжимите от съда процесуални действия по докладване на делото е императивна и пропускът на първоинстанционния съд да извърши доклад, респективно извършването на непълен или неточен доклад, следва да се квалифицира като нарушение на съдопроизводствените правила- в този смисъл са мотивите на ВКС в ТР №1/2013г на ОСГТК. Поради това, неуморно, както в годишните проверки и срещите с районните съдии, така и във всеки годишен доклад, наблягаме на това задължение на районния съд. Справедливостта изисква да се отбележи обаче, че по-голямата част от районни съдии, които са такива с достатъчно сериозен опит и съвестно изпълняват задълженията във връзка с доклада- той е пълен, има необходимо и изискуемо от чл.146 ГПК съдържание. В тази случаи можем да кажем, че работата на втората инстанция при постановяване на решение е значително облекчена и няма забавяне в производството пред Окръжния съд. Друга причина, която става повод за продължително разглеждане на делата във въззивната инстанция, е констатираната едва на този етап на производството нередовност на исковата молба. В рамките на своите компетенции, съобразно ТР №1 от 09.12.2013г по тълк.д.№ 1/2013г на ОСГТК, въззивната инстанция, при констатирана нередовност на исковата молба, следва да проведе производство по чл.129,ал.2 ГПК и да даде указания за отстраняването ѝ/ с посочени в мотивите на решението изключения/. Това, съответно, води до по-значително забавяне, още повече, че след като ищецът отстрани нередовността, следва да се даде възможност и на ответника да вземе становище. В много случаи се налага и събиране на нови доказателства. Независимо от горното, като цяло, неотклонно дисциплинираното движение на въззивните граждански дела- спазени процесуални срокове за образуване на делата, разпределение и насрочване, постановяване на определения по чл.267 ГПК и приключване в законоустановените срокове, сочат за повишена ефективност на съдебното заседание. Те говорят обаче и за документирана старателна подготовка на съдиите по делата все в полза на доброто правосъдие.

Следва да се отбележи, че през 2016 г. е налице значително намаляване на броя на делата, по които е отменен ходът по същество на делото и то е внесено в открито заседание - 12 броя, в сравнение с 2015 г. – 32 броя и е приблизително еднакъв с броя от 2014г. - 10 броя дела. Това бе една от препоръките на Инспектора към ВСС към съдиите в отделението при ревизията, извършена през 2013г. При проведената през 2016 година нова проверка от същия орган, внасянето на делата отново в открито съдебно заседание вече не е отчетено като проблем в работата на въззивно отделение.

В дух на самокритичност се налага да обърнем отново внимание на въпроса с предварителното проучване на делата при изготвяне на доклада по въззивната жалба, така че да не се стига до отмяна на хода по същество и внасяне на делото в открито заседание. Стремещт ни трябва да е да няма дела с отменен ход по същество поради пропуски в подготвителното заседание на съда.

След извършен анализ на висящите и неприключили дела, образувани преди 2016 г., в отделението се констатира наличие на 8 такива дела. Три от тях са спрени –

гр.д.№291/2015г, гр.д.№1979/2015г и гр.д.№520/2015г. Гр. д.№ 1292/2014г е било спряно на 01.10.2014 г., възобновено е на 24.08.2016 г, отлагано за извършване на експертизи и е насрочено за 26.01.2017 г., гр.д. № 917/2015г е спряно на 19.11.2015, възобновено на 27.05.2016 и е насрочено за 01.03.2017г /призоваването е чрез съдебна поръчка/, гр.д.№ 1183/2015г –отлагано за доказателства и разпити на свидетели и обявено за решаване на 19.12.2016, гр.д.№ 1489/2015г –отлагано по доказателствата /експертизи/ и обявено за решаване на 12.12.2016, и гр.д.№ 2007/2015г –отлагано за изготвяне на заключения на вещи лица и обявено за решаване на 19.01.2017г. Всички тези дела / с изключение на едно/ са образувани през предходната 2015 година.

Натовареността на въззивните граждански съдии спрямо постъпили въззивни граждански дела по щат е 8,40, а действителната натовареност- 9,42.

За сравнение : през 2015 г. по щат е 9,09, а действителната натовареност- 9,52. През 2014г. по щат - 9,32, а действителната натовареност - 10,25. През 2013 - по щат 11,01 и действителна натовареност - 11,99.

Следва да се обърне внимание на факта, че постановените в закрито заседание актове са в пъти повече от крайните такива- общо 2420 постановени в закрити заседания актове, които не намират отражение в никоя статистика.

Съпоставката на средната натовареност при постъпилите и свършените дела показва, че съдиите са работили при добра интензивност и бързина като цяло.

2.3.Свършени въззивни граждански дела

От общо разгледаните 1284 бр. въззивни граждански дела, свършени са 1109, като от тях 931 бр. в тримесечен срок – т.е. 84% от общия брой свършени дела. В тримесечния срок се включва времето от образуване до предаване на делото с изготвен съдебен акт, съгласно последните указания на ВСС за изготвяне на статистическите справки. Следва да се отбележи, че съдиите, които забавят постановяване на актовете си над един месец, са изключение, но те са причина, ИВСС да задължи ОС-Бургас да изпраща справки на всеки шест месеца до 2018г. Въпреки препоръките за дисциплиниращи мерки, следва да се отбележи, че наложено от административния ръководител-председател на съда дисциплинарно наказание на съдия от това отделение, поради забавени дела, бе отменено от ВСС.

През отчетната година, от свършените 1109 въззивни граждански дела, 976 бр. са решени по същество – от тях по 136 дела решенията на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 154 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 25 бр. дела решението е било обезсилено и 133 дела са били прекратени. В останалия случай, по 661 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

За сравнение : През 2015 г. от свършените 1128 въззивни граждански дела, 1000 бр. са решени по същество – от тях по 169 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 135 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 31 бр. дела решението е било обезсилено и 128 дела са били прекратени. В останалия случай, по 665 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени. През 2014г. от свършените 1218 въззивни граждански дела, 1080 бр. са решени по същество – от тях по 161 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 186 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 20 бр. дела решението е било обезсилено и 138 дела са били прекратени. В останалия случай, по 713 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

Причините за отменените съдебни актове на първостепенните съдилища са различни. Те могат да се обособят в следните групи :

- неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон;
- съществени процесуални нарушения;
- необоснованост.

Броят на постъпилите частни граждански дела – 621 (627 за 2015 г. и 663 за 2014г.) е леко намалял в сравнение с предходната година и повече, в сравнение с 2014г. По-голямата част от частните граждански дела са образувани по жалби против разпореждания в заповедното производство, жалби против определенията за спиране и прекратяване на делото и други процесуални въпроси. Макар, с редки изключения, разглеждането на частните граждански дела да става в закрито заседание, проучването и произнасянето им изисква задълбоченост и работата по тях не може да се прецени като по- лека или изискваща по- малко време от съдията. Може да се обобщи, че приетите в годините тълкувателни решения на ВКС доведоха до намаляване на отменените определения по частните граждански дела и това безспорно се дължи на уеднаквяване на практиката на съдилищата по тези проблеми.

Все още не са малко случаите, при които въззивният съд достига до правни изводи, различни от тези на първоинстанционния съдия по отношение законосъобразността на обжалваните определения, предмет на разглеждане в частните производства. Необходимостта от съвместни обсъждания на постановените тълкувателни решения, задължителна практика и отклоненията от нея не е отпаднала. Същевременно, практиката „копи-пейст“ на решенията на ВКС и липсата на собствено изложение се налагат като стил на работа от по-младите съдии, което считаме за неприемливо и, което подлежи на обсъждане занапред.

Средната натовареност на съдиите от въззивно гражданско отделение по отношение общия брой дела за разглеждане по шат е 9,54 / при 10,30 за 2015 г. и 10,44- за 2014г./, а действителната натовареност е 11,05 дела месечно /при 10,78 за 2015 г. и 11,49- за 2014г./.

Средната натовареност на съдия от това отделение на месец спрямо свършените дела по шат е 9,80 дела (при 9.52 за 2015 г. и 10.25 за 2014г. дела), действителна натовареност е 101,50 дела (109,06 за 2015 г. и 111,8 за предходната).

Входирана е една молба за определяне срок при бавност по дела, гледани от съдиите във въззивно гражданско отделение – ВЧГД № 1469/2016 . Молбата е оставени без уважение от Бургаския апелативен съд.

2.4. Резултати от касационната проверка

От всички свършени през годината дела, обжалвани са били 295 въззивни граждански дела и 62 частни граждански дела.

Резултатите от касационната проверка са, както следва:

Обжалван съдебен акт 2016 г.	Брой върнати след обжалване дела	Резултати от касационната проверка /върнати дела до 31.12.16 г./	
		Отменени изменени	Потвърдени
Решения	54	30	24
Определения	86	11	75

Забележка : Броят на делата, върнати от ВКС след касационна проверка обхваща и дела, разгледани в предходна година, но върнати през 2016г., и не представят само резултатите по постановените през 2016г. съдебни актове.В определенията са

включени и тези, които не са завършващи производството, а са постановени в хода на делото и са обжалвани от страните.

Анализът на отменените и потвърдени от по-горната инстанция съдебни актове сочи 71% напълно одобрена правораздавателна дейност на отделението като в това отношение тенденцията е за стабилност на показателя, сравнен със същия за предходната година. Следва да се подчертае, че макар материалният интерес по някои от делата, разглеждани от въззивните съдии, като абсолютна величина, да не е толкова висок, те в големия процент от случаи продължават да са усложнени от фактическа и правна страна. Особен интерес представляват тези дела, актовете по които са допуснати до касационно обжалване и е постановено решение по реда на чл. 290 ГПК. В рамките на 2016 г., от ВКС са били допуснати до касационно обжалване общо 41 дела /тук се включват и дела от предходни години, като те са се върнали с решение от ВКС през 2016 г./ От тях съдебните актове по 8 броя въззивни граждански дела са били потвърдени от касационната инстанция, по 29 броя дела са били отменени или изменени. По 4 броя дела, решенията са обезсилени по причина: постановено по нередовна искова молба предвид липсата на надлежно посочване в обстоятелствената част на правнорелеватните факти, предявен иск след изтичане на преклузивния срок по чл.58,ал.3 ЗК, произнасяне на съда извън обема на търсената защита /свърхпетитум/, недопустимост на иска поради липса на правен интерес. В сравнение с 2015 г. и 2014 г. е намален броят на делата, решенията по които са отменени - 29 дела (35 – 2015 г. и 33 – 2014г), обезсилените решения са почти колкото 2015 г. и с 2 броя дела повече от 2014 г. (3 – 2015 г. и 2 дела през 2014г). Няма прогласени за нищожни съдебни актове. Макар и незначителен брой на фона на всички обжалвани актове, обезсилените съдебни решения винаги будят известна тревога. Повтарящата се причина – произнасяне по нередовна искова молба, налага въззивните съдии да акцентират на внимателното запознаване и проучване на първоинстанционното дело на етапа на подготвителното заседание, като при констатация за нередовност на исковата молба, своевременно да се предприемат действия по отстраняване на тази нередовност, с даване на съответните указания на ищеца по реда на чл.129 ГПК. По този начин ще се избегне и отмяната на определението на съда за даване ход по същество и внасяне на делата отново в открито заседание. Разбира се, стремежът на съдиите в отделението е пълна липса на обезсилени актове и свеждане до минимум на отменените съдебни актове, особено по причина противоречие със задължителната практика на ВКС и неправилно приложение на материалния закон. Във връзка с последната хипотеза, обаче следва да се отбележи, че наличието на противоречива съдебната практика на касационната инстанция в решения по чл.290ГПК, води след себе си постановяване на противоречиви решения и на долните съдебни инстанции.

Броят на делата, по които решението е отменено или изменено е нищожен в сравнение с преценената като законосъобразна дейност на съда. И през 2016 година по по-големия брой въззивни граждански дела ВКС не е допуснал касационно обжалване на постановените актове. В много случаи, касационната инстанция е посочила като причина за недопускане на обжалване липсата на формулиран материално правен или процесуално правен въпрос, за който е приложима една от хипотезите на чл.280 ГПК - т.1, 2 или 3. Все повече са случаите, в които ВКС изрично е отбелязал, че въззивната инстанция е решила спора в съответствие със задължителната практика и следователно не са налице основания за допускане на обжалването.

В отделението и през изминалата 2016 година продължи традицията за общо обсъждане от всички съдии на възникнали проблеми по правоприлагането и на резултатите от инстанционния контрол. Целта на тези събирания е преодоляване на грешките по приложението на закона и запознаване с новостите в практиката на ВКС и

БАС по актуални проблеми. Следва да отбележим обаче, че прекалено обемната задължителна практика на ВКС, постановена по реда на чл.290 ГПК, създава затруднения на съдиите при запознаване с нея и отнема много време при изготвяне на съдебните актове. В рамките на изминалата 2016 година беше провеждано периодично обсъждане на делата, върнати от ВКС, като заместник –председателят докладва причините, поради които се е стигнало до отмяна на актовете на въззивната инстанция. Съдиите отново обсъдиха практиката на отделението във връзка с делата на електроснабдителното дружество за корекция на сметки на абонати за минал период, съобразно измененията на закона и актуалната съдебна практика на касационната инстанция. Изготви се становище по предложението за тълкувателно решение по въпроса: в случаите на доставяне на топлинна енергия за битови нужди в сграда-етажна собственост, прилагат ли се разпоредбите на специалния Закон за енергетиката или те се derogират от, защитаваща правата на потребителите, разпоредба на чл.62 от ЗЗП, регламентираща непоискана доставка на стоки и услуги, предвид правото за прилагане на разпоредбите, осигуряващи по-висока степен на защита на потребителите при противоречия между двата закона, установено в пар.1 от ДР на ЗЗП. Съдиите от въззивно отделение се обединиха около становището, че качеството потребител се придобива по силата на придобиване на право на собственост в топлофицирана сграда–ЕС, без да е необходимо нарочно предварително искане за доставяне на топлинна енергия. Поради това и доколкото не е налице отказ по надлежния ред на цялата ЕС от ползване на топлинна енергия, не може да се приеме, че е налице „принудителна продажба“ по смисъла на чл.62 от ЗЗП и следва да се прилагат разпоредбите на ЗЕ досежно нейното отчитане и заплащане. Докладчик по този въпрос бе съдията Недялка Пенева, която изготви писменото становище на отделението до ВКС. Съвместно със съдиите от Първо гражданско и търговско отделение бе разискван и въпроса при какви ограничения, с оглед на интереса на детето, съдът следва да разреши по реда на чл.127а СК пътуването му в чужбина без съгласието на другия родител и изключва ли разпоредбата на чл.59, ал.2 СК възможността родителските права да бъдат предоставени за упражняване съвместно от двамата родители. Това обсъждане се проведе по повод писмо на председателя на ВКС, във връзка с предстоящо тълкувателно решение по тези проблеми като докладчикът– съдията Балтова, запозна събранието и с практиката на Европейския съд по правата на човека по тези проблеми и изготви писмено становище до ВКС. Проведе се обсъждане и на текущи проблеми, като напр. въпросът за датата на влизане в сила на постановените от въззивната инстанция актове, неподлежащи на обжалване пред ВКС, съобразно разпоредбата на чл.280, ал.2 ГПК, при постъпила касационна жалба, а също така и дали таксата по т.26 от Тарифата по ЗЧСИ е привилегирована или не. Съдията Темелкова, която посети семинар на тема „Проблеми на изпълнителното производство“, организиран от НИП, с лектори– съдията от ВКС Борислав Белазелков и съдия Диана Митева от Окръжен съд-Варна, запозна колегите си със становището на лекторите по актуални въпроси, свързани главно с обжалването на действията на съдебните изпълнители пред окръжния съд. В рамките на изминала година, през м.февруари, бе обсъден и докладът на АС –Бургас за извършената проверка във въззивно отделение, като бяха анализирани препоръките, дадени от апелативната инстанция за подобряване на работата в отделението. Продължи и традицията на Апелативен съд-Бургас за обобщаване на практиката на съдилищата от Бургаския апелативен район по конкретни теми, в което обсъждане ОС-Бургас участва.

Постоянен е стремежът на съдиите във въззивно отделение да се избягва постановяване на противоречиви актове на отделните състави по еднотипни казуси, защото именно различните решения по такива дела създават съмнения в обществото за наличие на корупционни практики.

Резултатите от извършената ревизия от Инспектората към ВСС през 2016 година, обхванала период 2014-2015г., също са добри за въззивната инстанция: Не се констатираха пропуски в системата за случайно разпределение на делата в съд- тази, като че ли най-чувствителна за обществото тема, когато стане дума за правосъдие. Проверяващите са установили също много добро водене на деловодните книги, с необходимото старание и съобразно изискванията на ПАС. Не са констатирани проблеми по делата, разглеждани по реда на бързото производство по ГПК във въззивно отделение. С малки изключения, решенията по тези дела са произнесени в рамките на законовия двуседмичен срок по чл.316 ГПК. Не са констатирани проблеми при администриране и решаване на делата, решенията по които не подлежат на касационно обжалване. Основната препоръка е спазване на сроковете по чл.235,ал.5 ГПК при постановяване на съдебните актове, което можем смело да кажем, че не е преобладаващ проблем във въззивно отделение, като голямата част от съдиите постановят съдебните си актове в рамките на този законов срок. Другият основен проблем, който са посочили проверяващите, са отводите по делата, като е препоръчано стриктно да се спазват законовите основания за отвод, особено по чл.22,т.6 от ГПК. Във връзка с тези препоръки бе проведено обсъждане от съдиите в отделението на общо събрание и те изразиха несъгласие с констатацията на проверяващите, че отводът на съдия по чл.22,т.6 ГПК следва да бъде поискан от страната, а не може той да си прави самоотвод на посоченото основание. Мнението на съдиите беше и продължава да бъде, че е въпрос на лична преценка на магистрата, дали е налице основание за отвод на посочения законов текст, с оглед наличието на обстоятелства, водещи до основателно съмнение в безпристрастността му.

2.5. Изводи. Проблеми във въззивното гражданско отделение

Винаги сме подчертавали важността на тълкувателната дейност на ВКС с оглед на това, че се внася яснота по въпроси, по които има противоречиво правоприлагане. Тя води до намаляване случаите на постановяване на противоречиви актове по еднотипни казуси, до повишаване на качеството на работа на съдиите и до предвидимост в действията на съда. Както сме подчертавали и в предишни доклади, по-удачният начин за избягване на противоречива съдебна практика е предприемане на законодателни промени, които премахват предпоставките за формирането ѝ, пред преодоляване на законовите празноти по тълкувателен път. Изключително многобройната практика на ВКС, материализирана в тълкувателни решения, изисква от отделния магистрат постоянство в проучването и запознаването с нея и отнема немалко време, което също следва да се има предвид при определяне на неговата натовареност. За да бъде на необходимото професионално ниво и да постановява обосновани и мотивирани съдебни актове, съобразени със задължителната практика на касационната инстанция, съдията трябва да я познава в детайли, което безспорно предполага усилия, с оглед на нейния голям обем. Много полезно е и текущото обучение на съдиите в НИП, като поддържа становището, че регионалните обучения са добър вариант за включване на повече съдии в обучението. През изминалата година, през м. декември, бе организиран семинар във връзка с прилагане на ЗЗП, и по-конкретно, по проблема за нищожността на неравноправни клаузи в потребителски договори и задължението на съда да следи служебно за тази нищожност. За лектор бе поканена съдия Тотка Калчева от ВКС, търговска колегия. С оглед на това, че темата е изключително актуална, особено по делата между банки и неизправни длъжници, и по делата между доставчици на обществени услуги - ток,

вода, топлинна енергия и потребители , семинарът бе много полезен, тъй като съдия Калчева ни запозна с актуалната практика на ВКС, съобразена с практиката на Съда на ЕС. Такива мероприятия са много важни за съдиите, както във възвизивно, така и в първо гражданско и търговско отделение, защото дават възможност на по-голям брой магистрати да се запознаят с актуалните виждания на ВКС по обсъжданата тема, а също така и да се зададат въпроси и се получи компетентен отговор от съдия от касационната инстанция. Тази практика следва да продължи. От своя страна ръководството също ще продължи да проявява активност и да организира такива семинари, в рамките на предоставените ни финансови възможности, като ще се старая да кани като лектори главно касационни съдии, тъй като те, със своите задължителни актове, дефинират и практиката на долните инстанции в системата.

Следва да се отбележи, че делата по заповедното производство продължават да бъдат преобладаващи в групата на частните граждански дела. Продължава констатираната и в миналогодишния доклад тенденция на намаляване на броя на постъпилите частни жалби по заповедните производства, макар и не драстично. През 2016 г. са образувани 116 броя частни граждански дела по жалби във връзка със заповеди по чл.417 ГПК и 74 броя дела във връзка със заповеди по чл.410 ГПК, по чл. 423 ГПК – 30 дела и по чл. 420 ГПК – 13 дела ,или *общо 233 частни граждански дела.* За *2015 година* са образувани *общо 246 дела*, а през *2014 година* – *общо 269 дела* по заповедното производство. Намалява и броят на делата , образувани по реда на чл.422 ГПК – 142 дела, при 162 дела за предходната година и 227 дела за 2014 година. В последно време в обществото се нагнети напрежение във връзка с възможността на банките и особено на доставчиците на обществени услуги да се снабдяват със заповед за изпълнение, а по реда на чл.417 ГПК /при наличие на законови предпоставки за това/ - и с изпълнителен лист. Особено недоволство предизвиква фактът, че заповедното производство е едностранно и в случаите на постановено незабавно изпълнение, длъжникът научава едва от съдебния изпълнител за издадената заповед и то в този момент, в който по отношение на него вече са предприети действия по принудително изпълнение, най-малкото съдебният изпълнител е наложил обезпечителни мерки –запори и възбрани и задължението му е нараснало значително, вследствие на добавените разноски по заповедното и изпълнителното производство /особено при ЧСИ/. Преследваната от законодателя цел на заповедното производство е кредиторът да може бързо и, без да натоварва длъжника с разноски по исковия процес, да се снабди с изпълнителен титул за безспорни вземания. Друг е въпросът, че нагласата сред длъжниците у нас е, да оспорват винаги своите задължения, а сред недобросъвестните кредитори- понякога да злоупотребяват с тази възможност, дадена им от закона. В този смисъл, коректив на възможността на банките да се снабдяват със заповеди за незабавно изпълнение в едностранното производство, е предвиденото в Тълкувателното решение за заповедното производство тяхно задължение, преди да пристъпят към снабдяване с изпълнителен лист, да уведомят своите длъжници за обявяването на кредита за предсрочно изискуем. Може да се предположи, че това е една от причините за намаляване на броя на заповедните производства, по които заявител е банка. От една страна , намирането на длъжника , за да му бъде връчено обявяването на кредита за предсрочно изискуем, понякога изисква повече време. От друга страна, не са рядко случаите, след уведомяване на длъжника, да се достига до извънсъдебни споразумения, преговаряния на сроковете и сключване на анекси. Последното е за предпочитане пред дългия и скъп съдебен процес за установяване на вземането, при постъпило възражение от длъжника. В този обществен дебат за справедливостта на едностранното заповедно производство, трудно можем да вземем страна. Действително, от една страна, изброяването в чл. 417 ГПК на кредитори, които могат въз основа на документ да се снабдят в тридневен срок със заповед за

незабавно изпълнение и изпълнителен лист, да образуват изпълнително производство и дори да наложат запори и възбрани върху имуществото на своя длъжник, изглежда безпринципно и като че ли законодателят се е водил от лобистки интереси. От друга страна обаче, за длъжника би било допълнително натоварване да плати и съдебните разноски по иск за задължение, което е безспорно като, докато трае исковия триинстанционен процес, за него ще текат и лихви /ако вземанието е парично/, при положение, че нещата могат да приключат само в рамките на заповедното производство. Можем да обобщим, че този общественозначим и наболял проблем следва и може да намери своето разрешение само по законодателен път. Магистратите прилагат закона такъв, какъвто е и в тази връзка отговорността на въззивните състави по обжалване на актовете на районния съд по заповедното производство е голяма, защото независимо от материалния интерес, въззивните определения, постановени в заповедното производство, са окончателни.

И през изминалата година броят на делата, които са образувани по постъпили жалби против действията на съдебния изпълнител е относително голям и показва тенденция на растеж - образувани са общо 294 броя дела, *при 271 броя за 2015 г. и 254 за 2014г.* Тук проблемите основно са в няколко насоки и не веднъж сме ги посочвали. На първо място, страните продължават да обжалват действия на съдебните изпълнители /главно на ЧСИ/, които са изключени от кръга на лимитативно изброените в чл.435 ГПК. В тази връзка, статистиката показва, че от общо 271 дела, образувани по жалби против действия на ЧСИ, прекратени са 57 дела, а по останалите има постановено решение по същество на жалбата, т.е. тези случаи не са преобладаващи, но и не са малко. Независимо от разпоредбите на закона и от постановеното Тълкувателно решение по въпросите на изпълнителното производство, това се явява тенденция, особено от страна на длъжника. Така може да се обясни и относително големият брой оставени без разглеждане жалби, като постановените определения на въззивните състави често се обжалват и пред апелативната инстанция. Налице е стремеж да се забави принудителното изпълнение, макар, съобразно разпоредбата на чл.438 ГПК, подаването на жалбата да не спира изпълнението. Но когато се обжалва например постановлението за възлагане на недвижим имот, то няма как да съдебният изпълнител да пристъпи към следващото действие – разпределение на постъпилите от публичната продан суми, докато възлагателният акт не влезе в сила. На практика се удължава изключително много изпълнението на съдебните решения и се засяга чувствително интересът като на вискателя, така и на купувача по публичната продан. Понякога се случва длъжникът да подава жалби против актове на съда, в рамките на производството по обжалване на действията на ЧСИ, които не подлежат на обжалване пред апелативната инстанция, но дори връщането на недопустимите жалби от своя страна отваря път за ново обжалване. Така се компрометира стремежът на законодателя да ограничи възможността да се обжалват действия на съдебния изпълнител, с цел да се постигне бързина и ефективност на принудителното изпълнение. Друг сериозен проблем е голямото забавяне в администриране на жалбите от съдебните изпълнители-основно от ЧСИ. Както и друг път сме посочвали, съдебният изпълнител следва да предприеме максимално бързи действия по администриране на жалбата и изпращането ѝ в окръжния съд, ведно с мотиви по обжалваните действия и пълно копие от изпълнителното дело. Много често съдебните изпълнители връщат жалби, които считат за нередовни, но без да укажат на страната за правото ѝ да обжалва това връщане по съдебен ред. Не са редки и случаите, в които страните подават жалбите си направо пред окръжния съд, при наличието на законовата разпоредба на чл.436 ГПК, като сочат, че съдебният изпълнител необосновано забавя изпращането им в съда, като изисква от тях заплащане на значими суми за администриране на жалбата, извън държавната такса, която е 25 лева. Все още част от съдебните изпълнители не се

произнасят с нарочно постановление и по разноските в изпълнителното производство, а също и по исканията на страните да се намали като прекомерен приетият адвокатския хонорар, като се измени това постановление. В много случаи съдебните изпълнители изобщо отказват да се произнасят по тези искания и по този начин поставят в невъзможност страната да се защити пред съда поради липса на акт, който да се обжалва. Все в тази връзка може да се посочи, че следва за всяка събрана такса по Тарифата по ЗЧСИ, частните съдебни изпълнители да издават сметка по чл. 79, ал.1 от ЗЧСИ, като при постъпили жалби против разноските, съдът ще може да направи и съответната проверка за законосъобразността на събраните такси. Все още има съдебни изпълнители, които не издават такъв нарочен документ за всяка събрана такса. Този проблем е съществен, тъй като таксите никак не са малки и понякога значително увеличават дълга. Тези производства поставят много други правни проблеми, които останаха извън обсега на Тълкувателно решение № 2/2013г на ОСГТК. Все още не е безспорно в практиката на съдилищата, дали в производството по обжалване действията на съдебния изпълнител следва съдът да присъжда разноски или те следва да се имат предвид от съдебния изпълнител в разпределението, като разноски в изпълнението и да са винаги в тежест на длъжника, независимо от изхода от обжалването и от това кой обжалва. По противоречив начин от различните окръжни и апелативни съдилища в страната се решава въпросът, дали при обжалване на разпределението, съдът, ако го намери за незаконосъобразно, следва сам да го извърши, или да го връща отново на съдебния изпълнител. Някои окръжни и апелативни съдилища приемат, че съдът следва да извърши новото разпределение, докато Бургаският апелативен съд, а по тази причина и въззивните съдии на БОС, приема, че при незаконосъобразно разпределение, то се връща на съдебния изпълнител за изготвяне на ново такова. За да се стигне до единна практика в страната, тези въпроси следва да се разрешат по тълкувателен път. Сериозността и значимостта на проблемите в изпълнителното производство се потвърждава и от факта, че предстои да бъде постановено второ тълкувателно решение по тези въпроси – по образуваното т.д. №3/2015г на двете колегии на ВКС. За съжаление, не всички спорни въпроси са обхванати в предложението.

Така очертаните проблеми относно делата, касаещи обжалването на действията на съдебния изпълнител водят до заключение, че това не е рутинна за съдията работа. Отделно, обикновено се касае за голям обем от доказателствен материал, който изисква време за проучване, дори да се окаже в крайна сметка, че жалбата е недопустима.

Относно характера на исковите производства, по които са постъпили въззивни жалби против решения на районните съдилища за разглеждане в отделението през изминалата годин, може да се подчертае, че те отново са основно по облигационни спорове – с доставчици на обществени услуги, със застрахователи, банки, както и такива, касаещи междуфирмена задължнялост. Като тенденция през годините се очертава намаление на делата, които можем да квалифицираме като чисто граждански спорове – делби, за собственост, семейни, като превес имат делата с търговски характер, при цялата условност на тази квалификация, тъй като пред районните съдилища не се разглеждат търговски спорове по реда на глава 32 от ГПК. Намалението на броя въззивни граждански дела всравнение с предходните две години, като абсолютна цифра, обаче е съчетано с усложнението им от процесуална и материалноправна страна – макар да са по-малко на брой, делата стават все по-усложнени, страните могат да използват в едно дело с относително ниска цена на исковете, целия арсенал от процесуални средства за защита – насрещни истребования, възражения за прихващане, за подобрения, обратни истребования и др., и съдът дължи

подробен и обоснован отговор на всички възражения и твърдения в жалбите и отговорите.

Анализът на работата във въззивно гражданско отделение води до извод, че бавното правосъдие, като проблем, не стои пред съдиите от това отделение. Основното обаче, към което винаги сме се стремели и, на което се обръща особено внимание, е избягването на противоречивата практика, още повече, че немалък брой от случаите актовете са окончателни.

Постигането на добри резултати става с ежедневна упорита работа и общо обсъждане на поставените правни проблеми. Стремещт ни е да намалим до минимум отменените от ВКС актове на въззивните състави. За нас, наред с разглеждане на делата в разумен срок, от първостепенно значение е постановяване на обосновани и мотивирани съдебни актове, съобразени със закона и задължителната съдебна практика, но и неоставящи у обществото чувство за несправедливост. Само по този начин ще се повиши авторитетът на магистратите и ще се преодолее недоверието на гражданското общество в правосъдието в България.

3. НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

3.1. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

През 2016 г. първоинстанционните наказателни дела са разглеждани от 12 съдии, двама от които командирани от БРС -с. Яни Гайдурлиев – през първата половина на годината и с.Петя Кр.Георгиева – до 01.02.2016г. .

На 09.06.2016г съдия Яни Гайдурлиев встъпи в длъжност „съдия“ в Окръжен съд-Бургас, а на 01.07.2016 год. в длъжност „съдия“ в Окръжен съд-Бургас встъпи и съдия Ангел Гагашев от РС-Сливен.

От 21.10.2015г. до 23.11.2016 г., съдия Пламен Синков, бе командирован в Апелативен съд-Бургас. На 24.11.2016 г. същият встъпи в длъжност „Заместник-административен ръководител-заместник-председател“ на Апелативен съд-Бургас.

До м. август 2016 г. в отпуск по майчинство беше съдия Петя Георгиева.

На 19 декември 2016г. след дълго боледуване, почина съдията от Окръжен съд-Бургас Мъгърдич Мелкон Мелконян.

Съдебните помощници към отделението са двама.

Наказателното отделение се ръководи от заместника на административния ръководител- заместник председателя Петя Петрова.

3.1.1.Останали висящи- в началото и края на отчетния период

В началото на отчетния период:

Към 01.01.2016 г. са били несвършени 31 НОХД, 6 НАХД и 14 НЧД.

От предходен период са останали 4 дела: НОХД №№ 990/2013, 1027/2013, 692/2014 и 1148/2014. Всички други несвършени дела към 01.01.2016 г. са постъпили през 2015 г.

В края на отчетния период:

При анализа на несвършените дела в края на отчетния период се установява, че общо от отчетната година и минали периоди, останали несвършени дела са 29 НОХД, и 21 НЧД дела. От тях, обаче само НОХД №№ 990/2013, 1027/2013, 692/2014 са от предходен на отчетната година период. Останалите 26 НОХД, и 21 НЧД са постъпили през 2016 г., като от тях 81% са постъпили в края на отчетния период, което

съответства на двумесечния срок за насрочване на делото, графика на съда и неритмичното постъпление от прокуратурата.

Броят на несвършените дела е показател, който ежесечно се отчита при анализ на рутинните дейности. Поддържа се тенденция към намаляване броя на тези дела като за целта се извършва ежесечна проверка на същите във връзка с установяване на причините и основанията за продължителност на съдебната фаза на процеса и обсъждане на насоки за преодоляване на обективните причини за забава.

Последващите данни от анализа на натовареността и динамиката на постъплението ясно сочат, че броят на несвършените дела съответства на постъплението в края на отчетния период, което е било насрочено за разглеждане в началото на следващия отчетен период. Обсъжданият показател разкрива способността на съда да приключва делата постъпили през годината. Основните фактори за това са професионалният подход и отговорността на съдиите. Отклоненията следва да се търсят в характера и спецификата на останалите от минали периоди дела, съществуващото законодателство, и не на последно място - неритмичното натоварване на отделния съдия, предвид начина на функциониране на програмата за случайно разпределение на делата. Същевременно, не може да не се отчете и факторът лична организация на работния процес, който в много случаи пряко повлиява срочността на разглежданите дела. Разглежданият период обхваща дейността на съдии (съдия М.Мелконян), с установена продължителна неработоспособност, поради влошено здравословно състояние, което наложи преразпределение на възложените стари дела и разглеждането им от други съдии, при адекватна промяна на графика на заседанията на отделните съдебни състави.

3.1.2. Постъпление - общи данни съобразно броя на наказателните дела

През 2016 г. са постъпили общо 1316 наказателни дела, от които:

- 134 НОХД и НАХД (**130 НОХД и 4 НАХД**)
- 550 ЧНД I инстанция
- 149 ЧНД разпити
- 229 ВНОХД и ВНЧХД
- 254 ЧНД II инстанция

За сравнение : През 2015 г. са постъпили 151 НОХД и 12 НАХД, а през 2014г.- 146 НОХД и 8 НАХД, т.е. в тези групи дела- НОХД и НАХД, броят постъпили дела очертава тенденция към намаляване за последните три години.

През 2016 г. са **постъпили 550 ЧНД.**

За сравнение: През 2015г. са постъпили 532 ЧНД, а през 2014г. - 373 ЧНД.

В тази група са включени делата, образувани по жалба срещу постановление на прокурора за прекратяване на наказателното производство / чл. 243 ал.3 от НПК/, европейска заповед за арест, искания по ЗПИИРКОРНФС, разрешения за претърсване и изземване, за специални разузнавателни средства, предложенията на пробационния съвет по чл.43а от НК, мерките за неотклонение и др./ Увеличението е със 177 дела повече в сравнение с 2014 г. и с 18 дела повече от 2015 г.

Отделна статистика представляват **ЧНД -разпити**, които през годината са били **149.**

За сравнение: 209 за миналата година и 133 за 2014 година.

Анализът на посочените числа показва намаляване на общият брой постъпили в БОС наказателни дела в сравнение с 2015 г. Сравнението по групи дела сочи запазване

на тенденцията от предходни години (наблюдавана от 2012 година) за намаляване броя на постъпилите НОХД и НАХД дела и увеличаване броя на ЧН дела. Увеличение в постъплението, се наблюдава и при въззивните наказателни дела.

3.1.3. Структура на постъплението

➤ НОХД, НАХД

През 2016 г., най-значителен е делът на делата, образувани за престъпления по **глава XI „Общопасни престъпления” – 45 бр.** В тази група най-многобройни са делата за наркотици по чл.354а от НК- **21 бр.** (през 2015 г. – 16 бр., а през 2014г. – 25 бр.) и делата за причиняване смърт в транспорта по чл. 343 ал. 1 „в” от НК – също **10 бр.** (през 2015 г. – 16 бр., а през 2014г. 17 бр.). Цифрите през последните години утвърждават групите престъпления, включени в цитираната Глава от НК като такива, с най-висок процент разкриваемост. Може да се предполага, че спецификата и сложността при разследването им е наложила отработване на подходи и тактики, с които ефективно се достига до събиране на доказателства, необходими да обезпечат държавното обвинение в дейността му по повдигане и поддържане на обвинението за престъпления от общ характер.

Съпоставяйки постъплението на дела по Глава XI от НК с предходните две години, се констатира увеличение спрямо 215 год., когато делата са били 41 бр. и намаление спрямо 2014 год., когато делата са били 48 бр.

Следва постъплението по **глава VI „Престъпления против стопанството” – 30 бр.** (при 28 бр. за 2015 г., а през 2014г. – 29 бр.) , от които делата за престъпленията против паричната и кредитната система по чл.243-250 НК са 7 бр. (през 2015 г. – 20 бр., а през 2014г. – 26 бр.), а 3 са делата за контрабанда на наркотични вещества.

Следва постъплението по **глава V “Престъпления против собствеността”- 16 бр.** (през 2015 г. – 32, а през 2014 - 28 бр.) дела, от които най-много са грабежите - 12 бр. (при 25 за 2015 г. и 25 бр. за 2014г.), 2бр. за присвояване.

Следват делата по **глава II „Престъпления против личността” – 11 бр.,** (19 бр. през 2015 г. и 18 бр. през 2014г.). От тях най-много са делата за престъпления по чл. 115 – 118 от НК, от които довършени убийства – 9. През 2015 г. и през 2014г. довършените убийства са били 6.

Постъпили дела за убийства - опити са 2 бр. (през 2015 г. са били 2 бр., а през 2014г. – 1 бр.).

Постъпилите дела за причинена смърт по непредпазливост са почти постоянен брой за последните три години – 2 бр. през 2016 г., 3 бр. през 2015 и 3 бр. през 2014г.

От отчетените 130 новообразувани НОХД, образувани по **обвинителен акт на прокурора са 82**, образувани по внесени от прокурора **споразумения - 48** и НАХД производства по предложението на чл.78а НК - **1** дела. НАХД по производства по чл. 83а от ЗАНН – **3** дела

През отчетната година са върнати за доразследване 10 бр. НОХД : 9 – с разпореждане на съдията докладчик по реда на чл. 249 от НПК и 1 от съдебно заседание по реда на чл.288 от НПК. Атакувани от прокурора пред по-горната инстанция са само четири от разпорежданията за връщане на делото, в един от които случаи апелативният съд е отменил първоинстанционния акт и е постановил продължаване на съдопроизводствените действия (*НОХД 383/2016, подсъдим Митко Ангелов Илиев, съдия-докладчик П. Петрова. Делото е прекратено и върнато за доразследване. БАС отменя разпореждането и връщат делото за продължаване на съдопроизводството. Делото е решено с присъда*).

Резултатите свидетелстват за възприет от съда строг подход в оценката за процесуална законосъобразност на действията на органите на досъдебното производство, гарантираща ефективно преминаване на делото в следващата му – съдебна фаза. Следва се изискването за внимателен прочит на материалите по делото преди насрочване на съдебното заседание, въпреки което има случаи, при уредените в закона хипотези - чл.288 от НПК, връщането на делото за доразследване, да бъде извършено в съдебно заседание. Причините за това се дължат на натовареността на съдиите, която понякога води до пропуски при подготовката на делото, особено когато се касае за дела с множество подсъдими лица и съдържащи значителен обем доказателствен материал. До законовото разрешение за връщане на делото от съдебно заседание би могло да се достигне и в случаи, в които поради засиленият обществен интерес по някои дела се налага публично изслушване на аргументите по хода на делото. С изменението на чл. 288 от НПК- ДВ бр. 42 от 2015 год. бе създадена нова разпоредба - ал.2 на същия текст, която дава възможност на страните да атакуват определението на съда, с което се прекратява съдебното производство по делото и същото се връща на прокурора за доразследване. Въведеният институционален контрол парира възможността за отправяне на упреци към съда за това, че умишлено връща делата от съдебно заседание.

➤ НЧД

През 2016 г. са постъпили 550 бр. НЧД при 532 за 2015 г. и 373 – 2014 г.

В тази група се включват делата, образувани по европейска заповед за арест, искания по ЗПИИРКОРНФС, разрешения за претърсване и изземване, за специални разузнавателни средства по искане на прокурора при образувано досъдебно производство, за съдебен контрол над прекратените от прокурора наказателни производства, предложенията на пробационния съвет по чл.43а от НК, мерките за неотклонение, предсрочно освобождаване, реабилитации, кумулации и др.

Постъпилите дела по чл.70-71 НК – предсрочно освобождаване са били 46, делата за реабилитация – 12, кумулациите - 10.

През отчетния период в Окръжен съд-Бургас са образувани 16 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 9 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по 3 е отказал, 1 дело е прекратено (ЧНД 1264/2016), останалите 3 касаят произнасяне на съда по мярка за неотклонение на исканото лице в производство по чл. 15, ал. 1 от ЗЕЕЗА и едно по чл. 13, ал. 7 ЗЕЕЗА.

За сравнение : През 2015 г. са образувани 19 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 8 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по една е отказал, останалите 9 касаят произнасяне на съда по мярка за неотклонение на исканото лице в производство по чл. 43 от ЗЕЕЗА и едно по чл. 13 ЗЕЕЗА. През 2014г. са образувани 16 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 5 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, останалите 11 касаят произнасяне на съда по мярка за неотклонение на исканото лице в производство по чл. 43 от ЗЕЕЗА. Екстрадиция (чл. 16, вр. чл.14, ал.4,т.5 от ЗЕЕЗА) 2 бр., по които съдът е допуснал изпълнение.

През 2016 г. в БОС не е образувано производство по издаване на Европейска заповед за арест .

Всички наказателни производства по ЗЕЕЗА са образувани, разгледани и приключени в сроковете, регламентирани в закона.

Практиката и натрупаният през годините опит на съдиите по приложението на ЗЕЕЗА способстват за преодоляване на случаите, в които законът провокира разногласия. Активно се ползват от съдиите възможностите за директен контакт с издаващите заповеди за арест чужди органи, който подход в максимална степен гарантира адекватната размяна на електронни книжа с държавите в ЕС.

Своевременното образование и разглеждане на делата, при хипотезите на чл.38а, ал.2 вр. ал.1, т.4 и 5 от ЗЕЕЗА през почивните и празнични дни е обезпечено чрез системно обслужване на информационните и комуникационните системи на съда от дежурни секретари и съдии. Трайна през годините е практиката на съда образуванията производства да се разглеждат от дежурен съдия, съгласно одобрен месечен график на съда.

Анализ на сročността в производствата по чл. 243 от НПК/ контрол върху актовете на прокурора за прекратяване на наказателното производство/:

Статистиката сочи, че от разгледаните и решени по реда на чл. 243 ал.4 от НПК 12 броя дела - 5 са в срока, указан в цитираната разпоредба или при незначително надвишаване от няколко дни.

Вид дело	№ дело	Съдия-докладчик	Дата на образуване	Дата на свършване	Бр. просрочен и дни
ЧНД	230/2016	ГЕОРГИ Д. ПЕПЕЛЯШЕВ	07.3.2016	01.4.2016	17
ЧНД	329/2016	ДАНИЕЛ Н. МАРКОВ	05.4.2016	03.5.2016	21
ЧНД	633/2016	МЪГЪРДИЧ М. МЕЛКОНЯН	23.6.2016	04.8.2016	34
ЧНД	310/2016	ЯНИ Г. ГАЙДУРЛИЕВ	29.3.2016	19.5.2016	43
ЧНД	950/2016	ЯНИ Г. ГАЙДУРЛИЕВ	16.9.2016	07.11.2016	44
ЧНД	1040/2016	ЦВЕТА Ж. ПОПОВА	13.10.2016	05.12.2016	45
ЧНД	109/2016	ГЕОРГИ Д. ПЕПЕЛЯШЕВ	29.2.2016	21.4.2016	44

ЧНД 109/2016 год. е било на с Мелконян, и на 29.02.2016 г. е разпределено на с. Пепеляшев).

Констатирайки, че около 50% от постъпилите в БОС първоинстанционни дела по реда на чл. 243 от НПК, са разгледани и решени в 7-дневния законов срок, резонно можем да отбележим, че това са категория дела, по които съдът най - трудно постига сročност. Причините за това са обективни, като субективния фактор отчитаме като незначително повлияващ сročността. Многократно през годините отбелязваме, че установеният в закона 7-дневен срок, в рамките на който съдът следва да се произнесе по обосноваването и законосъобразността на прокурорския акт за прекратяване на наказателното производство, е твърде кратък и несъобразен, както с характера и спецификата на самото производство, така и с общата картина на натовареността на съдиите. Прекратените от прокурора наказателни производства обичайно се установяват като такива, по които се разследват тежки престъпления със сложна правна конструкция, и продължително разследвани във фазата на досъдебното производство. Времевият ресурс, необходим на съдията за проучване на материалите по делото обикновено се равнява на срока, въведен от закона за произнасяне. Това е така, предвид наличието на ангажираност на съдията и по други дела – първоинстанционни и

въззивни, както и дежурства. Разпределението на делото от тази група не е съобразено с графика на съдията за текущия месец, което от своя страна налага особено стриктна реорганизация на времето, с цел постигане на срочност. Същевременно, тази категория дела изискват много внимателен и задълбочен прочит, както и обсъждане и решаване на редица правни въпроси, с оглед преценката дали да бъде поставен край на наказателното производство. При отчитане на всеки един от горните фактори, повлияващи спазването на установения в закона срок, за закономерни намираме и резултатите от статистическите данни, указващи срочността на производствата по чл. 243 от НПК. Практиката през годините показва, че въпреки положените от съдиите усилия и професионален подход, спазването на 7-дневния срок не винаги е постижимо. Същевременно, намираме, че данните от статистиката сочат на една добра картина, покриваща стандартите, въведени в ЕКПЧ за решаване на делата в разумен срок.

3.1.4.Разгледани и свършени дела.

Анализ по видове и динамика в тригодишния период.

През отчетната година са **разгледани общо 1410 наказателни дела**, от които 161 НОХД, 10 НАХД, 564 НЧД, 268 въззивни наказателни дела, 258 ВНЧД. Проведени са и 149 разпита.

През отчетната година са **свършени общо 1286** наказателни дела. Те представляват **91,2%** от всички разгледани дела. От тях 1206 дела са в тримесечния срок, или **94%. Много добър резултат, въпреки новото броене на срокове при настоящото отчитане.**

От свършените общо 1286 дела, 91,4% от тях, или 1176, са приключили със съдебен акт по същество. Стойностите на този показател позволяват убедително да се заключи, че разглеждането и решаването на наказателните дела в Бургаския окръжен съд е изцяло в съответствие с изискванията за срочност и бързина. Този извод следва от устойчивите маркери по разглеждания показател през последните няколко години. Без да се пренебрегва процентът на останалите дела, които не попадат в тази група, следва да се уточни, че продължителността на разглеждането им е обвързано с тяхната фактическа и правна усложненост, която в различните си аспекти затруднява, а в някои случаи и препятства приключване на делото в разумни срокове. Към продължителността на разглеждане на делото в съдебната фаза на процеса отново следва да се добави като особено съществен фактор и трайно забелязващите се дефицити при разследването в досъдебното производство, които с оглед на въведеното от закона служебно начало, ангажират съда да ги отстрани чрез събиране на нови доказателства. Активната дейност на съда, с която се попълва делото с нов доказателствен материал, несъмнено води до усложняване на процеса, както и влече след себе си „неоправдана” от гледна точка на процесуалните срокове продължителност. Стремещт към доказателствено обезпечаване на релевантните за делото факти и обстоятелства е водещ в дейността на съда. Принципната позиция, следвана от съдиите в правораздавателната им дейност е, че бързината на разглеждане на производствата не може да става на всяка цена и най-малко за сметка на дължимото упражняване на правото на защита, не може да бъде в ущърб на разкриването на обективната истина и на вземане на решения по вътрешно убеждение. В този смисъл, демонстрирайки устойчивост в действията по спазването на регламента за разглеждане и решаване на делата в разумен срок, съдиите не допускат игнориране на останалите начала в процеса – чл. 13 и чл.14 от НПК. Същевременно, обсъждайки съдържанието на принципа за бързина на производството по чл.22 от НПК, съдиите проявяват изключителна активност за преодоляване на причините, водещи до забавяне на делата.

Необходимо е да се отбележи, че в различни периоди през 2016 год. наказателното отделение на БОС работи в намален състав, и при наложили се чести персонални промени във въззивните състави – обективни обстоятелства, изискващи адекватен и конструктивен подход при организацията на работа.

Сред причините, водещи до забавяне на съдебното производство, следва да посочим случаите на нередовно призоваване, изпълнението на международни съдебни поръчки, невъзможността за осигуряване на вещи лица, ангажираност на защитниците по други дела. Следва да споменем, че случаите с нередовно призоваване на подсъдим или свидетел, като причина за отлагане на делото, са все по-изолирани, в сравнение с предходни години. Активността на съдиите във връзка с използване на процесуалния инструментариум за осигуряване присъствието на подсъдими и свидетели, в значителна степен доведе до преодоляване на проблема с нередовното призоваване. Обезпечаването на експерти по наказателните дела наложи все по-често да се търсят и използват вещи лица от списъците на други съдебни райони, като по този начин се преодолява недостигът, респ. отказът на местни експерти /мотивиран с различни причини/ да се ангажират с експертната си позиция по конкретен казус.

В значителна степен бе преодолян и проблемът със заявяваната ангажираност на защитниците по дела с множество подсъдими. Като трайна практика на съдиите се наложи в тези случаи да бъдат назначавани резервни защитници по реда на чл. 94 ал.4 от НПК, като същевременно се обявяват резервни дати за разглеждане на делото няколко месеца напред. По този начин биват парирани случаите на злоупотреба с правото на защита.

Сред нововъзникналите проблеми, имащи отношение към продължителността на съдебната фаза на процеса следва да отнесем зачестилите случаи през годината на неявяване на съдебни заседатели по делата, за които са били избрани на принципа на случаен подбор и надлежно уведомени за датата и часа на провеждане на съдебното заседание. На основание чл. 72, ал. 2 от Закона за съдебната власт и утвърдените от Председателя на съда Вътрешни правила за начина на избор, организацията на работа, задължения, поведение и заплащане на съдебните заседатели в Окръжен съд Бургас, изборът на съдебните заседатели по всяко дело се извършва чрез електронно разпределение със софтуера, разработен и предоставен от „Информационно обслужване“ АД, а именно САС „Съдебно деловодство“, модул „Секретар / Деловодител“. Правилата регулират изчерпателно начина на избор и уведомяване на съдебните заседатели за провеждане на съдебните заседания, включително реда, по който последните следва да уведомят съда при ангажираност и невъзможност да участват по делото, за което са избрани. Включените в списъка на Окръжен съд-Бургас съдебни заседатели са запознати с въведените в съда правила, както и са проведени първоначално и допълнителни обучения във връзка с разясняване правния регламент за участието им в състава на съда. При положени усилия от страна на ръководството на съда и съдиите за стриктно спазване на реда за избор, уведомяване и участие на заседателите по делата, се констатират случаи, в които последните не се явяват на обявените за разглеждане на делото дата и час, без да уведомят съда за причините, наложили отсъствие. По този начин се създават условия за отлагане на делото, поради невъзможност да се сформира съдебен състав. След регистрираният първи подобен случай, в съда бяха взети необходимите мерки за своевременна реакция и незабавно уведомяване на резервния съдебен заседател, респ. извършване на нов избор, което обаче във всички случаи налага отлагане на началния час на провеждане на съдебното заседание и създава напрежение сред останалите участници в процеса. Констатират се и случаи на отлагане на делото, поради невъзможност за кратко време да се осигури нов съдебен заседател и при заявена ангажираност на защитниците по други дела, насрочени за същият ден. По повод обсъждания проблем в съда бяха предприети

мерки, в частност регистриране на всеки случай с неявяване на съдебен заседател, съставяне на списък с имената на съдебните заседатели, своеволно отклонили се от задълженията си, като се обсъждат бъдещи действия по ЗСВ, включително изготвяне на предложения за предсрочно освобождаване на съдебни заседатели, нарушаващи законовите си задължения.

Подхождайки с разумна критичност към работата на съда, ще отбележим, че сред причините за забавяне на делата трябва да се отнесе и недобрата лична организация и планиране на работа с делата. В стремеж към подобряване срочността на делата, ръководството на съда предприема мерки за намаляване броя на забавянията по изготвяне на съдебните актове, като ежесечно се обръща внимание на съдиите, допуснали забавяния, включително това са въпроси, повдигани и обсъждани на общите събрания.

През разглежданият период можем да се позовем и на причини от обективен характер, повлияващи общия показател за срочност на делата. На първо място, това е завишаване на личната натовареност на съдиите от отделението и на следващо място-периодично отсъствие през годината на съдия М.Мелконян, наложило се вследствие влошаване на здравословното му състояние. Отсъствието на ясна прогноза за завръщането му на работа, доведе до натрупване на дела на негов доклад, които периодично се преразпределяха на други съдии-докладчици. Предвид графика на натовареност на новите съдии-докладчици, разглеждането на делата бе забавено във времето, при спазване на изискването по чл. 252 ал.2 от НПК.

Обсъждайки причините за забава на производството, трябва да посочим също, че законодателната промяна, въведена в Глава двадесет и първа от НПК – ДВ бр. 42 от 2015 год. и в частност чл. 329 от НПК, указващ на задължително присъствие в съдебно заседание на подсъдимите по дела с обвинение за тежко престъпление, също обуславя случаи на отлагане на този род дела. Цитираното законодателно изменение е прилагано само за около шест месеца от годината, поради което и данните за възникнали затруднения по делата във връзка с обезпечаване присъствието на подсъдимия във въззивното производство, не могат да бъдат изчерпателни. Считаме обаче, че въведеното ново процесуално изискване ще се нареди сред основанията, обуславящи отлагане на делата и като краен резултат ще доведе до забава при разглеждането им.

Прекратените наказателни дела са общо 110 броя (66 НОХД, 20 ЧНД, 3 НАХД, 3 ВНОХД, 11 ВНЧХД, 1 ВНАХД и 6 ВЧНД).

Прекратените НОХД са 66 броя, от които по 53 дела е одобрено споразумение и поради това производството по тях е било прекратено; по 10 дела съдебното производство е било прекратено по реда на чл. 249 ал.1 от НПК и по чл. 288 от НПК; по 3 дела – не е одобрено споразумение за решаване на делото.

Най-голям е броят на решенията със споразумение и прекратени по реда на чл. 24 ал.3 от НПК дела по Глава VI „Престъпления против стопанството“ – 22 бр., от които – 14 за „престъпления против паричната и кредитната система чл.243-250 от НК“. Следват ги делата по Глава XI „Общопасни престъпления“ –18 бр., 17 бр. от тях са по чл. 354а, ал. 1 и 2 НК, Глава V „Престъпления против собствеността“ – 9 бр., 7 – по дела за грабеж и Глава VIII „Престъпления против дейността на държавните органи и обществените организации“ – 4 бр. дела

Някои видове престъпления по НК	шифър	Прекратени и споразумения	
	на реда	всичко	от тях:

		прекратени	в т. ч. свършени по споразум. чл. 381-384 НПК
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛЕНИЯ П/В РЕПУБЛИКАТА	0100	0	0
в т.ч. тероризъм - чл. 108 а	0113	0	0
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	0200	1	0
в т.ч. убийства - чл. 115 НК	0201	0	0
причин.смърт по непредпазливост - чл.123 НК	0210	1	0
ДРУГИ ПРЕСТЪПЛЕНИЕ П/В ЛИЧНОСТТА	0400	0	0
в т. ч. отвличане на лица- чл.142 от НК	0407	0	0
блудство - чл.149, ал.5 от НК	0425	0	0
изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	0431	0	0
ГЛ. V ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	0700	10	9
в т.ч. кражба - чл. 196 а НК	0706	0	0
грабеж - чл. 199, ал. 1 НК	0709	7	6
грабеж - чл. 199, ал. 2 НК	0710	1	1
присвояване - чл. 203, ал. 1 НК	0715	1	0
измама - чл. 212 ал.5 НК	0729	0	0
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	0800	23	22
контрабанда на наркот. в-ва - чл. 242 ал. 2 НК	0822	3	3
прест.п/в паричната и кредит. с-ма чл.243-250НК	0826	14	14
ГЛ.VII П-Я П-В ФИН.; ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	0800А	3	0
укрив./непл.дан. задължения-чл. 255 - 257 НК	0839	2	0

ГЛ. VIII ПРЕСТ. П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О.	0900	7	4
в т.ч.:пр.по служба с цел облага-чл.282, ал. 2-5 НК	0914	1	0
подкуп - чл.301-303 НК	0932	1	0
ГЛ. IX ДОКУМЕНТНИ ПРЕСТЪПЛЕН. чл.308-319	1000	0	0
ГЛ. IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.319а-319е	1100	0	0
ГЛ.X ПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ.СПОКОЙСТВИЕ	1200	0	0
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	1300	22	18
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК	1302	1	1
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342 НК	1311	0	0
прич. смърт в транспорта - чл. 343 ал.1 б. "в"	1313	1	0
смърт в трансп.в пияно с-е-чл.343 ал.3"б" и ал.4	1315	2	0
чл. 354а, ал. 1 и 2 НК	1332	17	17
ГЛ. XII П-Я П-В ОТБЪР. СПОСОБН. НА РЕПУБЛ.	1400	0	0
вкл. разгл.сведения със секр.инф. - чл. 357-360	1401	0	0
ГЛ. XIV ПРЕСТ.П-В МИРА И ЧОВЕЧЕСТВОТО	1600	0	0
ОБЩО ДЕЛА НОХ /от ш. 0100 до ш. 1300/	1699	66	53
чл.70-71 НК - предсрочно освобождаване	2130	1	0
чл. 80-88 НК - реабилитация	2400	3	0
чл. 23, 25 и 27 НК - кумулации	2110	1	0
Производство по чл. 457 НПК	2220	1	

Производство по изпълнения на наказанията (чл. 447-452 от НПК)	2300	1	
Производство по чл. 451 НПК	2310	1	
Производства по искания ЗПИИРКОРНФС	2560	2	
НЧД от досъдебното производство	3000	10	0
Административни дела - общо	4000	3	0

През последните три години, съдиите от наказателно отделение са свършили, както следва:

- през 2016 г.- 132 НОХД и 543 НЧД
- през 2015 г.- 157 НОХД и 538 НЧД
- през 2014 г.- 144 НОХД и 373 НЧД

Спрямо постъплението, във всички случаи са свършили 100% и за трите години, а спрямо разгледаните – 93,1%, при 93,5% за 2015 г. и 90% - 2014г.

От 132 приключени НОХД, 82% са в тримесечен срок, 66 - със съдебен акт по същество, прекратени са били 66 дела и висящи в края на периода са останали 29.

От 10 приключили НАХД , 60% са в тримесечен срок, 7 – със съдебен акт по същество, 3 – прекратени и висящи -0 дела.

От 543 приключени НЧД – 100% в тримесечния срок. От тях 532 със съдебен акт по същество, а 11 са прекратени. Останали висящи в края на периода са 21 дела.

От разгледаните **268 въззивни наказателни дела (229 новообразувани и 39 от предходната година) 215 са решени, от които 79% в тримесечния срок.** Със съдебен акт по същество- 200, прекратени са 15, а висящи в края на периода са останали 53 дела, което се дължи на засиленото постъпление към края на годината на дела от районните съдилища, каквато закономерност се наблюдава в края на всяка година.

От разгледаните 258 второинстанционни **НЧД, 237 са приключени, от които 98% в тримесечен срок.** От тях- 231 са със съдебен акт по същество и 6 са прекратени. Висящи по горепосочените причини в края на периода са останали 21 дела.

През 2016 г. са постановени присъди и актове със сила на присъда по 126 дела (90,15% от свършените НОХД са приключени с присъди и споразумения).

НОХД/НАХД НЧД

Съотношение несвършени/свършени дела	1: 4,9	1:25,9
Брой обжалвани/протестирани дела	55	58
Резултати от въззивна и касационна проверка:		

	Отменени	3 присъди с индекс 2б (НОХД №№1072/2015, 1148/2014, 698/2015), 3 с индекс 2в (НОХД №№ 405/2013, 1087/2014, 688/2014, 1134/2015)	0
	потвърдени	18	40

От общо прекратените **69 НОХД и НАХД** (88 за 2015 г. и 79 за 2014г.), в 43 от случаите се касае за образувани дела по споразумения (при 38 за 2015 г. и 39 за 2014г.), а по други 10 дела е одобрено споразумение в съдебното производство (при 23 за 2015 г. и 22 за 2014г.).

Най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по **Глава XI** - Общопасни престъпления – **24**, **Глава VIII** - Престъпления против дейността на д.о.о.о – **14**, **Глава VII** - Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – **7**, **Глава II** - Престъпления против личността – **9**, **Глава V** - Престъпления против собствеността – **7**, **Глава VI** - Престъпления против стопанството –**5**.

За сравнение : През 2015 г. Най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по Глава XI - Общопасни престъпления – 18, Глава II - Престъпления против личността – 17 Глава V - Престъпления против собствеността – 16 , Глава VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о – 11 Глава VI - Престъпления против стопанството –8 и Глава VII - Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – 3. През 2014г. най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления също по Глава XI - Общопасни престъпления – 23, Глава V - Престъпления против собствеността – 12,Глава II - Престъпления против личността - 11, Глава VII - Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – 8,Глава VI - Престъпления против стопанството –5 и Глава VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о – 5.

По-големият брой на решенията по същество с присъда дела за престъпления по **Глава XI** - Общопасни престъпления, е обусловен от императива на чл.381 ал.2 от НПК, който не допуска споразумение за всяко друго престъпление, наред с изрично посочените в същият текст, с което е причинена смърт. Въведената през 2012 год. законова забрана, по същество обуслови делата за престъпления по транспорта, които неизменно през годините поддържат един висок процент, да бъдат разглеждани по внесени в съда обвинителни актове, вместо със споразумение, каквато бе тенденцията преди изменението на закона.

През отчетната година са постановени **66 присъди** по наказателен от общ характер дела, от които **61 осъдителни и 5 оправдателни**.

Освобождаване от наказателна отговорност, с налагане на административно наказание по чл.78а НК е постановено по **3** дела. (НОХД 648/2016, НАХД 1244/2015 и НАХД 1319/2015)

Влезлите в сила присъди през годината са 104 по НОХД и 2 по НАХД.

3.1.5.Оправдателни присъди

Както бе посочено по-горе, през 2016 г., Окръжен съд- Бургас е постановил **5 оправдателни** присъди (по НОХД №№226/2015, 257/2015, 698/2015, 1055/2015, 1301/2015). Оправдани са **7** подсъдими (НОХД 226/2015 – 2 подсъдими, 257/2015 - 1 подсъдими, 698/2015 – 1 подсъдим, 1055/2015 – 1 подсъдим, 1301/2015 – 2 подсъдими).

През отчетния период **една** от постановените оправдателни присъди е влязла в сила. 4 присъди са протестирани. От протестираните присъди една е отменена и върната за ново разглеждане от друг състав (НОХД 698/2015). За две към момента няма резултат от инстанционния контрол (НОХД №№ 257/2015 и 1301/2015), а НОХД 1055/2015 е върнато от АС – Бургас за привеждане на протеста на Окръжна прокуратура - Бургас в съответствие с разпоредбата на чл.320,ал.І от НПК.

Анализът на делата, по които съдът е постановил оправдателна присъда сочи, че в по-големия процент от случаите до оправдаване на подсъдимите се е стигнало след проявена доказателствена активност на страните и съда в хода на съдебното дирене, довела до разкриване на нови, релевантни за делото факти, компрометиращи тезата на обвинението. Тези данни насочват към извод, че в много от случаите, действията по разследване, осъществявани в досъдебната фаза на процеса не обезпечават попълване на делото с доказателствен материал, необходим за разкриване на обективната истина, съобразно принципа, установен в чл. 13 ал.1 от НПК. Разследването е насочено основно към събиране на доказателства, подкрепящи възведеното обвинение, като се пренебрегва изискването, установено в чл.107 ал.3 от НПК за събиране на доказателства, които оправдават обвиняемия или смекчават отговорността му. Този пропуск повлиява развитието на процеса в съдебната му фаза, където при същинско състезателно начало, защитата проявява активност, а много често и съдът, в служебната си роля, е инициативен в разкриването на обективната истина. Липсата на обективно, всестранно и пълно разследване в хода на досъдебното производство повлиява качеството на делата, внасяни в съда с обвинителен акт. Като резултат се достига до по-голяма продължителност на съдебната фаза и увеличаване на процента оправдателни присъди.

Причините за постановяване на оправдателни присъди остават същите, както сме констатирани и в предходния отчетен период, а именно обобщени в групи, това са:

1. Събраните по делото доказателства и установената въз основа на тях фактическа обстановка не водят до извод за осъществен състав на престъплението-несъставомерност.
2. Недоказаност на обвинението, включително по отношение на авторството на престъплението.

3.1.6.Върнати за доразследване дела

Делата, върнати за доразследване, са **10** НОХД.

При данните, изнесени по-горе за образувани през 2016 год. НОХД по обвинителен акт 82 бр. и съпоставката им с предходната година - образувани през 2015 год. НОХД по обвинителен акт 109, от които върнати за доразследване -18, стойностите, които показателят установява свидетелстват за устойчивост на тази група дела. Констатираният спад на делата, внесени с обвинителен акт обуславя и по-малкият брой върнати за доразследване дела. Не се установява тенденция към повишаване качеството на провежданото досъдебно производство, респ. процесуалната годност на внесените в съда обвинителни актове.

За сравнение: през 2015 – 18 (18 НОХД, при постъпили 151 бр., през 2014 – 15 (15 НОХД) при постъпили 154 (146 НОХД и 8 НАХД)), през 2013 – 18 (16 НОХД и 2 НАХД), при постъпили 158 (148 НОХД и 10 НАХД) и през 2012г. – 24 (22 НОХД и 2

НАХД), при постъпили 200 (181 НОХД и 19 НАХД). Т.е. в процентно съотношение, на практика, няма съществена промяна в показателя за върнатите на прокурора дела.

В 9 от случаите, съдията докладчик е упражнил правомощията си по чл. 249 ал.1 вр. чл.248 ал.2 т.3 от НПК да върне делото от разпоредително заседание, а в 1 от случаите делото е било върнато на прокурора по реда на чл. 288 от НПК.

От общо 9 разпореждания на съдите докладчици, постановени по реда на чл. 249 ал.1 вр. чл.248 ал.2 т.3 от НПК и едно по реда на чл. 288 от НПК, четири са били атакувани. Само в един случай, АС е отменил акта и постановил продължаване на съдопроизводствените действия, в останалите - разпорежданията са потвърдени от БАС. Данните позволяват да се направи положителна оценка за работата на съда по разглеждания показател от гледна точка на стриктното спазване на задължителните указания в ТР №2/02г. на ОСНК на ВКС при преценка за допуснатите в досъдебното производство съществени процесуални нарушения.

От върнатите за доразследване 10 дела, по едно са отстранени посочените от съда пороци и е внесено отново в период до един месец (НОХД 223/2016 – върнато за доразследване, внесено отново и образувано НОХД 610/2016 – насрочено за 02.02.2017 г.), останалите все още не са внесени в съда. Делото (НОХД 383/2016) върнато за продължаване на съдопроизводствените действия е приключило с осъдителна присъда.

Повторно внесените в съда дела, след прекратяването им по реда на чл. 249 от НПК и чл. 288 т.1 от НПК, съобразно изричното правило на чл. 76 ал.8 от Правилника за администрацията в съдилищата – обн. ДВ, бр.8/28.01.2014 год./ и утвърдените със Заповед на Председателя на съда Вътрешни правила, се разпределя на първоначалния съдия-докладчик.

Данните за повторно внесените в съда дела ясно указват, че констатираните от съда процесуални нарушения, дали основание за връщане на делото, достатъчно сериозно са засягали основни процесуални институти, предпоставящи условията за пълноценно и ефективно упражняване на правото на защита на съответните субекти в предварителното производство, поради което и отстраняването им не е било реализирано адекватно във времето.

През отчетната година няма върнати на прокурор дела повече от един път. През 2015 година се констатира наличието на едно дело, което е връщано на прокурор два пъти - НОХД 244/2015г. През 2014г. също е било едно, през 2013г. са били две върнатите по два пъти дела на прокурор.

Основанията за връщане на делата за доразследване остават непроменени в отчитането им през годините и обобщено се свеждат до констатирани от съда процесуални нарушения в досъдебното производство, довели до съществено ограничаване процесуалните права на подсъдимия или на пострадалия, в това число и пороци на внесения обвинителен акт, като :

-констатирани противоречия между обстоятелствената част и диспозитива на обвинителния акт, отнасящи се до съставомерните признаци на деянието и участието на обвиняемия в него;

-непосочване в обстоятелствената част на обвинителния акт на фактите, обуславящи съставомерността на деянието и участието на обвиняемия в осъществяването му, като тук се включва и липсата на конкретизация относно времето, мястото и начина на извършване на деянието;

-констатирани противоречия между фактическото описание на престъплението и правната му квалификация;

-нарушаване правото на защита на обвиняемото лице при провеждане на задочно производство при отсъствие на законовите предпоставки;

-накърняване правото на защита на обвиняемите, при наличие на противоречиви интереси.

Анализът на посочената група дела сочи, че сходно с предходния отчетен период най-висок е процентът на делата, върнати на прокурора поради процесуална неиздържаност на обвинителния акт. Отразените в актовете на съда констатации са отнесени до съществени непълноти на сезиращите ги прокурорските актове, установени противоречия във фактическото изложение, засягащи правнорелевантни факти, несъответствие между обстоятелствената част на акта и формулирания диспозитив на обвинението – обективни данни, които преценени в аспекта на основната функция на обвинителния акт, го правят негоден да изпълни процесуалната си роля. В преценката си относно изискуемото по силата на чл. 246 от НПК съдържание на обвинителния акт, съдът стриктно се придържа към тълкуването на съдържанието на понятието за допуснати на предварителното производство нарушения на процесуалните правила, дадено в ТР №2/2002 год. по т.д. №2/2002 год. на ОСНК на ВКС.

3.1.7. Наказана престъпност

Общо са осъдени **125 лица** (123 по НОХД и 2 по НАХД), **7** подсъдими са оправдани по НОХД.

Наказания „лишаване от свобода” от 10г. до 30г. са били наложени на 5 лица. На „лишаване от свобода” над 3 до 10 г. са осъдени 19 подсъдими. На 87 лица са били наложени наказания „лишаване от свобода” до 3 години, като за 66 от тях е приложен института на условното осъждане и изтърпяването на наказанието е отложено за определен изпитателен срок.

Наказана престъпност и брой осъдени лица в тригодишния период:

Наложени наказания	2016	2015	2014
Лишени от свобода <i>до 3 години</i>	87	97	109
От тях условно	66	63	74
Лишаване от свобода <i>от 3-10 години</i>	19	36	21
Лишаване от свобода <i>от 10-30 години</i>	5	10	4
Доживотен затвор	0	1	0
Доживотен затвор без право на замяна	0	0	0
Други	14	7	9

През 2016 г. няма осъдени непълнолетни лица.

За сравнение : През 2015 г. са осъдени 2 непълнолетни лица, а през 2014г. - 3 непълнолетни лица.

Отново най-голям е дялът на осъдените лица на „лишаване от свобода” до 3 години – 87, като е намалял с 10.3% спрямо 2015 г., през която са били 97 лица и с 20,2% спрямо 2014 г., когато са били 109 лица.

През отчетната година не е налагано наказанието “доживотен затвор без право на замяна”, както през предходните две години.

През 2016 г. броят на осъдените за грабеж е 13. През 2015 броят на осъдените за грабеж е 39, а през 2014г. – 29.

Голям е броят на осъдените лица по гл.ХІ - за престъпление по чл.343, ал.3,б.”б” и ал.4 от НК - общо 12, през 2015 – 15 и през 2014 – 15.

Голям е броят на осъдените по чл. 354а, ал.1 и 2 НК – 18, през 2015 г. 16 и през 2014г. – 29, и за престъпления против паричната и кредитната система чл. 243 – 250 НК – 18, при 22 – 2015 г. и 21 през 2014г.

Осъдените лица за убийство по чл.115-118 НК са 7 (7 през 2015 г. и 3 през 2014г.), на двама подсъдими е наложено наказанието “лишаване от свобода“ над 10 до 30 години, на трима “лишаване от свобода“ над 3 до 10 години и двама лишаване от свобода“ до 3 години. През 2015 г. на един подсъдим е наложено наказание „доживотен затвор“, на 5 е наложено наказанието “лишаване от свобода“ над 10 до 30 години и на един “лишаване от свобода“ над 3 до 10 години. През 2014 г. на двама подсъдими е наложено наказанието “лишаване от свобода“ над 10 до 30 години и на един “лишаване от свобода“ над 3 до 10 години.

През 2016 г. няма осъдени за опит за убийство, през 2015 е осъден един подсъдим и през 2014г. - четири.

За причиняване на смърт по непредпазливост, квалифицирано като престъпление по чл.123 НК- 1, през 2015 г. 3 и през 2014 няма осъдени лица,

3.1.8.Инстанционен контрол

През 2016 г. са обжалвани и протестирани 55 НОХД и НАХД и 58 НЧД

През 2015 г. са обжалвани и протестирани 72 НОХД и НАХД и 59 НЧД

През 2014 г. са обжалвани и протестирани 53 НОХД и НАХД и 50 НЧД

➤ Резултати от въззивна проверка

НОХД присъди НАХД решения	и	2016	2015	2014
Отменени		7	6	2
Потвърдени		11		10
Изменени		9	8	4

Отменените са актовете по 6 наказателни дела от общ характер:

Присъда по НОХД №№ 405/2013 индекс 2в (съдия-докладчик Иво Добрев), 1087/2014 индекс 2в (съдия-докладчик Г. Пепеляшев), 688/2014- индекс 2в, 1134/2015 - индекс 2в и 698/2015 - индекс 2б (съдия-докладчик З. Захариев), 1072/2015 - индекс 2б

(съдия-докладчик К. Господинова), 1148/2014 - индекс 26 (съдия-докладчик М. Мелконян).

Изменени са били 9 акта по:

НОХД 69/2015 (съдия-докладчик Захарин Захариев), НОХД 1014/2014 (съдия-докладчик Г Пепеляшев), НОХД 669/2015 (съдия-докладчик Д. Марков), НОХД 73/2015 (съдия-докладчик Ц. Попова), НОХД 1269/2015 (съдия-докладчик К. Господинова), НОХД 1/2016 (съдия-докладчик СТ. Стойков), НОХД 1266/2015 (съдия-докладчик К. Господинова), НОХД 187/2016 (съдия-докладчик С. Събев), НОХД 165/2016 (съдия-докладчик З. Захариев)

Резултати от касационна проверка

През 2016 г. са потвърдени присъдите по 4 дела, 6 дела са изменени няма отменени.

През 2015 г. са потвърдени присъдите по 19 дела, по 7 дела са изменени, няма отменени.

През 2014г. са потвърдени присъдите по 18 дела; по 12 дела са изменени, няма отменени.

Данните по посоченият показател установяват запазване на относителния дял на обжалваните и протестирани дела. Запазва се и съотношението на обжалваните дела към общо подлежащите на обжалване. Ниският процент на обжалвани и протестирани актове може да бъде обяснен с отчетения голям брой дела, които са приключили по реда на съкратено съдебно следствие и решенията със споразумение.

При по-голямата част от изменените присъди (6 бр.), е намален размерът на наложеното наказание „лишаване от свобода“. Две от присъдите са изменени в гражданската част и една от присъдите е изменена в наказателната част, по приложението на закона.

Резонно е, във връзка с обсъждане на данните от инстанционния контрол, да се отбележи, че резултатите от проверката на първоинстанционните съдебни актове стои до голяма степен в зависимост от противоречивостта на съдебната практика както на въззивния, така и на Върховния касационен съд. Така например, през годината бяха наблюдавани случаи на различно произнасяне от по-горните инстанции по сходни казуси, касаещи престъпна дейност по чл. 304а от НК, в аспекта, отнасящ се до преценката за довършеност на престъплението. Едни от съставите приемат, че активният подкуп /в изпълнителната му форма „даване“/ е довършен в момента на предаване или предоставяне изцяло или частично на дара или имотната облага на длъжностното лице, без оглед на това дали длъжностното лице е изразило съгласие за приемане. Други съдебни състави на БАС и ВКС поддържат становище, че за да е налице пълното осъществяване на подкупа, е необходимо двете страни по него-даващият и получаващият, да са постигнали насрещно съгласуване на вида и обема на съдържанието на действията, за които се дава, респективно-получава подкупа. Приемат, че в случаите, в които длъжностното лице не се е съгласило да получи подкупа, във връзка с което е сигнализирано компетентните органи /най-често срещаната хипотеза в практиката/, то деянието е останало във фазата на опита. Това противоречиво тълкуване на фактическия състав на престъплението „подкуп“ от различните състави на БАС и ВКС, затруднява дейността на първоинстанционния съд по приложение на закона, като същевременно обуславя и процента изменени актове на съда както в наказателната част по приложението на закона, така и по отношение на наказанието.

Сравнителната оценка на горните цифри сочи, че броят на делата, по които актовете на окръжния съд са отменени от въззивната инстанция се е увеличил. Основанията за отмяна на 3 постановени от окръжния съд акта са допуснати съществени процесуални нарушения от съда при разглеждане на делото и в частност,

нарушение по чл.348 ал.3 т.2 от НПК – липса на мотиви, пропуски на съда при обсъждане на противоречиви доказателства, липса на изложени съображения по въпроса защо се приемат едни доказателства а други се отхвърлят / чл.305 ал.3 от НПК/. Увеличен е и броят отменени присъди / 4 бр./, с постановено връщане на делото на прокурора, поради допуснати в хода на досъдебното производство отстраними съществени нарушения на процесуалните правила, довели до ограничаване процесуалните права на обвиняемия и неговия защитник. Наличието на отменени присъди заради допуснати нарушения в досъдебната фаза на процеса показва необходимост от по-сериозно завишаване на изискванията към съдържанието на обвинителния акт и на действията по разследването, както и за задълбоченото проучване на делата преди насрочването им за съдебното заседание.

Констатираната промяна, характеризираща в негативен план дейността на съда, дава основание за задълбочен анализ на причините, довели до увеличаване на процента отменени актове. Спазвайки институционално уважение към контролната по - горна инстанция, и при съобразяване с критиката, наведена в отменителните актове, се ангажираме с професионално обсъждане и ревизиране на дейността на съда във връзка с качеството на постановените съдебни актове.

Следва са се посочи, че в практиката на съда вече е наложен подход за системен анализ на делата, преминали инстанционен контрол, по които актовете на съда са изменени или отменени. Обсъждат се както основанията за изменение, респ. отмяна на съдебните актове, така и промяната в практиката на въззивната и касационната инстанция, изискваща преоценка на работата на окръжния съд.

Независимо от направената по-горе констатация, важно е да се отбележи, че дейността на първоинстанционния окръжен съд се утвърждава като успешна процесуална и материалноправна предпоставка за срочен и ефективен институционен контрол. Без да се омаловажават усилията, които следва да се положат за повишаване качеството в правораздавателната дейност на съдиите от наказателното отделение, оценката, която се оформя на основата на общия показател от инстанционния контрол, е положителна. Отчитайки до голяма степен наличието на спорни от правна гледна точка преценки по конкретни казуси в практиката на съда, намираме, че се касае за изолирани случаи, които се дължат на пропуски в работата на отделния съдия и не отразяват като цяло слабости в дейността на съда.

Необходимо е да се посочи, че отчетеното намаление на постъпилите в съда НОХД и НАХ дела не е единствен фактор, повлияващ личната натовареност на отделния съдия. Обобщеният анализ на данните сочи на по-висока лична натовареност на съдиите през отчетния период, в сравнение с изминалите години. Това се дължи от една страна на сложността на делата, като фактическа и правна природа, от друга – на увеличени брой постъпили частни наказателни и въззивни дела, която тежест също не може да бъде пренебрегвана. Паралелно с това, следва да се съобрази и констатацията, че съдиите са работили в намален състав през годината, поради продължително заболяване на съдия М.Мелконян и ползван отпуск по майчинство от съдия П.Георгиева.

Фактор, който затруднява съдиите в работата им по подготовка и проучване на делата е също така неравномерното и неритмично натоварване, обусловено от системата за случайно разпределение на делата. Въведеният в съда за разпределение на делата софтуерен продукт, с оглед на неговата функция, осигурява случайност, но не и равномерност в разпределението на делата. Като последица - в рамките на една година постъпленията за всеки съдия са неравномерни и за известни периоди съдиите са извънредно натоварени с различни по характер и срокове дела, а в други – не. Това съществено затруднява нормалното планиране на работата по делата и води до напрежение и усещане за прекомерна натовареност. Същевременно, по този начин се

препятства спазването на процесуалните срокове за изготвяне на съдебните актове, като особено затруднение се среща по делата, с кратки законни срокове за произнасяне.

Следната таблица показва движението на делата и наблюдаваните в доклада съотношения :

Вид дела по глави и чл. от НК	Постъпили дела						Свършени дела								
	общо			В т.ч. новообразувани			решени по същество с присъда			прекратени			в т.ч. по споразумение		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛЕНИЯ П/В РЕПУБЛИКАТА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	18	29	26	11	19	18	9	17	11	1	5	7	0	2	3
в т.ч. убийства довършени - чл. 115 - 118 НК	11	9	6	9	6	6	5	7	3	0	2	2	0	0	0
убийства опити - чл. 115-118 НК	0	2	4	0	2	1	0	1	4	0	0	0	0	0	0
причин.смърт по непредпазливост – чл.123 НК	4	6	4	2	3	3	1	3	1	1	1	0	0	0	0
отвлечане на лица- чл.142 от НК	1	7	8	0	2	6	1	3	2	0	2	4	0	2	3
блудство - чл.149, ал.5 от НК	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ.V ПРЕСТЪПЛ.ПР ОТИВ СОБСТВЕНОСТ ТА	21	40	38	17	32	28	7	15	12	1	22	18	9	21	14
в т.ч. кражба - чл. 196а НК	1	1	2	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0
грабеж - чл. 199 НК	14	29	30	14	25	25	0	11	10	1	19	16	7	19	12
присвояване - чл. 203, 206 ал.4 НК	2	4	5	1	1	2	1	1	0	1	1	0	0	0	0
изнудване/ рекет/ чл.213а ал.3 и 4, чл.214 ал.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВОТ О	32	35	30	30	28	29	5	8	5	1	25	18	22	23	16
контрабанда на нарк. в-ва – чл. 242 ал. 2 и 3 НК	3	7	2	3	7	2	0	2	0	0	5	2	3	5	2
прест.п/в паричната и кредит.с-ма чл.243-250НК	23	26	27	21	20	26	5	6	5	0	18	16	14	16	14
ГЛ. VII П-Я П-В ФИН.ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	10	17	16	4	14	11	7	3	8	3	7	5	0	0	3

в т.ч. чл. 253 ал.4 НК	1	2	0	0	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
укрив./непл.дан ъчни задължения- чл.255-257 НК	7	12	10	3	11	7	5	2	7	2	6	2	0	0	0
ГЛ. VIII ПРЕСТ.П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О	27	20	14	22	14	12	14	11	5	3	4	3	4	1	1
в т.ч.:пр.по служба с цел облага-чл.282- 283аНК	3	4	4	0	2	3	1	1	1	0	1	1	0	0	0
пасивен подкуп на мест.дл.лице- чл.301-303 НК	4	2	2	3	0	2	1	1	0	1	0	0	0	0	0
акт. подкуп на мест.дл.лице- чл.304,ал1 и 2 НК	1	6	4	1	4	4	1	5	2	0	1	0	0	0	0
акт. подкуп на мест.дл.л.отг.сл уж.пол.- чл.304аНК	14	4	1	12	4	1	11	2	1	0	0	0	0	0	0
ГЛ.IX ДОКУМ. ПРЕСТЪПЛЕНИ Я чл.308-319е	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ГЛ. IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИ Я чл.319а-319е	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
ГЛ. X ПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ. СПОКОЙСТВИЕ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИ Я	53	46	56	46	41	48	24	18	23	4	21	28	18	14	24
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК	2	2	2	2	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	0
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342 НК	0	2	3	0	0	3	0	1	1	0	1	0	0	0	0
прич. смърт в транспорта – чл. 343 ал.1"в"	14	17	18	10	16	17	11	10	14	1	3	3	0	0	0
смърт в трансп.в пияно с-е-чл.343 ал.3"б" и ал.4	15	6	1	13	6	0	11	4	1	2	0	0	0	0	0
чл. 354а,б и чл.354в ал.2-4 НК	22	17	29	21	16	25	1	1	4	0	15	24	17	14	23
Общ брой	161	187	181	130	148	146	66	72	65	13	84	79	53	61	61

3.1.9. Дела наблюдавани от Европейската комисия за 2016г.

Сред делата, попадащи в списъка на ВСС, е НОХД 189/2015 (известно като делото „Гранити“, предишен номер 823/2015- отменено и върнато за ново разглеждане). Образувано е на 10.03.2015г. Не е даден ход на делото в съдебни заседания на 27.04.2015, 21.05.2015 и 25.06.2015 поради процесуални пречки. Ход на делото е даден на 01.07.2015г. Насрочвано е всеки месец с предварително обявявани резервни дати за

месеци напред, отлагано е поради неявили се свидетели и вещи лица. Насрочено е за 24.02.2017 г.

3.2. ВЪЗЗИВНО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

3.2.1. Постъпление на въззивни наказателни дела.

Брой разгледани дела.

Към 01.01.2016 г. несвършени са били 39 въззивни наказателни дела, 38 дела са образувани в края на 2015 г. и едно ВНОХД 1176/2014 образувано на 18.12.2014 г. (обявено за решаване на 27.02.2015 и предадено на 01.02.2016 съдия-докладчик Цв. Попова), както и 4 ВНЧД от същия период.

През отчетната 2016 година в Окръжен съд Бургас са постъпили за разглеждане **483 въззивни наказателни дела**, от които **229 въззивни наказателни дела** от общ характер (през 2015 г. са били 423 от които 210 въззивни наказателни дела от общ характер и през 2014г. са били 538 от които 302 въззивни наказателни дела от общ характер). Близо 25,05% - 121 дела от този вид са постъпили през последното тримесечие на отчетната година.

Дейността на съда по разглежданият показател е пряко обусловена от дейността на районните съдилища. Отчетените цифри свидетелстват, че за разлика от предходни години ангажираността на окръжния съд като контролна инстанция е значително увеличена, независимо от тенденцията, наблюдавана в районните съдилища за висок процент на приключилите дела по реда на съкратено съдебно следствие и със споразумение. Същевременно, следва да се отбележи, че се запазва ръстът на делата с фактическа и правна сложност, разглеждането на които често пъти налага провеждане на съдебно следствие и събиране на допълнителни доказателства. Закономерна последица от това е увеличаване продължителността на въззивното производство.

Най-много дела са образувани по жалби и протести против първоинстанционните актове на РС-Бургас (129), РС-Несебър (26), РС-Карнобат (21), РС Поморие (11), РС-Царево (11), РС-Малко Търново (10). По жалби са образувани 187 дела, а по протести на прокуратурата- 42 дела.

През 2016 г. са разгледани общо **е 268 въззивни дела** (през 2015 г. 261 и през 2014г. – 332) и **228 ВНЧД** (245 през 2014г. и 236 през 2013г.).

3.2.2. Свършени дела - анализ по видове

Относителните резултати от дейността на съдиите по ВНОХД, ВНЧХД, ВНАХД и ВНЧД, се илюстрират в следната таблица :

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД,ВНАХД	ВНЧД
Брой дела за разгл.към 31.12.2016 г.	268	258
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	80,2%	91,9%
Несв. Дела към 31.12.2016 г.	53	21
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:4,05	1:11,29
Брой обж. и протестирани дела	9	1
Резултати от касационна проверка		

	Отменени	0	0
	Потвърдени	4	1

За сравнение- 2015 г.

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД,ВНАХД	ВНЧД	
Брой дела за разгл.към 31.12.2015	261	228	
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	85%	98%	
Несв. Дела към 31.12.2015 г.	39	4	
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:5.7	1:56.0	
Брой обж. и протестирани дела	21	1	
Резултати от касационна проверка			
	Отменени	1	0
	Потвърдени	8	0

За сравнение- 2014 г.

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД,ВНАХД	ВНЧД	
Брой дела за разгл.към 31.12.2014	332	245	
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	85%	94%	
Несв. Дела към 31.12.2014 г.	51	15	
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:5.5	1:15.3	
Брой обж. и протест. Дела	11	1	
Резултати от касационна проверка			
	Отменени	2	0
	Потвърдени	6	0

Свършените през 2016 г. ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД са **215**, които представляват 80,2% от всички разгледани дела.

През отчетната година процентът на приключилите спрямо разгледаните дела **80,2%** е по-нисък в сравнение с 2015 г. и 2014 г., когато е бил 85%.

От общо свършените второинстанционни наказателни дела, в тримесечен срок са приключени 169, или 79 %. През 2015 г. е 82%, а през 2014 г. 77%.

Останалите висящи в края на отчетния период са **53 дела**. Постъпилите за последните три месеца дела са 44, които по обективни причини не могат да приключат до 31.12.2016 г.

Приключили в тримесечния срок ВЧНД са **98% 233 дела**, при всичко свършени дела **237 ВЧНД**. През 2015 г. приключили в тримесечния срок ВЧНД са 97% и 93% през 2014 г.

Статистиката сочи за сравнително висок процент разгледани дела –ВНОХД, ВНАХД и ВНЧХД в рамките до 3 месеца.

Според отразените данни, постъплението на ВНОХД, ВНАХД и ВНЧХД към края на отчетния период е било по-интензивно, поради което са отчетени като висящи 53 дела - в процентно съотношение те представляват разликата до параметрите на показателя за приключили дела. В този смисъл, по напълно обективни причини част от делата не са приключили през годината.

Посочените по-горе показатели установяват известно намаляване на срочността при разглеждане и решаване на делата - ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД, причините за което се извеждат в няколко насоки. Сред основанията, довели до увеличаване продължителността на въззивното производство, място намира законодателната промяна, въведена в Глава двадесет и първа от НПК – ДВ бр. 42 от 2015 год. и в частност чл. 329 от НПК, регламентиращ задължително присъствие в съдебно заседание на подсъдимите по дела с обвинение за тежко престъпление. Анализът показва, че в периода на действие на посочената процесуална норма, който е около 6 месеца, случаите на отлагане на делата поради неявяване на подсъдимия в съдебно заседание се увеличават. Това е така, предвид необходимостта, която законът повелява, да бъдат събрани необходимите данни, позволяващи преценка на съда за наличие на условия за задочно протичане на наказателното производство. За разлика от практиката, предхождаща изменението в НПК, когато защитниците по-често се поемаха задължението да уведомят подсъдимите за датата на насрочено съдебно заседание /в хипотеза на чл. 180 ал.3 от НПК/, актуалното им поведение след изменението на закона, сочи на проявявана у последните по-голяма бдителност и отказ да се ангажират с уведомяване на подзащитните си за въззивното производство. В тези случаи, спазвайки императивното предписание на чл. 329 ал.2 от НПК, съдът се ангажира да разпорежи извършването на нови действия по установяване и призоваване на подсъдимия, което налага отлагане на делото.

Наблюдаваният процент на увеличена продължителност на въззивното производство през изтеклата година се дължи също така на причини от обективен характер, в частност продължително заболяване на съдия М.Мелконян, наложило през различни периоди от време ползване на отпуск по болест. Като резултат, делата, разпределени на колегата, при констатирана продължителност на отсъствие на последния, биваха преразпределяни на нови съдии докладчици. Сходна бе ситуацията и след кончината на колегата Мелконян. По преобладаваща част от делата бе невъзможно спазване на сроковете по чл.252 ал.1 от НПК и чл. 317 вр. чл. 252 ал.1 от НПК, което наложи преценката за изключителност на случаите от страна на председателя на съда и удължаване на срока по реда на чл. 252 ал.2 от НПК.

Анализирайки срочността на въззивните дела и тук ще се позовем на относително по - високата лична натовареност на съдиите през отчетния период, коментирана вече в един от разделите на доклада, както и на стойностите, указващи увеличен брой на постъпилите въззивни дела, при запазване на относителния дял на делата с фактическа и правна сложност.

Същевременно, не може да бъдат подминати без коментар и случаите на предадени съдебни актове, надхвърлящи разумните срокове, които занапред следва да бъдат преодолени.

В общата картина на разгледани въззивни дела, в частност ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД, се наблюдава тенденция към намаляване на случаите на отлагане поради необходимост от събиране на нови доказателства, което може да бъде преценено като последица от възприетата от съда практика на задължително произнасяне по допускането на доказателства във въззивното производство по реда на чл. 327 от НПК.

С насрочване на съдебното заседание, съдът очертава необходимостта от доказателствена дейност за правилното решаване на делото, като по този начин се редуцират случаите на отлагане поради нужда от събиране на допълнителни доказателства. Едновременно с това, изискването за произнасяне по чл. 327 от НПК е свързано с подготовка и задълбочено проучване на делото преди насрочването му, което обезпечава добрата работа на състава на съда при разглеждането му в открито съдебно заседание.

- **Брой решени дела по същество - анализ по видове и структура;**
- **Брой отменени /брой изменени, брой потвърдени решения на районните съдилища.**

През изминалата година по същество са решени 169 ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД и 233 ВНЧД.

По 147 (87%) решени по същество въззивни дела, присъдите на първоинстанционните съдилища са потвърдени. При сравнителния анализ на резултатите при ВНОХ, ВНЧХД и ВНАХД за трите наблюдавани години, се констатира, че потвърдените съдебни актове - 147 броя са повече в сравнение с предходната година (при 123 за 2015 г. и 165 за 2014г.), т.е. статистиката по показател „потвърдени дела“ бележи увеличение в сравнение с предходна година. Постъпилите дела са с 19 по-вече в сравнение с 2015 г. (229 през 2016 г. и 210 през 2015 г.). Потвърдените дела са намалели в сравнение с 2014 г., но пък това е обяснимо с постъплението – със 73 дела по-малко (229 през 2016 г. и 302 през 2014 г.).

В процентно отношение, потвърдените присъди спрямо решени въззивни наказателни дела е най- висок за РС – Бургас 78% (при 62% за 2015 г. и 65% за 2014г.), РС - М. Търново 70% (при 50% за 2015 г. и 71% за 2014г.), РС - Поморие 64% (при 53% за 2015 г. и 42% за 2014г.), РС – Айтос 64% (при 73% за 2015 г. и 39% за 2014г.), РС - Карнобат 64% (при 25% за 2015 г. и 33% за 2014г.), РС- Несебър 52% (при 50% за 2015 г. и 62% за 2014г.), РС - Средец 50% (при 75% за 2015 г. и 88% за 2014г.) и РС - Царево 46% (при 33% за 2015 г. и 56% за 2014г.).

Окръжен съд- Бургас е **изменил 26** присъди на районните съдилища, което е 18 % от разгледаните и свършени дела. В 9 случая (при 13 за 2015 г. и 22 за 2014г) наказанието е намалено, по 2 дела наказанието е увеличено (през 2015 г. също по 2 дела и през 2014г. по 4). Броят на изменените присъди, извън частта им относно наказанието (с други промени в наказателната част и промени в гражданската част) е 13 (при 26 за 2015 г. и 36 за 2014г.). Сред изменените присъди основно място и с постоянен процент за последните три години заемат тези, с промени в наказателната част – 9 бр. (4% от всички свършени) при 24 бр. (11%) за 2015 г. и 31 бр. (11%) за 2014г. По 4 от делата, Окръжен съд - Бургас е изменил присъдата в гражданско-осъдителната ѝ част, при 2 през 2015 г. и 5 – 2014 г.

По 16 (27 за 2015 г. и 22 и за 2014) дела присъдите са били отменени изцяло и делата върнати за ново разглеждане, поради допуснати неотстраними от въззивната инстанция съществени процесуални нарушения. Като проблем, който стои неразрешен през годините следва да се отчете неадекватната на натоварването кадрова политика, независеща от решенията на ръководствата на съдилищата и въпреки предприетите от председателите на районните съдилища мерки в тази насока. Проверките, извършвани в районните съдилища установяват, че в различни периоди през годината в някой от съдилищата – РС-Бургас, РС-Царево и РС-Несебър се концентрира високо постъпление на дела, което води до свръх натоварване на съдиите. Това е фактор, който повлиява качеството на работата и при съобразяване изискването за срочност, води до грешки и пропуски. Обективният подход при анализа налага да се посочи наличието и на случаи,

в които въззивният съд като инстанция по същество не изчерпва правомощията си да отстрани доказателствените пропуски на първата инстанция, включително да даде отговор по всички релевантни за решаване на казуса въпроси, вместо което отменя и връща делото на районния съд. Касае се за проблем, който е актуален и във връзка с осъществявания въззивен контрол върху първоинстанционните дела, разглеждани от Окръжен съд. Направените констатации предстои да бъдат обсъдени с цел преодоляване на необоснованата продължителност на съдебния процес.

Прекратени са били общо 21 въззивни наказателни дела, в т.ч.15 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по 5 от делата подсъдимите и тъжители са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК. Шест ВЧНД са били прекратени по други причини - нередовности и оттегляне на жалбите и протестите по тях.

За сравнение : През 2015 г. Прекратени са били общо 14 въззивни наказателни дела, в т.ч.12 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по 2 от делата подсъдимите и тъжители са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК. 2 ВЧНД са били прекратени по други причини- нередовности и оттегляне на жалбите и протестите по тях.

През 2014г.прекратени са били общо 20 въззивни наказателни дела, в т.ч.14 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по 4 от делата подсъдимите и тъжители са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК, 6ВЧНД са били прекратени по други причини, в т.ч. и поради нередовности или оттегляне на жалбите и протестите по тях.

3.2.3.Брой обжалвани и протестирани въззивни производства, резултати от касационна проверка.

От общо решенията през 2016 г. 215 дела, обжалвани са били съдебните актове по 9, (през 2015 г. по 21 и през 2014г. по 11).

От обжалваните дела, по две (ВНОХД 1076/2015 и ВНЧХД 248/2015) присъдата е потвърдена, по две (ВНОХД №№ 373/2015 и 1075/2015) са потвърдени определения за изменение на мярка за неотклонение. Потвърдено е едно обжалвано определение по ВЧНД 931/2015. Няма отменени присъди и определения.

Отчетените резултати говорят за ефективен и качествен контрол, осъществяван от окръжния съд по делата на първостепенните съдилища.

3.2.4.Натовареност на съдиите от Наказателно отделение през 2016 г.

Съдиите от наказателно отделение, разглеждащи първоинстанционни и въззивни наказателни дела са били реално натоварени, както следва:

- **Спрямо постъпилите дела – 10,06 дела/месец**
- **Спрямо разгледаните дела – 10,84 дела/месец**
- **Спрямо свършените дела - 9,82 дела/месец**

Тези показатели са изчислени на база реално работили наказателни съдии през годината.

Статистически изведените данни не сочат реално натовареността на съдиите според постъпленията на делата за месец. Софтуерът, чрез който делата се разпределят, осигурява изискуемата от закона случайност, но не и равномерност. Като резултат - в рамките на една година постъпленията за всеки съдия са неравномерни, което обуславя свръх натоварване в определени периоди и невъзможност да се отговори адекватно на изискването за качество и срочност на постановените актове. Въведените от м. април 2016 год. норми на натовареност понастоящем не дават ясна картина по зададените в програмата критерии, поради което и коректно обсъждане не може да бъде направено.

Действителната натовареност на наказателно отделение показва средно за двете инстанции по **130,11** дела за разглеждане и по **117,80** решени.

3.2.5. Извършени проверки от Инспектората към ВСС. Проверки от Апелативен съд-Бургас.

През отчетната година в Окръжен съд-Бургас бе извършена комплексна планова проверка от Инспектората към ВСС относно работата по наказателни дела, образувани през 2014 г. и 2015 г. Проверката бе извършена в периода от 16.05.2016 год. – 20.05.2016 год. В акта от проверката, като констатации бяха посочени някои слабости в работата на съдиите, в каквато насока бяха дадени и съответните препоръки за отстраняването им, а именно:

- В общото събрание на съдиите да се разглеждат периодично причините за отменяване на съдебните актове, закъсненията при изготвяне на мотиви, както и случаите, при които възниква противоречива практика по приложението на закона, включително по чл. 32 от НПК;

- Да се предвидят обучения по правна тематика, включващи въпроси от приложимото законодателство, по които се срещат най- много неясноти и затруднения;

- Да се поддържат и подобряват постиженията в управлението и администрирането на съдебната дейност с тенденция да се повиши участието на всеки съдия в подпомагането на тази дейност;

- Да се спазва разпоредбата на чл.78, т.5 от ПАС – поставяне на жълти етикети на делата, чието разглеждане е свързано с кратки процесуални срокове;

- Да се предприемат мерки за преодоляване на практиката някои от съдиите да се произнасят с ръкописни разпореждания, а някои от тях само с ръкописни резолюции при насрочване на делата. В чл.32 от НПК не е предвиден съдебен акт под формата на резолюция. Като неправилна бе отразена практиката на някой от съдиите да изписват разпорежданията ръкописно, както и върху друг документ от делото;

- Да бъде преодоляна практиката дела да се разглеждат без разпореждане за насрочване, като на провежданите общи събрания в тази насока да се обръща специално внимание на съдиите.

Анализирайки констатациите от проверката, наведено общо събрание на съдиите от отделението, бяха набелязани конкретни мерки за преодоляване на посочените слабости.

От м.януари 2016г. ежесечно съдиите от наказателното отделение на ОС-Бургас, обобщават резултатите по върнатите от инстанционен контрол- от ВКС и БАС, дела. Обсъждат се причините за отменените и изменени съдебни актове.

Събрания в отделението се провеждат във връзка с обсъждане и изготвяне на становища по приемането на ТР от Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС, свързани с противоречивата практика на съдилищата, както и за обсъждане на възникнали текущи проблеми. Всички останали въпроси, поставени в процеса на работа, се обобщават от заместник председателя и ръководител на наказателното отделение предварително и се поставят за обсъждане на събранията на отделението. Създаде се и практика да се събират, и обобщават въпроси от районните съдии.

На основание заповед на Председателя на съда всеки месец се изготвят справки и се обобщават причините, поради които делата не се насрочват своевременно (ако има такива), проблемите при движението на делата в различните фази от процеса и спрените дела.

В изпълнение на дадените от Инспектората препоръки и на основание заповед на Председателя на съда, се ограничава възможността за ползване на отпуск от съдиите в случаите на ненаписани или непредадени съдебни актове.

В обучителният план на съда за провеждане на регионални обучения са включени теми, представляващи интерес за съдиите от наказателното отделение: „Стопански престъпления“, „Данъчни престъпления“, „Разследване и доказване на корупционни престъпления“, включително задължителната европейска съдебна практика по въпроса, „Престъпления по служба.

Активно бе участието на съдиите при обсъждане и обобщаване практиката на съдилищата от Апелативния район по проблемите в съдебните производства по реда на чл.83а от ЗАНН.

Тематична проверка през годината бе извършена и от Инспектората към ВСС и относно практиката на съда по приложение на чл. 325 от НПК в периода 01.01.2014 год.-31.12.2015 год., отразените от която резултати в акта не сочат на пропуски и проблеми в работата на съда.

Проверка за изпълнение на дадени през 2015 год. препоръки в организационната и правораздавателна дейност на съдиите от Окръжен съд-Бургас бе извършена и от Апелативен съд-Бургас, в периода 29.11.16 год. -30.11.16 год., резултатите от която, към датата на изготвяне на настоящия доклад все още не са обявени.

3.2.6. Изводи.

Обобщавайки статистическите данни, изложени в настоящия доклад, може да се направи категоричен извод, че работата на съдиите от наказателно отделение отговаря на заложените критерии за бързина и качество на правораздаването. Изправени пред предизвикателствата на динамична промяна в законодателната уредба и обществено недоверие, съдиите успяват да отстояват принципите и гаранциите за независимост на съдебната система и утвърждаване върховенството на Закона.

Макар и заложи в закона кратки срокове, като гаранция за ефективно правораздаване, съдиите усърдно се стремят към добро качество на своята работа. Усилията са съсредоточени както към задълбочено проучване на делата в доказателствената им същност, така и в правната им природа, което осигурява спазване на основните процесуални правила за разкриване обективната истина и вземане на решение по вътрешно убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото.

Както през предходните години, така и през 2016 год. бяха положени максимални усилия за намаляване на висящите дела, както и постигане на срочност при изготвяне на съдебните актове, като постигнатият резултат е положителен.

Основните приоритети през следващия отчетен период са свързани с осъществяване на ефективно правораздаване, недопускане на необосновани забавяния при разглеждане на делата.

Успешното предотвратяване и противодействие на престъпността изисква ефективно и работещо наказателно правосъдие. Ефективността на наказателната политика обаче може да има успех само при една адекватна законодателна уредба и активна, и професионална дейност на всички органи, натоварени с тази задача. Промените в нормативната уредба следва да се предхождат от анализ и оценка на действащото законодателство и от идентифициране на пропуските, които позволяват извършването на дейности във вреда на държавата и обществения интерес.

II част

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ
на дейността на РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

в съдебния район на Окръжен съд- Бургас

за 2016 г.

На територията на Бургаски съдебен окръг работят **осем районни съдилища** в градовете Бургас, Поморие, Несебър, Айтос, Карнобат, Царево, Средец и Малко Търново.

Юрисдикцията на районните съдилища се разпростира на административната територия на 13 общини- Бургас, Камено, Айтос, Руен, Поморие, Несебър, Карнобат, Сунгурларе, Приморско, Созопол, Царево, Средец, Малко Търново.

През годината, правосъдие са осъществявали 60 районни съдии по щат.

За съжаление, няма какво ново да се добави и за настоящата година :

Кадровият проблем в районните съдилища продължавата да се разрешава чрез командироване. Вече убедено можем да заявим, че това иначе временно разрешение на въпроса, се превърна в основен способ за преодоляване на натовареността.

Едва ли е нужно отново да посочим, че командироването на съдия от състава на който и да е съд, особено от състава на малък съд, за дълъг период от време, се оказва проблем. Бавните и тромави процедури по назначаване, преместване на съдии или всякакво друго запълване на свободни щатове не дават възможност председателите на районните съдилища да планират и предвидят щатната обезпеченост, нито в краткосрочен, нито в дългосрочен план.

При сравнение с разпределението на делата по съдилища се разкрива отново неравномерна натовареност на отделните щатове за районни съдии. На база на средната натовареност в окръга, съдилищата от Бургаски съдебен окръг са работили при различна натовареност.

Съществено влияние върху статистиката в региона оказа увеличението на делата по чл.279-281 НК.

В районните съдилища през 2016г. са постъпили общо 27 936 дела, разгледани са били 30 486 дела и са свършени 27 866 дела, 90% от които в тримесечен срок. Останали висящи в края на отчетния период са едва 2620 дела общо във всички съдилища. Цифрите дори сами по себе си сочат, че въпреки големия брой дела, районните съдии отново са съумели да приключат максимален брой дела.

За сравнение : 27938 постъпили дела за 2015 г.и 26007- за 2014г., свършени - 25393 за 2015 г. и 23638 за 2014г.; В 3-месечен срок през 2015 г. са приключени 92 %, през 2014г.- 89%.

Средно в окръга за 2016 г. един районен съдия е разгледал **587 дела** (554 за 2015 г. и 524 за 2014г.) и е решил **537 дела** (при 504 за 2015 г. и 476 за 2014г.), т.е. с 33 дела повече всравнение с 2015 г. и 63 дела повече от 2014 г. Решил е с 33 дела повече в сравнение с 2015 г. и с 61 дела повече в сравнение с 2014 г.

Средните общи показатели за натовареност на районните съдии са следните:

-Натовареност по щат спрямо дела за разглеждане и спрямо свършени дела :

42,34 / 38,70

-Действителна натовареност спрямо дела за разглеждане и спрямо свършени дела : 48,93 / 44,73

Натовареността на наказателните съдии е била по-висока от тази на гражданските:

-По щат спрямо дела за разглеждане и спрямо свършени дела:
67,05/ 62,26

Натовареността на гражданските съдии е била 52,77 спрямо разгледани дела и 47,47 дела спрямо свършени дела.

Най-голямо е **постъплението** през годината в следните районни съдилища: РС-Средец-59 дела на месец/съдия, РС-Царево-58.15 дела на месец/съдия, РС- Несебър-52.22 дела на месец/съдия, РС-Бургас- 47.43 дела на месец/съдия, РС- Айтос-33.78, qPC- Малко Търново-19.25 дела на месец/съдия. Подобно е съотношението и по отношение на разгледаните и свършени дела .

В тримесечен срок, картината на свършените **по съдилища дела е, както следва**: РС-Бургас - 88%, РС-Несебър- 94%, РС-Поморие- 90%, РС-Карнобат- 92%, РС-Айтос- 90%, РС-Царево-96%, РС-Средец- 98%, РС-М.Търново- 95%. Тези числа определено означават достигнат стандарт за бързо правосъдие, при това за една част от тях- в условията на висока натовареност, но справките показват също, че тежестта на делата е различна в РС-Бургас и РС-Несебър спрямо останалите районни съдилища.

По наказателните дела съдилищата постоянно в тригодишния период са показвали високо темпо на работа – 93% свършени в тримесечния срок дела, при 92% за 2015 г. и 88% в тримесечен срок за 2014г.

А по съдилища, показателят на свършените в тримесечен срок дела е, както следва: 91%- БРС, 96%- НРС, 88%-АРС, 90%-ПРС, 90%-КРС, 97%-ЦРС, 96%-СрРС, 95%- МТРС.

По гражданските дела в тримесечен срок са свършени 88% , при 92% за 2015 г. и 90% за 2014г.

Гражданските дела, приключени в тримесечен срок по съдилища са, както следва: РС-Бургас- 85%, РС-Несебър- 90%, РС-Поморие- 90%, РС-Карнобат - 93%, РС-Айтос - 91%, РС-Царево - 91%, РС-Средец - 99%, РС-М.Търново - 95%

Председателите на районните съдилища отново са посочили в своите доклади всички достижения и недостатъци в дейността на съответния районен съд. След непрекъснато извършвани справки през годината, ежесечно отчитане, проверки от по-горна инстанция и от ИВСС в някои от районните съдилища, може за поредна година да се обобща, че районните съдилища от района на Окръжен съд- Бургас нямат проблем с бързината на правосъдието. Това означава, че стандартът за бързо правосъдие определено е достигнат, утвърден и константен в районните съдилища от района на БОС.

Поддържаният голям брой на постъпления на заповедни дела, увеличеният брой облигационни иски и структурата на постъплението на останалите граждански дела, отчитана в районните съдилища, е различна поради значителните разлики в демографско и икономическото положение на районите.

В силните общински центрове постъпват дела с все по-усложнени правни конструкции, развива се и усложнен граждански процес – насрещни иски, съединяване, възражения, встъпване. Увеличават се делата при множество на ищците или ответниците, особено по дела за собственост, като това се свързва с атакуване на множество прехвърляния. Хипотезата на един заявител срещу множество длъжници, напр. банките и търговските дружества с монополна дейност, създава струпване на дела в кратък период от време, обикновено свързан със счетоводните отчитания на дружествата.

1. Дейност на районните съдилища по наказателни дела.

През отчетния период са **постъпили 13604 наказателни дела**

2015 г. - постъпили 11373 дела;

2014 г. - постъпили 8999 дела;

През 2015г. са разгледани **15288 наказателни дела** в осемте районни съдилища.

За сравнение:

2015 г. разгледани 12149 дела

2014г. разгледани 10041 дела;

Свършени са 14196 наказателни дела, от които 13159 или 93% в тримесечния срок

За сравнение :

2015 г. *Свършени са 11194 наказателни дела,от които 10265 или 92% в тримесечния срок*

2014г. свършени 9296 наказателни дела, от които 8194 или 88% в тримесечния срок;

Постановени са 395 присъди по обвинителни актове.

За сравнение : 2015 г. – 395 и през 2014г. - 507

Одобрени са **2037 споразумения** (1614 през 2015 г. и 1394 през 2014г.).

Останали несвършени в края на 2016 г. са 1092 (955 през 2015 г. и през 2014г. – 745)

Сравнението на броя на свършените дела и броя на делата постъпили през годината показва, че съдилищата се справят с постъплението, въпреки натовареността.

Новообразуваните НОХД през 2016 г. са **2550** бр. дела (2015 г. – 2102 бр. и през 2014г. - 1951). Всичко за разглеждане са били 2313.

Свършени са били 2525 дела, от които 2305 в тримесечния срок, или **91%**.

В началото на периода са останали несвършени 188 дела, а в края на периода са останали несвършени 227 дела.

За сравнение : През 2015 г. в началото на периода, са останали несвършени 194 дела, а в края на периода са останали несвършени 188 и през 2014г., в началото на периода, са останали несвършени 239 дела, а в края на периода са останали несвършени 194. Един от най -сигурните показатели за подобряване на дейността на съда е намаляването на несвършените дела и в този смисъл работата е била успешна, предвид увеличеното постъпление.

В съответствие с определената подсъдност, съдилищата са разглеждали възложените им от закона дела, като най-голям относителен дял принадлежи на

- общоопасни престъпления (41,53%)
- делата за престъпления против дейността на държавните органи и общ организации (26,85%)
- престъпления против собствеността (17,99%)

Тук обаче следва да се отбележи, че не във всички случаи делата за общоопасни престъпления са водещи. В РС – Царево, РС - Малко Търново и РС – Средец най-много са делата, образувани за престъпления против Държавата - по чл.279 и чл.280 НК. Обяснението драстичното нарастване на този вид наказателни дела е в международната обстановка и географското местоположение на съдебния район.Именно увеличението на този вид наказателни дела доведе до увеличаване на съдийските щатове на районните съдилища в Царево и Средец. Тези дела ангажират реално времето на съдиите, но не се отличават с фактическа и правна сложност. Следва да се отбележи, че и в трите съда председателите са организирали разглеждането на подобни дела безупречно бързо, което е наложително с оглед невъзможността да бъдат открити свидетели и подсъдими след разпределянето им по бежнските центрове из България. И

в трите региона съществува пълен синхрон в действията на полиция, прокуратура и съд, което прави възможно разглеждането на този вид дела в най-кратки срокове.

В РС – Бургас, РС - Айтос, РС – Карнобат, РС – Несебър и РС - Поморие, делата за общоопасни престъпления заемат най-голям дял.

На съд са били предадени 3262 (2306 през 2015 г. и през 2014г. – 2408) лица.

Осъдени са 2903 лица (2146 през 2015 г. и през 2014г. – 2246), от които 24 непълнолетни (24 през 2015 г. и през 2014г. – 73), а **58 лица са оправдани**- 2% от общо съдените (при 38 през 2015 г.- 1,77% и 33 за 2014г.- 1,47%).

В светлината на анализа е регистрирано увеличение на НОХД в сравнение с миналата година. През отчетната година постъплението е 2564 дела (2102 дела през 2015 г., а през 2014г. - 1951).

Постъплението на **наказателните дела от частен характер** е по-малко в сравнение с 2014 г. и почти същото като през предходната година. През отчетният период са постъпили 131 броя дела, при 127 броя през 2015 г. и през 2014г. – 147.

Постъплението на делата **по чл.78а НК се увеличава през последните три години** – през отчетната година са 451 бр. , за 2015 г.- 423 бр. и за 2014г. те са 380.

Постъплението на **НАХД** също се е увеличило- 3359бр. дела, при 3104 бр. през 2015г. и през 2014г. - 2711.

Изключително натоварени са наказателните съдии и по дежурства, като този извод важи вече не само за РС-Бургас, но и за РС- Царево, Средец и М.Търново, като при последните три съда е така именно поради посочените по-горе причини- увеличението на незаконно пресеклите българската граница мигранти и свързаните с тези престъпления дела.

Структура на наказаната престъпност

2016 г.

- Престъпления против д-стта на държ. орг. общ. орг. - 764 лица
- Престъпления против собствеността - 487 лица
- Общоопасни престъпления - 1020 лица
- Престъпления против личността - 63 лица
- Против стопанството – 76 лица
- Документни престъпления - 39 лица

2015 г.

- Престъпления против д-стта на държ. орг. общ. орг – 180 лица
- Престъпления против собствеността -540 лица
- Общоопасни престъпления -961 лица
- Престъпления против личността-74 лица
- Против стопанството -117лица
- Документни престъпления- 44 лица

2014 г.

- Престъпления против д-стта на държ. орг. общ. орг – 156 лица
- Престъпления против собствеността -860 лица
- Общопасни престъпления -808 лица
- Престъпления против личността-97 лица
- Против стопанството -72 лица
- Документни престъпления- 36 лица

В тригодишния наблюдаван период за престъпление за кражба са осъдени 385 лица, при 402 лица през 2015 г. и 708 през 2014г. Данните сочат, че разкриваемостта на т.нар. дребна престъпност може да се квалифицира като ефективна.

При определяне на наказанието съдиите са прилагали всички видове предвидени наказания.

През 2016 г. са лишени от свобода до 3 години 2155 лица (1342 през 2015 г. и 1398 през 2014г.), от които в 1662 случая- с приложение на чл.66 НК (998 за 2015 г. и 944 през 2014г.). Това представлява 77,12% (74,37 през 2015 г. и през 2014г. – 67,53%) от всички осъдени на лишаване от свобода до 3 години.

7 лица са лишени от свобода над 3 години (16 през 2015 г. и 36 за 2014г.).

По отношение на 490 лица (525 през 2015 г. и 444 през 2014г.) е наложено наказание „глоба”. В значително по-малко случаи в сравнение с предходни години е наложена „пробация“ – в 255 случая (655 през 2015 г. и през 2014г. 688).

Прави впечатление изключително ниския дял на обжалваните дела спрямо общия брой - 1676/15288. Това се дължи основно на големия брой приключили със споразумения дела (2037).

От подлежащите на обжалване 395 дела (395 през 2015 г. и 507 през 2014г.), решени по същество с присъда, обжалвани са 222 (204 през 2015 г. и 283 през 2014г.), или 56%, което също е показател за ефективност, доколкото влизането в сила на първоинстанционната присъда, без да се развие обжалване е сигурен показател за постигане на целите на правосъдието.

Продължава тенденцията от последните години присъдите да са обжалвани от подсъдимите и техните адвокати в по-голям брой случаи, отколкото да са протестирани от прокурора. От една страна може да се прави извод за съответствие на наказанието с интересите на държавното обвинение, но от друга страна при сравнение с резултатите от въззивния контрол, не са рядко случаите, в които съдиите от окръжния съд се натъкват на случаи, когато липсата на протест прави невъзможно отстраняване на допуснати нарушения, прилагайки принципа за забрана влошаване положението на обжалващия.

От постъпилите в Окръжния съд през 2016 г. 229 въззивни наказателни дела и останалите несвършени 39 броя от 2015 г. (общо 268 бр.), съотношението между жалба от подсъдим (187 бр.) и протест (42 бр.) на прокурора е 4,45:1.

Присъдата е потвърдена в 147 случая, в 9 случая наказанието е намалено, по 16 дела е постановено връщане на делото на първата инстанция, по 10 дела въззивният съд е произнесъл нова присъда. Налице е основание за извод за добро качество на работата на районните съдии, в преобладаващия брой случаи съдебните им актове са потвърдени.

Районните съдии са разгледали и **3951 НАХД**. През 2015 г. 3484, а през 2014г. – 3345 АХД. Сякаш продължава показателят за отменени актове от инстанционен контрол да е висок поради все още неуредената практика на административните

съдилища. В тази връзка следва и през следващата година да продължат съвместните съвещания на районните и административните съдии.

2. Дейност на районните съдилища по граждански дела

През 2016 г. в районните съдилища са постъпили общо **13604** граждански дела. От тях 8470 са на Районен съд-Бургас.

За сравнение: През 2015 г. са постъпили общо 14119 граждански дела. От тях 8855 са на Районен съд-Бургас, а през 2014г. – 14016 постъпили граждански дела. От тях 9030 са на Районен съд-Бургас.

Районните съдии са **свършили 13670 дела**, от които 8540 са на РС-Бургас през 2015 г. са свършени 14199 от които 8920 са на РС-Бургас и през 2014г. -14342 дела-9288 от които са на РС-Бургас.

Най-голямо е постъплението на дела по **чл.410 и 417 от ГПК- 9040** във всички районни съдилища. Въпреки, че постъплението по този вид дела е ежедневие, съдиите успяват да се произнесат в законния тридневен срок, но после следва усложнено администриране, което представлява чисто техническа дейност и за което не е необходимо ангажирането на висококвалифициран съдийски труд, но и през настоящата година никой не обърна внимание на този проблем.

Постоянно висок ръст в постъплението бележат делата по СК- 1648 постъпили и 1963 всичко за разглеждане.

През отчетната година е висок и делът на **облигационните искиове**, вкл. делата от и срещу търговци. По постъпилите искиове са образувани 928 дела, разгледани са 1387 и са свършени 999.

Постъпили вещни искиове общо за районните съдилища: през 2016 г. - 254 бр., през 2015 г. 193 бр. и през 2014 г. 223 бр. дела

Във всички съдилища е запазена тенденцията за намаляване на вещните искиове, което е резултат от променената през 2008г. родова подсъдност. Затова пък, тези дела все повече се характеризират с усложнена фактическа и правна страна. Всящността на тези спорове продължава да е утежнена от продължителния процес по актуална идентификация на имотите, съобразно влезлите в сила кадастрални карти, данъчни оценки, вписвания, вещи лица и др.

През годината бе извършена тематична проверка от Окръжния съд на районните съдилища, като една от темите бяха вещните искиове. По отношение на развитието на процеса доколкото зависи от дейността на съдиите, проблеми не съществуват, но навсякъде е отчетено забавяне, макар и в някои съдилища наистина минимално, заради данъчни оценки, схеми и скици, вписване на исковите молби, вещи лица. Всичко, което бе посочено по-горе за разглеждането на този вид искиове от Окръжен съд, важи и за районните съдилища. Разликата е само в цената на исковите, но тя няма значение за констатираните проблеми, тъй като процесите се развиват по един и същ процесуален ред.

Искиове по КТ през 2016 г. са 235, а през 2015г. са 336, през 2014г. са 388. Националните данни за ръста на безработица, незаплащане на дължимите трудови възнаграждения и икономическата обстановка в страната, са отново обяснението за почти еднакъв брой дела по КТ през последните години.

Ето така изглежда **съотношението на образуваните по заповедното производство частни граждански дела спрямо всички останали граждански дела:**

Районен съд	Заповедното производство	Граждански дела
-------------	--------------------------	-----------------

Айтос	515	931
Бургас	5281	8445
Карнобат	759	1073
М. Търново	52	122
Несебър	797	1188
Поморие	446	711
Средец	381	609
Царево	321	486

Делбите са почти постоянен брой през годините, като тези дела например никога не могат да приключат в тримесечния срок, поради двуфазността си. Обективна е забавата и, ако бъде обжалвано решението на съда от първата фаза. Този вид дела са възложени на районните съдилища, като част от изключителната им подсъдност и въпреки полагането на всички организационни мерки за преодоляване на констатираното състояние, това е невъзможно. Новият ГПК не предложи ново и различно решение.

Следва да се подчертае, че дела от стари години в съдебния район почти няма. Единиците, посочени в ежемесечните справки, са били спрени до решаването на преюдициален спор, поради което и неприключили своевременно.

3. Сравнение на натовареността в районните съдилища по години Действителна натовареност- общо

(Дела за разглеждане / всичко свършени дела)

2014 г. – 2016 г.

Година	БРС	АРС	НРС	КРС	ПРС	ЦРС	СрРС	МтРС	Средна за региона
2014 г.	49,85	43,58	35,17	36,04	26,94	42,50	35,33	32,67	43,64
	45,52	39,42	30,54	33,10	24,21	38,21	33,00	31,00	39,66
2015 г.	47,74	41,23	57,63	30,86	32,21	68,42	45,45	39,75	46,18
	43,16	37,56	52,90	28,19	28,40	64,42	41,70	37,25	41,97
2016 г.	52,19	37,24	56,17	32,00	41,05	60,72	62,95	20,75	48,93
	47,60	34,39	50,88	29,18	35,92	57,59	58,42	19,90	44,73

Сравнение

Натовареност по щат -общо

(Дела за разглеждане / всичко свършени дела)

2014 г. – 2016 г.

Година	БРС	АРС	НРС	КРС	ПРС	ЦРС	СрРС	МтРС	Обща
--------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

2014г.	43,49	32,69	31,75	28,83	26,94	33,06	35,33	16,33	37,37
	39,71	29,56	27,57	26,48	24,21	29,72	33,00	15,50	33,96
2015г.	43,14	36,94	48,03	29,32	28,19	45,61	37,88	19,88	40,14
	39,00	33,65	44,08	26,78	24,85	42,94	34,75	18,63	36,48
2016	44,02	35,69	56,17	29,33	43,33	49,33	33,22	17,29	42,34
	40,14	32,96	50,88	26,75	37,92	46,79	30,83	16,58	38,70

Средната натовареност за региона с/о разгледани дела-действителна, е 48,93, а спрямо свършени - 44,73

Средната натовареност на региона с/о разгледани дела- по щат е 42,34, а спрямо свършени- 38,70

Данните сочат, че три от съдилищата- Бургас, Несебър и Царево са с натовареност по всички показатели над средните за региона.

По щат за 2016 г. най-голяма е натовареността на Районен съд-Несебър, следван от РС-Царево и РС- Бургас. След тях са РС-Поморие, РС-Айтос и РС-Средец. Най-ниска натовареност по щат имат РС-М.Търново и РС-Карнобат.

Действителната натовареност сочи друга картина: Най-натоварени са били през годината РС-Средец , РС -Царево, РС- Несебър и РС-Бургас. След тях по статистика са, РС-Поморие, РС-Айтос, РС-Карнобат и най-ниско натоварен е РС-Малко Търново.

Показателите за натовареност на районните съдилища от региона на Окръжен съд- Бургас, като средна величина, го определят като такъв, спадащ към натоварените над средното за страната по показателите за предходната година.

Въпросът за реорганизация на районните съдилища и нова съдебна карта остана нерешен и през 2016г.

Във всички районни съдилища през 2016. бяха извършени проверки от БОС, включително и дистанционни, и тематични такива. Не може да не се отчете, че магистратите от районните съдилища работят отлично по показателя „срочност”, въпреки голямото натоварване. Апелираме към разтоварване на съдиите от районните съдилища от несвойствени задължения, към осигуряване на време за сериозна работа по същинското първоинстанционно правосъдие, към създаване на адекватни на натовареността им щатове и адекватно оценяване на труда им. Наред с резултатите от пряката си работа, всички председатели на съдилища отчитат в докладите си, активната дейност, която извършват районните съдии за подобряване на публичния образ на съда, участват в редица инициативи, насочени все към повишаване на доверието в съда, отвореност и публичност.

Някои по-важни и конкретни данни от докладите на Районните съдилища в района на Окръжен съд- Бургас:

РАЙОНЕН СЪД- БУРГАС

Щатът на Районен съд- гр.Бургас към м.януари 2016г. по щатно разписание, утвърдено от ВСС включва: 32 щ.бр. съдии, 4 щ.бр. държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 71 съдебни служители /обща и специализирана администрация/.

При тези щатни бройки, към м.януари 2016г. съставът на Районен съд Бургас е попълнен, както следва: 32 магистрати, 4 държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 70 съдебни служители.

В края на годината щатната численост е 33 щ.бр. съдии, 4 щ.бр. държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 73 съдебни служители /обща и специализирана администрация/. При тези щатни бройки, към м.декември 2016г. съставът на Районен съд Бургас е попълнен, както следва: 31 магистрати, 4 държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 72 съдебни служители.

Председател на съда е съдия Яна Колева. В съда са обособени две отделения- гражданско и наказателно. Заместник председатели са съдия Ана Щерева и съдия Светлин Иванов- съотв. първият- на гражданско отделение, вторият- на наказателно отделение.

Граждански дела

През 2016 г. са постъпили 2298 броя дела, през 2015 г. – 2459 и през 2014 – 2729 дела. Заповедните производства са 5281 дела, през 2015 г. са били 5583, през 2014г. - 5452.

ДЕЛА ПО СК

Разгледани са 1320 бр. дела, при 983 за 2015 г. и 1020 дела за 2014г. От всички разгледани дела 1093 са новообразуваните дела, 224 са заварените несвършени от предходната година и 3 бр. продължаващи дела под същия номер. Свършени са 1110 дела – 99 % спрямо постъпилите и 84 % от всички разгледани.

От всички свършени дела приключени в тримесечен срок са 834 или 75%, като за 2015 г. 88% и за 2014г. са 90%.

От свършените дела по СК, само 38 са приключили със спогодба на страните – през 2015 г. и през 2014 г. – 36 бр.

ОБЛИГАЦИОННИ ИСКОВЕ

Следва да се има предвид, че в тази група не се отчитат, както досега, свързаните със заповедното производство облигационни установителни иски по чл.422 вр. чл.415 ал.1 от ГПК, които са отнесени в новата група „Установителни иски“ – 0600-1.

Разгледаните дела от тази група са 913.

Заварените несвършени от предходната година са 310 дела и 10 върнати за продължаване на съдопроизводствените действия. Новообразувани през 2016г. са 593.

Свършените дела са 672, като този брой представлява 73,6 % от разгледаните облигационни дела и 113,3 % от постъпилите.

Прекратените производства са общо 176, от които със спогодба на страните са приключили само 16 дела, а останалите 160 са прекратени по други причини, най-често

поради оттегляне или отказ от иск, неизправени нередовности на искова молба, уважено възражение за неподсъдност и пр.

Със съдебен акт по същество са приключили 496 или 73,8 % от всички свършени дела.

От всички свършени дела приключени в тримесечен срок са 23,7 % /159 дела/.

В края на периода са останали 241 несвършени дела, от които 53 % са образувани през последното тримесечие на отчетния период –128.

ВЕЩНИ ИСКОВЕ

Относително постоянна е бройката на разгледаните вещни дела – 140, при 132 през 2015г., 140 през 2014г.

Новопостъпилите през годината вещни дела са 90.

Свършени са 88 дела, които са 62,9 % от разгледаните дела.

30 % от свършените дела са приключили в 3-месечен срок.

Останали са несвършени 52 дела, от които 29 (55,8 %) са постъпили през последното тримесечие на отчетния период.

Със съдебен акт по същество са приключили 52 дела. Прекратени са 36 дела, от които 2 по спогодба.

Вещните дела са значително усложнени от фактическа и правна страна. С това може да се обясни сравнително ниския процент на свършените дела.

ДЕЛБИ и иски по ЗН

Постъпилите през този отчетен период дела от групата са 60, от които 57 делби /при 56 през 2015г., 60 през 2014г./.

Разгледаните дела са 156, от които заварени от предходната година са 94 и 2 върнати за продължаване на съдопроизводствените действия.

Броят на свършените дела е 69, което представлява 44,2 % от разгледаните и 115 % спрямо постъпилите.

5 дела са приключени в тримесечен срок, което представлява 7,2 % от всички свършени дела за делба.

От всички приключени дела решенията по същество са 31, 38 са прекратени, като 12 са приключили със спогодба /при 6 за 2015г., 16 за 2014г./.

Останалите несвършени в края на периода дела от групата са 87, от които 18 са образувани през последното тримесечие /17 %/.

УСТАНОВИТЕЛНИ ИСКОВЕ

Постъпилите през този отчетен период дела от групата са 222, от които 204 са иски по чл.422 от ГПК. Разгледаните дела са общо 325, от които заварени от предходната година са 102 и 1 върнато за продължаване на съдопроизводствените действия.

Броят на свършените дела е 205, което представлява 63% от разгледаните и 92,3 % спрямо постъпилите.

53 дела са приключени в тримесечен срок, което представлява 25,9 % от всички свършени дела по установителни иски.

От всички приключени дела решенията по същество са 144.

61 са прекратени, от които само 5 са приключили със спогодба.

Останалите несвършени в края на периода дела от групата са 120, от които 92 са образувани през последното тримесечие /77 %/.

ИСКОВЕ ПО КТ

През отчетния период отчитаме намаление на постъпленията на такива дела – 194 /при 295 за 2015г., 285 за 2014г./. По-голямата част от новообразуваните трудови спорове са за неизплатени в срок трудови възнаграждения и дължими обезщетения.

През годината са разгледани 324 дела, от които 130 са заварени от миналата година.

Свършени са 231 дела – 71 % от разгледаните и 119 % от постъпилите. Свършените в 3-месечния срок дела са 74 – 32 % от всички свършени дела.

Със съдебен акт по същество са приключили 184 дела, прекратени са 47, от които само 5 по спогодба на страните.

Останали са несвършени 93 дела, като 57 % /53 дела/ са образуваните през последното тримесечие на отчетния период.

Големият брой на несвършените дела се обяснява с усложнената процесуална защита на страните, множеството оспорвания и събиране на доказателства в тази връзка, както и честите случаи на искания за предоставяне на възможност на уреждане на спора със споразумение.

ДРУГИ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Отчитаните граждански дела в тази група са със следните показатели: разгледани 52 дела, от които новообразувани 35.

Голям е дялът на свършените дела – 51 дела /98 %/, като свършените в 3-месечен срок дела са 49 % - 25 дела.

39 дела са приключили с акт по същество, а 12 са прекратени. В края на периода е останало несвършено 1 дело.

След влизането в сила на Правилника за администрацията /чл.76, ал.1, т.5, б.”а”/ през 2014г., постъпващите в районен съд жалби срещу административни актове по ЗСПЗЗ се образуват в **АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА** /0800-1/.

През 2016г. са разгледани 22 административни дела, при 33 през 2015г., като 11 са новопостъпили. 19 са свършени – 14 с акт по същество и 5 прекратени по други причини. Останали несвършени в края на периода са 3 дела, като само през последното тримесечие са образувани 6 дела от тази група.

ЧАСТНИ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

В групата са изведени делата по молби за обезпечаване на бъдещ иск; по частни жалби срещу актове на съда в производството по чл.389 и сл. ГПК; и за обезпечаване на доказателства.

Разгледани са 83 такива дела, от които новообразувани 81.

96,4 % от разгледаните дела са свършени /80 дела/, от които в 3-месечен срок - 95 % /76 дела/.

39 дела са приключили с акт по същество, а 12 са прекратени. В края на периода са останали несвършени 3 дела – и трите са били насрочени в открито съдебно заседание по молби за обезпечения на доказателства.

ЧАСТНИ ПРОИЗВОДСТВА

През годината са разгледали 698 дела от тази група, като новообразуваните са 687, 10 заварени в началото на отчетния период и 1 върнато за продължаване на съдопроизводствени действия..

96,4 % от разгледаните дела са свършени /673 дела/, от които в 3-месечен срок – 98,2 % /661 дела/.

Само 25 дела са останали несвършени в края на периода.

ЧАСТНИ ПРОИЗВОДСТВА - РЕГЛАМЕНТИ

Разгледани са 111 такива дела, от които 30 по Регламент № 1393/ 2007г., 5 по Регламент № 1206/ 2001г., 1 по Регламент № 861/ 2007г. и най-голям е броят на съдебните поръчки – 73. Няма постъпили и разгледани дела по Регламент № 650/ 2012г.

90,1 % са свършените дела – 100, от които 97 % в тримесечен срок /97 дела/. Останали несвършени в края на периода са 11 дела, като само през последното тримесечие постъпленията на този вид дела са 14.

ЗАПОВЕДНО ПРОИЗВОДСТВО

През 2016г. са постъпили 5284 дела. Запазва се тенденцията за намаляване на тези дела спрямо предходните години 2015г. - 5583 дела, 2014г.- 5 452 дела, 2013г. - 7690, 2012г. - 7546 дела, 2011г. - 8414/.

Разгледани са общо 5336 дела, като 52 са били заварените в началото на периода.

Свършените през 2016г. дела са 5 242 - 99,2 % от постъпилите и 98,1% от разгледаните. Всички 5 242 свършени дела са приключени в 3-месечен срок.

Останали са несвършени само 94 дела, като следва да се има предвид, че 100 е броят на делата, постъпили в последните 4 работни дни от отчетния период /27.-31.12.2015г./.

Сравнително висок остава дялът на заповедните производства, които през 2016г. са 62,4 % от всички постъпили през годината граждански дела (5284/ 8 470). За миналата година това съотношение е било 63%, при 60,4% за 2014г., 67,8 % за 2013г., 68 % за 2012г. и 69,7 % за 2011г.

РС-Бургас също отчита, че причините за продължаващото намаляване на броя на постъпленията на заповедни дела в сравнение с периода 2010г. – 2013г. са свързани с постепенното преодоляване на последиците от финансовата и икономическа криза, в която банки, търговци и физически лица масово пристъпваха към събиране на вземанията си чрез заявления за издаване на заповеди за изпълнение. Съществен спад на производствата по чл.417 от ГПК настъпи и след приемането на тълкувателно решение № 4/ 18.06.2014г. по т.д. № 4/ 2013г. на ОСГТК на ВКС на РБ, с което се наложи задължителната за съдилищата практика да се изисква предварително реално уведомяване на длъжниците за обявена от банките предсрочна изискуемост – на основание чл.60 ал.2 от ЗКИ.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

През 2016 година в Районен съд-гр.Бургас са **постъпили общо 7359 нови наказателни дела** (6225 дела за 2015г.). Заедно с останалите от предходна година **580 дела**, общо са разгледани **7950 наказателни дела** (663 дела за разглеждане през 2015г.). От посочените **7950 дела за разглеждане, 952 дела са НОХД** (918 през 2015г.), **99 НЧХД** (95 през 2015г.), **233 са делата по чл. 78а НК** (173 през 2015г.), **ЧНД – 4149** (2882 през 2015г.), **ЧНД - разпити – 428 дела** (420 през 2015г.) и **АНД – 2089 дела** (2149 през 2015г.).

През 2016 г. се наблюдава отчетлива динамика в постъпленията по различните видове дела. Налице е значително увеличение в общия брой на постъпилите през годината наказателни дела, взети като абсолютна стойност, с отчитане на увеличение с **1134** дела тези, постъпили през 2015 г. Най-значим принос в посоченото увеличение

традиционно продължават да имат постъпленията на НЧД (преобладаващо произнасяния по ЗЕС по искания от досъдебно производство), забележимо увеличение бележат НОХД (с 38 дела) и АНД по чл.78а от НК (с 66 дела), незначително е нарастването на ЧНД-разпити пред съдия (с 8 дела), докато при НЧХД и особено при АНД броят новопостъпилите дела бележи намаление в сравнение с предходния отчетен период.

През 2016 година е налице увеличение в броя на новопостъпилите **наказателни дела от общ характер** в сравнение с предходната година. През 2013 г. са постъпили общо 970 дела, през 2014 г – 863, през 2015 г. - 779, а през отчетната 2016г. броят им възлиза на 837 дела, които заедно с останалите от предходната година 110 дела от същия вид, правят подлежащите на разглеждане през отчетния период дела общо **952** (918 през 2015г., 995 през 2014 г., 1101 дела през 2013 г.). Заражда се тенденция към задържане и леко увеличение в броя на НОХД, с което слабо нараства както абсолютната им стойност, така и относителната им тежест спрямо общия брой наказателни дела. През 2016 г. са били разгледани общо **952 НОХД**, от които през отчетния период са свършени **819 дела**. По **205 дела** производството е приключило със съдебен акт по същество, **614 НОХД** са били прекратени, от които **329** производства са прекратени със споразумение по чл.382 от НПК, а **255** дела - със споразумение по чл.384 от НПК. Броят на върнатите за доразследване дела бележи драстично намаление – **12** дела за периода (39 през 2015г., 32 през 2014 г., 49 през 2013 г.), намален е и броят на прекратените по други причини производства – **18** дела, (21 през 2015г., 16 през 2014 г., 8 през 2013 г.)

През 2016г. продължава тенденцията към увеличаване на **делата по чл. 78а от НК**. Новообразуваните дела по чл.78а НК са **216** (150 през 2015г., 145 през 2014г., 140 през 2013 г.). С останалите в началото на периода 16 несвършени дела от предходната година, през 2016г. общо са разгледани **233 дела по чл. 78а от НК**, от които в до края на периода са свършени **206** (157 през 2015г, 139 през 2014 г.).

През отчетната година новообразуваните **административнонаказателни дела** (без тези по чл. 78а от НК) са **1717** (1961 през 2015г.), и бележат очевиден спад от нивата на постъпилите през 2015 г. общо 1961 такива дела (1661 през 2014г., 2343 през 2013 г., 2055 през 2012 г.). Заедно с останалите от предходна година 367 дела, и общо 28 дела, върнати за ново разглеждане под нов номер, или чието разглеждане е продължило под същия номер, през 2016 година са били разгледани общо **2089** административнонаказателни дела, от които са свършени общо **1748** дела, а от тях със съдебен акт по същество – **1629** дела, прекратени – **119** дела.

В контекста на по-малкия брой постъпили и разгледани административнонаказателни дела, през 2016 година леко се подобрява съотношението на свършените през годината дела – **1748 (83.67% от всички дела за разглеждане)**, при 1782 свършени дела, или 82.92% от общия брой такива дела през 2015г.). Намалява броят и на останалите несвършени в края на отчетния период дела от този вид – **341** дела, при висящи 367 в края на 2015г., 183 в края на 2014 г., 456 в края на 2013 г. Наличието на несвършени в края на отчетния период дела традиционно се дължи на кампанийното изпращане на преписките в съда, възприетата от санкциониращите администрации практика на една и съща дата да издават множество наказателни постановления за еднотипни нарушения срещу един и същи субект, преписките по които се изпращат едновременно и еднократно в съда, формирайки значително дневно постъпление от такива дела. Тези обстоятелства продължават да са в основата на неравномерния ритъм на постъпване и разпределение на административнонаказателните дела, а оттам – до неравномерната във времето натовареност на съдиите. Продължава тенденцията към повишаване сложността на водените административнонаказателни производства, включително обема на

преписките по тях, и броят санкционирани с едно наказателно постановление административни нарушения, водещи по необходимост до усложнена доказателствена дейност на съда при разглеждането им.

През отчетната 2016 година са постъпили **58 наказателните дела от частен характер** (61 през 2015г., 64 през 2014 г., 71 през 2013 г.). С останалите в началото на периода несвършени от предходната година **41** дела, и едно върнато за ново разглеждане под нов номер дело, общо през годината са разгледани **99 НЧХД**, свършени са общо **71** дела, от които със съдебен акт по същество – **34** дела, а са прекратени общо **37** дела.

I.5. Броят на образуваните през 2016 г. **частни наказателни дела** е **4103**, и заедно с останалите от предходната година **46** дела, и едно върнато за ново разглеждане под нов номер дело, през отчетния период са били разгледани общо **4149** дела от този вид. В сравнение с 2015 г., когато да разгледани общо 2882 дела от този вид, и 2014 г., когато са били разгледани общо 2557 дела от този вид, се констатира перманентно и близо двукратно увеличаване на постъплението от тези дела през отчетния период. Основен принос за това увеличение имат постъпилите през 2016 г. искания от прокурор за разрешаване достъп до трафични данни по реда на ЗЕС в досъдебното производство.

През 2016 година леко е нарастнал броят на проведените **разпити пред съдия** в стадия на досъдебното производство – общо 428 дела, при стойност от 420 дела от този вид през 2015 и 2014 година.

Свършените (решени) наказателни дела към 31.12.2016г. са общо 7357 (92.54% от всички дела за разглеждане през периода), при 91.26% свършени дела през 2015г., 93.35% свършени дела през 2014 г., 88.90% свършени дела през 2013 г.

От общия брой свършени дела- **7357**, в тримесечен срок са свършени общо **6695** (91%), при 5494 (91 %) през 2015г., 5200 дела (87%) през 2014 г., 4508 дела (81%) през 2013 г. Посоченият резултат в абсолютна и процентна стойност достига и задържа нивото от предходния отчетен период, и е устойчив показател за високото ниво и добрата работа на съдиите от наказателното отделение на съда и през отчетната година.

Несвършени (висящи) в края на отчетния прериод са останали **593 дела** (7.4% от всички подлежащи на разглеждане дела), при 580 дела (8.7 %) през 2015г. Въпреки незначителното увеличение в броя на останалите несвършени през периода дела, този критерий е с по-ниска относителна тежест, предвид значителното увеличение в броя на новопостъпилите и подлежащи на разглеждане през годината дела. В това отношение за поредна година е налице процентно намаляване на несвършените дела благодарение най-вече на старанието на магистратите и създадената добра организация по образуване, движение, разглеждане и решаване на делата. Обективен факт е, че поради установените законови срокове за насрочването и разглеждането на делата, постъпилите нови дела в последните два месеца на годината практически не могат да бъдат приключени до изтичането ѝ.

НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ ОТ БРС

Година	Човекомесеци	Средномесечно натовареност на съдия/ постъпили дела	Средномесечно натовареност на съдия / разгледани дела	Средна натовареност на съдия / свършени дела
2014	335	43,86	49,85	45,52
2015	347	43,56	47,75	43,16
2016	334	47,43	52,19	47,60

РАЙОНЕН СЪД- НЕСЕБЪР

Районен съд гр.Несебър е със щат от 6 съдии, единият от които административния ръководител-председател, един държавен съдебен изпълнител, трима съдии по вписванията и седемнадесет служители.

Председател на съда е съдия Евгени Узунов. Заместник председател няма. Съдиите не са обособени в отделения.

Сградата, в която работи Районен съд-Несебър, в която е са настанени и Районната прокуратура, и Службата по вписвания, е крайно недостатъчна за нормално изпълнение на функциите. Тя е двуетажна със застроена площ от 240 кв.м. и РЗП – 646 кв.м., построена е през 1985г. През 2015г., с Решение на Министерски съвет №414/05.06.2015г. и Акт за частна държавна собственост № 7350/02.02.2015г. на Министерство на правосъдието е предоставена на съдебната власт. С промяната на ЗСВ, въз основа на Решение по т.27.1. от Протокол № 24/09.06.2016г. на Пленума на ВСС относно прилагане на разпоредбата на §82, ал.1, §83 от ПЗР на ЗИД на ЗСВ е извършено вписване в АДС №7350/2015г. на 06.10.2016г въз основа на което, сградата преминава в управление на Висш съдебен съвет. С Решение на ВСС по протокол № 39 от 27.10.2016г. стопанисването на сградата е поверено на Председателя на РС Несебър. Председателят на РС-Несебър отчита в своя доклад редица проблеми, свързани с нея: сградата не може да бъде пригодена за достъп на инвалиди, липсва стая за адвокати, липсва стая за задържани лица, липсва помещение за работа с малолетни и непълнолетни, няма възможност да се обособи пространство за преглед на насрочените дела; Липсва възможност за обособяване на стаи за съхранение на веществени доказателства, помещение за архив, самостоятелно помещение за класифицирана информация. През 2016г. бяха осигурени още два допълнителни метални шкафа, които се използват за съхранение на архив в пълно противоречие с противопожарните правила и ограничават, както светлинното, така и разполагаемото пространство. Сградата разполага с две заседателни зали. Няма съдия в самостоятелен кабинет, вкл. и председателят. Служителите са по трима и четирима в една стая. Съдиите по вписванията са трима в една стая, а служителите – четирима в едно помещение, което е и архив.

Отправено е искане до Община Несебър за изготвяне на становище за надстрояване и пристрояване на съществуващата сграда, като към момента на изготвяне на настоящия доклад, няма отговор.

Постъпилите дела през 2016 г. са **3760 бр**, при 3157 за 2015 г. и 1998 бр. за 2014г. От тях- 1194 са граждански и 2566 –наказателните дела.

Общо делата за разглеждане през отчетния период са били 4044, при 3458 за 2015г., при 2286 за 2014г.

Свършените дела през отчетната година са 3663, при 3174 за 2015г., при 1985 за 2014г. В срок до три месеца са приключили 3434 бр. За сравнение: през 2015 г. от общо 3174 дела в срок до три месеца са приключили 2876 бр., а през 2014г. от общо 1985 дела в срок до три месеца са приключили 1736 бр.

Т.е. въпреки по-голямото постъпление и отчитане на срочността по новия начин, съдиите са успели да приключат в срок до три месеца **94 % от делата**, при 91 % за 2015 г. и 87% за 2014г.

Натовареността по щат и действителната натовареност е: **56,17** дела за разглеждане и **50,88** за свършени дела.

От решенията през годината 257 НОХД, с присъда са завършили 52 дела, със споразумение по реда на чл.382 НПК 117 дела, по реда на чл.384 НПК – 55 бр, върнати за доразследване са 31 дела и две са прекратени по други причини.

Анализът на отчета за дейността на съда ясно откроява трайна тенденция за най-голям брой дела за общоопасни престъпления /180/ и такива против собствеността /39/.

От общоопасните престъпления най-голям е дела на тези по транспорта /64/, следвани от престъпления свързани с наркотични вещества /35/. На второ място са престъпленията против собствеността – общо 39, от които 20 по чл.194-197 от НК, 6 бр. по чл.198 от НК, 7 присвоения и 4 измами по чл.209-2011 от НК. Следват престъпления против правата на гражданите - 16, всичките против интелектуалната собственост, като изброяването предложено тук не е изчерпателно, тъй като има за цел да посочи тенденциите при внесените и свършени дела от тази група, както и поради конкретното посочване в приложените статистически форми.

Налице е трайна тенденция към намаляване на приключилите с присъда НОХД за сметка на запазване високия брой, приключили със споразумение по чл.381 и чл.384 НПК. Горната констатация следва да се разглежда с положителен знак, тъй като целта на законодателя да се намали натовареността на съдебната система в случаите, когато фактическата обстановка и правните последици от нея са безспорни между представителите на обвинението и защитата, може да се счита постигната. Броят на върнатите за доразследване дела като цяло в рамките на разглеждания тригодишен период се запазва относително постоянен, макар, че през този отчетен период се наблюдава леко завишение, обяснимо с трайното текучество на командирани прокурори през РП-Несебър.

Относителния дял на прекратените дела от общо приключените трайно намалява през посочения петгодишен период, което сочи, че тенденцията е за разглеждане на сезиращите съда искания по същество.

Натовареността на съдиите в съда е сравнително еднаква. През изминалата година не се констатират значителни разлики. Към момента щатът е напълно зает. Ако следва към този момент да се вземат предвид статистическите данни, генерирани от СИНС, натовареността на РС Несебър от м.април 2016г. – до м.декември 2016г. е 177.13 %, т.е. следва да се направи извод за свръхнатовареност на съдиите от РС Несебър.

РАЙОНЕН СЪД- ПОМОРИЕ

През 2016г. в РС-Поморие работиха трима съдии, един съдебен изпълнител и един съдия по вписванията. Четвъртата заета щатна бройка за съдия бе прехвърлена по реда на чр.194 ЗСВ в Районен съд- Бургас. Съдебните служители при Поморийски районен съд са 12.

Председател на съда е съдия Нася Япаджиева. Няма заместник. Съдиите не са обособени в отделения.

През отчетния период – 2016г., общо делата за разглеждане са били 1560, при 1353 за 2015г. и 1293 за 2014г., от които:

- постъпили дела - 1400, при 1222 за 2015г., при 1135 за 2014г.
- останали несвършени в началото на отчетния период 160, при 131 за 2015г., и 158 за 2014г.
- останали несвършени дела в края на отчетния период 195, при 160 за 2015г. и 131 за 2014 г.

През изминалата година е налице увеличаване броя на постъпилите, съотв.разгледаните дела - постъпили 178 дела повече, разгледани- 207 дела повече. Това увеличение се дължи на увеличението на наказателните дела и по-конкретно- на значителното увеличаване на НАХД. При гражданските дела се наблюдава тенденция към запазване на броят им, но при увеличение на трудността.

Общият брой разглеждани наказателни дела през отчетния период е 740 (в това число 684 постъпили и 56 останали несвършени в началото на отчетния период), при 526 за 2015 г. и 453 -за 2014г.

Съотношението между постъпилите към делата за разглеждани и останали несвършени към делата за разглеждане е: 92% към 8 %, при 90% към 10% за 2015 г., при 88% към 12% за 2014г. Това съотношение е относително стабилно през последните няколко години и като цяло е индикатор за добра организация при насрочването и разглеждането на наказателните дела.

Броят на постъпилите НОХД през 2016г. е едва със 7 дела повече от този през предходната година. Забелязва се тенденция на запазване сравнително постоянен брой на НОХД.

През изминалата година се забелязва повишаване броя на НДЧХ, като по правило тези дела заемат малък дял от общото постъпление в наказателните дела и през изминалата година се наблюдава характерното за предходните години плавно увеличаване броя им.

За отчетния период е налице значително увеличаване на АНД, което не е било характерно за предходните години, когато тези дела плавно са намалявали. През 2016г. броя на постъпилите АНД е 300 / от които 24 по 78А НК/ и 276 – други административнонаказателни дела (по ЗГ, ЗДДС, ЗДвП, ЗТСУ, ЗЗППТ и др.) при 101 за 2015г. или с 175 дела повече.

Броя на делата по УБДХ, през последните три години се запазва сравнително постоянен.

Броя на ЧНД е сравнително стабилен в сравнение с 2015г. В рамките на ЧНД основен дял традиционно заемат тези по оказване на съдебно съдействие на органите на досъдебното производство (разпити пред съдия, одобрения и разрешения за извършване на претърсване и изземване, разпореждания за изискване на данни за трафика от съответни предприятия, които предоставят обществени електронни съобщителни мрежи и услуги). Най значителен дял заемат ЧНД свързани с искане за

издаване на разрешения по чл. 159а, ал.1 от НПК във вр. с чл.251 от ЗЕС. Не се забелязва помяна при кумулациите в сравнение с 2015г.

През отчетния период в гражданска колегия на съда са разглеждани 820 дела, при 827 дела за 2015г., при 840 дела за 2014г., при 916 за 2013г.

Постъпили през 2016г. са 716 дела, при 746 за 2015г., при 736 за 2014г. и 787 за 2013г.,

- 104 останали несвършени в началото на отчетния период, при 81 за 2015г., при 104 за 2014г. и 129 за 2013г. ,

- 62 дела получени по подсъдност, при 62 дела за 2015г., 32 за 2014г. и 41 за 2013г.,

- 2 дела върнати за ново разглеждане, при 2 за 2015г., при 4 за 2014г. и 3 за 2013г.

Останали несвършени дела в края на отчетния период са 102, при 104 дела за 2015г.

Налице е тенденция на запазване броя на частните граждански дела с предмет издаване на заповед за изпълнение по чл.410 и чл.417 ГПК, като тези дела остават най-многобройна подкатегория.

Броя на гражданските дела, които се отличават с фактическа и правна сложност също се запазват. Голяма част от тези дела са с международен елемент, което е предпоставка за забавяне тъй като се налага превод на документи и връчването на съдебни книжа в страните извън ЕС, което отнема доста време.

Съотношението между постъпилите към делата за разглеждане и останали несвършени в началото на отчетния период към делата за разглеждане граждански и частни граждански дела е 87% към 13% при 90% към 10% за 2015г., при 88% към 12% за 2014г., при 86% към 14% за 2013г. Тези цифри сочат резултати от повишаване на усилията на съдиите и служителите за своевременното им разглеждане.

През 2016г. и 2015г. са наблюдава еднакъв брой на делата получени по подсъдност от други съдилища, като най-много получени по подсъдност дела има по заповедните производства, което е свързано с разпоредбите в ГПК предвиждащи задължително да се извърши проверка на местната подсъдност.

Натовареността по шат спрямо всички дела за разглеждане за 2016г. е 43.33 дела, при 28.19 за 2015г., при 26.94 за 2014

РАЙОНЕН СЪД –КАРНОБАТ

В Районен съд-гр.Карнобат по шат работят 5 съдии (Административен ръководител-Председател и четирима съдии), 1 държавен съдебен изпълнител, 2 съдии по вписванията. От лятото на 2016г. и към настоящия момент, съдия Александра Коева е командирована в Районен съд-Царево.

В началото на 2016г. щатът на съдебните служители е бил 17, като през годината е съкратена 1 щ.бройка за длъжността „съдебен архивар“ и със заповед на Председателя функциите на съдебния архивар се съвместяват от деловодител служба „Бюро съдимост“.

Административен ръководител-председател на съда е съдия Татяна Станчева-Иванова. В съда няма обособени отделения. Няма заместник председател.

Съобразно приетите от ВСС критерии, съотношението на броя на служителите към броя на съдиите е както следва:

- специализирана администрация/магистрати- 2,2
- служители общо/ магистрати, вкл.ДСИ- 2,7.

Средната действителна натовареност на съдиите в КРС спрямо разгледаните дела е 31,00, а спрямо свършените дела е 29,18

РС-Карнобат е единствения съд в региона, настанен в строена за Съдебна палата сграда.

Общо делата за разглеждане за отчетния период са 1760 при 1759 за 2015 г- и 1730 за 2014 г.

От разгледаните дела 1760 броя дела, постъпилите през 2016 г. дела са **1608** при 1616 бр. за 2015 г., при 1560 бр. за 2014 г.

Останали несвършени в началото на отчетния период са 152 бр. дела, при 143 бр. за 2015 г., при 170 бр. за 2014 г.

През 2016 г. е налице увеличение на постъпленията на наказателни дела с 98 броя спрямо предходната година.

По отношение на свършените дела, и тук по-голямата част от НОХД са приключени със споразумение. Едно НОХД е прекратено и върнато на КРП, поради допуснати съществени процесуални нарушения в хода на досъдебното производство, довели до ограничаване правото на защита на обвиняемия. Две НОХД, са върнати на прокуратурата, поради неодобряване на внесени споразумения.

Срочността по отношение, както на наказателните, така и на гражданските дела в КРС е изключително добра. Вниманието следва да се насочи към качеството на съдебните актове, които извод следва от инстанционния контрол и от постоянния мониторинг по този въпрос, осъществяван от БОС, предвид констатирания проблем и за предходни периоди.

През 2016 г. в съда са разгледани общо 1174 граждански дела, от които новопостъпили през отчетния период са 1073 граждански дела, при 1147 за 2015 г. и при 1123 броя постъпили през 2014г. От това постъпление, 759 бр. са делата по чл.410 и чл.417 ГПК и сочат запазен ръст на постъплението в сравнение с предходните години (814 през 2015 г. и 765 – 2014 г.). 93% от свършените граждански дела са в тримесечен срок.

РАЙОНЕН СЪД- СРЕДЕЦ

В отчетния период, утвърдената щатна численост на Районен съд – Средец включва 2 съдийски щата, 1 ДСИ, 1 съдия по вписванията и 8,5 съдебни служители. От лятото на 2016г. щатът на съда е увеличен с още една бройка за съдия с Решение на ВСС по Протокол №27/07.07.2016г., тъй като РС-Средец е пограничен съд и ВСС отчете увеличение на делата по чл.279-281 НК. Административен ръководител - председател на съда е съдия Красимира Донева, която от 2015г. е в отпуск поради бременност и раждане, а след това и към настоящия момент – в болничен и впоследствие в отпуск за отглеждане на малко дете. За периода на отсъствието ѝ- от 2015г. и до смъртта си, и.ф. председател на РС-Средец бе съдия Стоян Георгиев.

В периода 11.01.2016г.- 15.05.2016г., в РС- Средец е бил командирован съдията от РС- Поморие Ивайло Бъчваров

От 12.10.2016 година до края на отчетния период, в Районен съд – гр. Средец бе командирован и съдията от Районен съд – гр. Бургас – съдия Веселин Белев.

През останалото време, съдия Стоян Георгиев работи сам.

И сградния фонд, и условията за работа в РС-Средец са незадоволителни като в РС-Поморие и Несебър. От месец юни 2001 година Районен съд Средец е настанен в дадена за безвъзмездно ползване сграда, публична общинска собственост, в която на втория етаж се помещават Районна прокуратура – гр. Средец и служители от дирекция “Охрана на съдебната власт”, а първият етаж от сградата е собственост на физическо

лице. Сградата е с един вход. Тя не отговаря на редица изисквания, вкл. за противопожарна безопасност, не е възможно преустройството ѝ, за да се осигури достъп на хора с увреждания и изпълнението на изискванията на Наредба № 4/2008 година за правилата и нормите за безопасност и охрана, конкретно - обособяване на "зона за сигурност", помещения за временно пребиваване и изолация на конвоирани лица и помещения с други специфични изисквания, и др. След дълги усилия, през 2016г. най-после бяха отпуснати средства и подменена дограмата на ползваните помещения. Предстои да бъде решен и въпросът с ремонта на покрива, за която цел сумата е заложена в бюджета за 2017г. и предстои реализиране на необходимите ремонтни дейности.

РС-Средец е един от натоварените районни съдилища в региона.

Спрямо постъплението, в отчета на съда са посочени следните стойности: по щат- 33,22 и действителна- 62,95.

Спрямо свършените дела са посочени следните стойности: по щат- 30,83 и действителна- 58,42.

В тримесечен срок от постъпването им, са свършени общо 98% (при 98,32% през 2015г.; 98,61% през 2014г.)

През отчетния период в Районен съд – гр. Средец са разгледани общо 1196 дела, при 909 за 2015 г. и 848 дела през 2014 година. От тези дела, 1118 /93,48%/ са били новообразувани, 75 /6,27%/ - останали несвършени от предходния отчетен период и 3 /0,25%/ - продължаващи дела под същия номер.

През 2016 година са постъпили 609 граждански дела, при 537 за 2015 г. и 503 за 2014 година. Разгледани са били 660 дела, приключени 600, 99% от които в тримесечен срок.

От образуваните и разгледани през отчетния период 381 дела по чл. 410 и чл. 417 от ГПК, свършени са били 381 дела, т.е. 100%.

Броят на наказателните дела през отчетния период се е увеличил значително в сравнение с предишни отчетни периоди.

Постъпилите през годината наказателни дела са 512 дела /42,81% от всички дела за разглеждане, 24 дела са останали несвършени от предишния отчетен период, 4,48% от наказателните дела за разглеждане/. Увеличението в сравнение с предходната година е с 203 дела. То се дължи на обстоятелствата, че РС-Средец обслужва обширен пограничен район и предвид интензивните миграционни процеси и незаконно преминаващите на територията на РБългария нелегални мигранти, се наложи предприемане на действия по наказателното им преследване, чиито краен резултат е значителното постъпление на дела по чл.279, 280 и чл.281 от НК и свързаните с тях частни производства. Отчита се, в доклада на председателя на СрРС, че увеличението се дължи и на това, че голяма част от престъпленията са извършвани от лица, които през предишните отчетни периоди са изтърпявали наказание ЛОС, а през отчетната година са били освободени от местата за изтърпяване на наказанията. На практика, това води до извод, че не са постигнати целите на наказанието чрез уредените в НК механизми за определяне и налагане на наказания, неотговарящи на обществената опасност на деянието и дееца, в частност- наказанието „пробация“.

Така най-голям дял от НОХД се пада на делата за престъпления против против дейността на държавните органи и обществени организации, по-специално –делата по чл.279-281 НК, които са били 64 на брой (44,14% от НОХД в съда). За сравнение: през 2015г. те са били 24, през 2014г.-27, през 2013г- едва 2.

Следват ги по брой делата за общоопасни престъпления, делата за престъпления против собствеността и делата за престъпления против стопанството. Най-малък е

делът на делата за престъпления против личността и престъпления против брака, семейството и младежта- едва по 3.

Увеличил се е броят на делата по чл. 78а от НК в сравнение с предишния отчетен период. През 2016 година в Районен съд – гр. Средец е имало за разглеждане 20 броя дела от този вид /при 17 за 2015 г. и 11 за 2014 година/, което съставлява 1,67% от всички дела за разглеждане; 3,73% от наказателните дела за разглеждане.

През 2016 година НЧХД за разглеждане са били 4 на брой /0,33% от всички дела за разглеждане ; 0,75% от наказателните дела за разглеждане/, при 7 през 2015 г. и 11 през 2014 година.

Увеличен е над два пъти броят на ЧНД (без разпити): 112 за 2016г., при 53 – за 2015г. и 46- през 2014г. В тази група най-голям е броят на делата по искания по ЗЕС-97.

Двойно е увеличен и броят на делата- досъдебни производства-разпити :102 за 2016г., 55 дела- за 2015г. Това увеличени е обяснимо с провеждането на разпити пред съдия на чужди граждани, незаконно преминали границата, с цел закрепване на показанията им.

През 2016 година са разгледани 536 наказателни дела (при 333 през 2015 г. и 305 дела през 2014 година). Свършени са 510, от които 491 в тримесечния срок. 118 дела са приключили с одобрени споразумения, 13 с присъди и 2 дела са били прекратени и върнати на прокуратурата за допълнително разследване. Постановена е само 1 изцяло оправдателна присъда и е оправдано 1 лице.

РАЙОНЕН СЪД- АЙТОС

Щатът на Районенсъд-гр.Айтос по последното щатно разписание, утвърдено от Висшия съдебен съвет включва: 4 щ.бр. съдии, 1 държавен съдебен изпълнител, 1 съдия по вписванията и 13 съдебни служители - обща и специализирана администрация.

В началото на периода, щатът на съда е останал непроменен, но от 16.11.2016г. и към настоящия момент съдия Н.Гемеджиев е командирован в РС-Бургас.

Съотношението служители обща администрация/магистрати е 3,00, а това на специализираната администрация/ магистрати е 2,25.

Натовареността по щат е 36,92 дела спрямо разгледаните дела и 33,65- спрямо свършените. Действителната натовареност е 41,21-спрямо разгледаните и 37,56-спрямо свършените дела. При добро управление и оптимизиране на функциите, каквото е предложил административният ръководител през отчетния период, това съотношение е оптимално.

С решение на Министерския съвет № 444/27.10.1992 г. сградата, бивша собственост на Общински съвет на БСП – гр. Айтос е предоставена безвъзмездно за стопанисване и управление на Министерството на правосъдието и в нея са се настанили Айтоски районен съд и Айтоска районна прокуратура. С Акт № 2653 от 20.09.2002 г. за публична държавна собственост на Областния управител на Бургаска област, в края на същата година сградата е била включена в баланса на съда като ДМА. През 2013г. Областна управа- Бургас предостави още няколко помещения на МП за нуждите на съда и прокуратурата. През 2015г. РП-Айтос се премести в тези помещения, което доведе до разширяване на съда в още три помещения. Извършени са редица преустройства и ремонти, подобрили видимо материалната база на АРС.

През 2016 година са образувани общо 1549 дела, от които 618 наказателни и 931 граждански дела.

От общият брой 931 **граждански** дела през 2016 година, по видове те са, както следва:

- по Семейния кодекс – 136 бр.;
- облигационни – 41 бр.;
- вещни искиове – 17 бр.;
- делби – 22 бр.;
- трудови дела – 5 бр.;
- други дела – 46 бр.;
- по чл.410 и чл.417 от ГПК (заповедно производство) – 515 бр.;
- частно-граждански дела- 139
- дела от административен характер- 2 бр.

От гражданските дела в тримесечния срок са свършени: по общия ред – 70%, ЧГД- 99%, заповедно производство- 100%, други граждански дела- 65%, или общият процент на свършените в тримесечен срок е 91%.

От общия брой 618 **наказателни** дела, 177 бр. са НОХД, 18 бр. – НЧХД, 52 бр. по предложение на прокурора по чл.78а от Наказателния кодекс, 142 бр. – частни наказателни дела, 13 бр. ЧНД-разпити и 216 бр. - АНХД.

Постъпилите 177 броя наказателни от общ характер дела са по състави от НК , както следва:

- против личността – 6 бр.
- против правата на гражданите – 2 бр.
- против брака, семейството и младежта – 10 бр.
- против собствеността – 23 бр.
- против стопанството – 5 бр.
- против държавата и обществените организации – 1 бр.
- документни престъпления – 10 бр.
- общоопасни престъпления – 121 бр.

Т.е най-голям е броят на постъплението на дела за общоопасни престъпления, следвани от престъпленията против собствеността по глава V от Наказателния кодекс (преди всичко кражбите).

Свършените в 3-месечен срок са , както следва: 93% НОХД, 65% НЧХД, 78% НАХД, 96% по чл.78а НК, 100% ЧНД – 99%, 100% ЧНД-разпити.

И тук, както и в останалите районни съдилища, по-големият брой наказателни дела приключват със споразумение.

Свършените през годината дела представляват 92% от всички разгледани дела, като от тях в 3 месечния срок са приключили 90%.

През отчетната година, РС-Айтос е разгледал две дела срещу непълнолетни; осъдил е 185 лица, оправдал е 4 лица.

Само едно дело е било прекратено и върнато на прокуратурата нза доразследване.

Средната натовареност на съдия месечно по щат спрямо разгледани и свършени дела е съотв.35,59 бр. и 32,96 бр. , а действителната е 37,24 дела спрямо разгледани и 34,39 спрямо свършени дела, което всъщност показва адекватност на съдийския щат, когато е зает изцяло.

Следва да се отбележи, че и в РД-Айтос, както и в останалите малки районни съдилища, няма нито едно наказателно дело от стари години. Това е достижение на усилията и дисциплинираността на магистратите.

РАЙОНЕН СЪД- ЦАРЕВО

Утвърденото щатно разписание на Районен съд -Царево към 01.01.2016г. включва три съдийски длъжности и по един щат за съдия по вписванията и за държавен съдебен изпълнител. След прекратяване на командироването на съдия Диляна Йорданова в Районен Съд- Бургас, от 07.03.2016г. съдът заработи в пълен състав.

Предвид на високото постъпление на наказателни дела по чл.279-281 НК, с Решение по т.60.2. по Протокол № 27 от заседание на Пленума на ВСС на 07.07.2016г., в Районен съд- Царево се разкри допълнителна длъжност "съдия", считано от датата на вземане на решението. Така, от 07.07.2016г. утвърденото щатно разписание на РС-Царево включва четири съдийски длъжности. От 19.07.2016г. на тази допълнителна щатна бройка със заповеди на Председателя на БОС бяха командировани съдии от РС-Бургас, РС-Карнобат и РС-Айтос, като от 31.08.2016г. и към настоящия момент на тази длъжност е командирована съдия Коева от РС-Карнобат до отпадане на необходимостта.

В края на отчетния период общата численост на съдебните служители е 14 щатни бройки. Съотношението по щат на съдебните служители към съдии, съдии по вписванията и държавни съдебни изпълнители е 2,33.

Председател на съда е съдия Мария Москова. Няма заместник председател. Съдиите не са разделени в отделения, но на практика са, което е взето като решение от съдиите на общо събрание, поради необходимостта от справяне с голямото постъпление от дела по чл.279-281 НК и образуваните частни наказателни дела във връзка с тях.

Проблемът със сградния фонд все още не е решен, независимо, че още през 2006г. със свое решение Общинският съвет- Царево е учредило в полза на Висшият съдебен съвет безвъзмездно право на строеж върху общински УПИ за изграждане на четириетажна съдебна сграда, във връзка с което е била обявена обществена поръчка и по нея се е изработил идеен проект за новата съдебна палата, към настоящия момент все още не е пристъпено към строителството. Причините за това са конституционната промяна през 2006г., която предостави стопанисването на съдебните сгради на Министерството на правосъдието, поради което работата по проектирането на съдебната палата е продължила едва през август 2008г., бил е изработен работен проект, одобрен през 2010 г. Впоследствие, през 2012-2013г. отново са предприети действия по реализацията на проекта от ръководство на Министерството на правосъдието, но все още по тях няма резултати. Проблемът със сградния фонд на РС-Царево се постави за решаване отново през 2015г. пред Министерството на правосъдието, но и към момент, след последните изменения на ЗСВ по повод собствеността на съдебните сгради, няма развитие.

Действителната натовареност на съдиите от този съд за 2016 г. е: спрямо делата за разглеждане – 60,72, при 68,42 за 2015 г. и 42.50 за 2014г., спрямо свършените дела – 57,59 за 2016 г., при 64,42 за 2015 г. и 38.21 за 2014г.

През 2016 г. в РС-Царево са постъпили общо 2268 броя дела, при 1522 за 2015 г. и 1063 броя дела за 2014 г. Средномесечното постъпление на делата е 189 дела, при 126.83 дела за предходната година и 88.58 за 2014 г., като се отбелязва рязко покачване на постъплението на делата в сравнение с предходните 2015 г. и 2014 г.

От постъпилите през 2016 г. в РС-Царево общо 2268 броя дела, 486 броя са граждански дела (през 2015 г. са били 487 и през 2014 г. 541 бр. дела) и 1782 броя са наказателни дела (1035 през 2015 г. и 522 през 2014 г.). Констатирано е намаляване на броя на гражданските дела и рязко увеличаване броя на наказателните дела в сравнение с предходните години.

Разпределението на гражданските дела за разглеждане през 2016 г. е следното: 35 броя дела, образувани по искиове по СК, 53 броя дела по облигационни искиове, 47 вещни производства, 18 броя делби, 11 установителни искиове, 7 дела по искиове по КТ, 2 административни производства, 8 обезпечения, 29 частни производства, 321 частни производства - заповедни производства, 3 частни производства – регламенти, 7 броя други граждански дела.

От образуваните граждански производства, най-голям е броят на производствата по чл.410 и 417 ГПК – 321 бр., следвани от делата по облигационните искиове – 53 броя, като следва да се отбележи, че и в този съд тенденцията към намаляване на заповедните производства се запазва.

Като цяло, постъпването на гражданските дела в сравнение с 2014 г. бележи спад (541 бр.) и е почти толкова колкото предходната 2015 година (487 бр.).

Общият брой на разглежданите наказателни дела през отчетния период в Районен съд – Царево е 1827 броя дела, при 1089 за 2015 г. и 574 броя за 2014 г., като общия брой на постъпилите наказателни дела възлиза на 1782 броя дела, при 1035 за 2015 г. и 522 дела за 2014г. и 664 дела за 2013г.

Постъпилите наказателни дела от общ характер са 697 бр. дела, при 222 за 2015 г. и 133 бр. за 2014 г. По отношение видовете престъпления, най-голям е броят на делата, образувани по обвинения за извършени престъпленията против държавата (незаконно превеждане през границата на лица и групи и незаконно преминаване на границата) – 545 дела, при 71 броя за 2015 г. и 13 бр. за 2014г, следвани от делата, образувани за общоопасни престъпления – 102 (при 99 за 2015 г. и 64 бр. за 2014г.), следвани от делата за престъпления против собствеността – 30, при 19 броя за 2015 г. и 20 през 2014 г.; престъпления против интелектуалната собственост – 7, (при 11 бр. за 2015 г. и 24 през 2014 г.) Данните сочат трикратно увеличаване на делата от общ характер за незаконното преминаване на границата, превеждане на хора през границата и противозаконно превозване на чужденци през страната в сравнение с предходните години. Многобройни са и свързаните с тях частни наказателни дела (разпити на чужденци, одобряване на претърсвания и изземвания, вземане на мерки за неотклонение, даване на разрешения по ЗЕС и др.) . По-голямата част от всички дела от тази група са образувани и разгледани през втората половина на годината. По тези дела, РС-Царево е постановил 31 ефективни присъди и 66 условни присъди на лица, извършили престъпления по чл.280 и чл.281 НК. Осъдени са 469 лица по чл.279 НК, 31 лица за престъпления по чл.281 НК, като общо са осъдени 566 лица на ЛОС до 3 години, от тях 31 лица търпят ефективно наложеното им наказание ЛОС, а на 535 лица съдът е отложил изпълнението на наложеното наказание за срок до 3 години. По делата за престъпление по чл.280 и чл.281 НК на осъдените на БОС лица са наложено кумулативно и наказанието „глоба“ и „отнемане на МПС“, с което е извършено престъплението (отнети са общо 54 МПС).

Частните наказателни дела-съдебно производство през отчетната година са 318 броя, при 219 през 2015 г. и 9 броя за 2014г. ЧНД по всички искания към съда в досъдебното производство са били 504, от които 53 са били делата по чл.64 и чл.65 НПК, 335 бр. разпити (при 376 за 2015 г. и 146 броя за 2014 г. Високото постъпление на частни наказателни дела е свързано с големия брой разкрити престъпления по чл.279-281 НК. Трайното увеличение през последните две години се дължи на това, че РС-Царево е пограничен съд, в чиято територия и компетентност са и морска, и сухоземна граница на държавата; на многократното увеличение на миграционната вълна; на факта, че този вид престъпления бяха концентрирани на територията му.

РС-Царево бележи увеличение и на НАХД- 262 (205 за 2015г., 223- за 2014г.), което сочи на по-голяма инициативност на съответните контролни органи.

По приключилите през годината НОХД няма постановени оправдателни присъди.

ЦРС е приключил 2246 дела, от които 480 граждански и 1766 наказателни дела. От тях в тримесечен срок са свършени 96% (същият процент и предходната година, 90%- 2014г.). Следва да се подчертае, че в този съд няма нито едно дело, предадено със съдебен акт извън законния срок, въпреки високата натовареност.

През изминалата година приключените в тримесечен срок граждански дела са 93.00%, при 93.00% за 2015г. и 92 % за 2014г., а този процент за наказателните дела от общ характер през трите изследвани години е следният: 98%, 96%, 90%. Въпреки значителното намаление на заповедните производства /които принципно покачват показателите за срочност/, се забелязва подобряване на показателите за срочност на разглеждане на гражданските дела, което се дължи на дългогодишния вече опит на съдиите и доброто администриране на делата.

РАЙОНЕН СЪД- МАЛКО ТЪРНОВО

Утвърденото щатно разписание за 2016 година на Районен съд Малко Търново включва: Административен ръководител- председател, 1съдия, 1 съдебен изпълнител, 1съдия по вписванията и 5 съдебни служители.

През изминалата година съотношението по щат на съдебните служители/магистратите е 2,5, а съотношението съдебни служители/съдии, съдии по вписванията и държавни съдебни изпълнители е 1,25.

Щатът е напълно достатъчен и оптимален за този съд.

През отчетната 2016 година в РС-М.Търново са постъпили общо 123 граждански дела (при 170 за 2015 г. и 91 за 2015г.), от които новообразувани 118 дела и 5 дела, получени по подсъдност. Разпределението на постъпилите гражданските дела през 2016 г. е следното: 20 дела образувани по искове по СК, ЗЗДН, ЗЛР, ЗГР, ЗЗДет, ЗБЖИРБ; облигационни искове – 1 дело , вещни искове – 3 дела, дела за делба – 1, 1 дело, образувано по установителен иск; 1 дело по искове по КТ, 44 частни граждански дела, и 52 дела по чл.410 и чл.417 от ГПК и 1 друго гражданско дело.

През отчетната 2016 година общият брой на **постъпилите наказателни** дела възлиза на 262, при 287 през 2015 г. и 268 през 2014 г.

Общият брой на разглежданите наказателни дела през отчетния период в Районен съд – Малко Търново е 284 , което включва останалите за довършване от 2015 година 22 дела и постъпилите през 2016 година 262 дела.

По отношение видовете престъпления с най-голям дял от 62,41 % са делата, образувани по обвинения за извършени престъпления против държавните органи и обществени организации 83 дела, при 121 дела за 2015 г. и 82 дела за 2014 год. От тях по чл. 279 ал.1 НК - 67 дела , при 109 през 2015 год. и 66 дела през 2014 г. ; по чл.280 НК –11 дела , при 9 дела за 2015 год. и 7 дела през 2014 год.

Значителният брой дела, образувани за извършени престъпленията по чл. 279 и чл. 280 от НК се обуславя от международната обстановка в Близкия изток и географското местоположение на съдебния район, а именно : гранично-контролно пропускателен пункт /ГКПП- Малко Търново/; държавната сухопътна граница на Република България с Република Турция, която се явява и външна граница на Европейският съюз.

Делът на делата образувани за общоопасни престъпление е 16,54%, или 22бр., при 23 дела, образувани през 20115 год. и 12 дела, образувани през 2014 г.

С подобни показатели са и образуваните дела за престъпления против собствеността – 12 дела. Образувано е 1 НОХД за извършено престъпление против личността, като през предходните 2015 и 2014 год. няма образувани такива дела.

През отчетния период е постъпило 1 наказателно частен характер дело при 1 НЧХД през 2015 год. През 2014 год. няма постъпления на НЧХД.

Постъпилите дела по чл. 78а НК през 2016 год. са 11, при 22 дела за 2015 г. и 14 дела през 2014 г.

През 2016 г., 57 броя са постъпилите частни наказателни дела, от които 27 ЧНД – разпити (при 36 дела през 2015 год., от които ЧНД- разпити 22 дела и 75 дела през 2014 г., от които 70 ЧНД –разпити).

През отчетната година са образувани 51 дела от административно наказателен характер при 67 дела, образувани през 2015 год. и 56 дела, образувани през 2014 г.

Гражданските и наказателните дела са решени 95% в тримесечния срок.

Натовареност по щат спрямо всички разглеждани дела за 2016 г. е 17,29 (при 19, 88 за 2015 г. и 16,33 за 2014г.) Натовареност по щат спрямо свършените дела за 2016 г. е 16,58, при 18,63 за 2015 г. и 15,50 за 2014г.

Действителната натовареност за 2016 г. спрямо делата за разглеждане е **20,75** (при 39,75 за 2015 г. и 32,67 за 2014г.) Действителната натовареност за 2016 г. спрямо свършените дела е **19,90**. (при 37, 25 за 2015 г. и 31,00 за 2014г.).

Както показателите, анализирани поотделно и в съвкупност, така и цифрите сами по себе си сочат за ниска натовареност на РС-М.Търново. Те не очертават никакви проблеми в дейността на този съд, но поставят въпроси за оптимизирането му.

РС-Малко Търново няма проблем и със сградния фонд, нито с техническата си обезпеченост.

Предвид това, че е най-ниско натоварения и безпроблемен съд в региона, но същевременно кадрово и материално достатъчно добре обезпечен, за разлика от останалите съдилища, съдията от този съд Пламен Дойков бе командирован в РС-Средец по необходимост.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предвид изложените по-горе резултати, правораздавателната дейност на съдиите от Окръжен съд- Бургас и осемте районни съдилища в региона може с пълно основание да бъде определена като много добра.

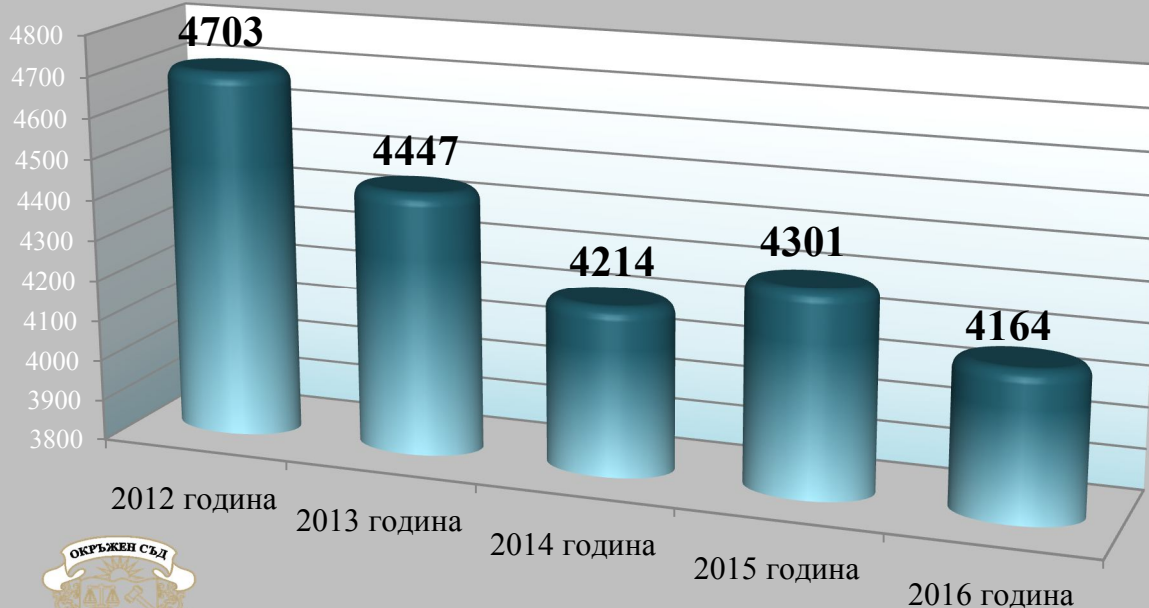
Магистратите и съдебните служители от Окръжен съд- Бургас и осемте районни съдилища непрекъснато се стремят към повишаване на квалификацията си, полагат усилия да изпълняват съвестно и компетентно задълженията си за постигане на още по-добри резултати и, за да отговори съдебната институция на изискванията на обществото.

Независимо от тези обстоятелства, доверие се гради трудно, поради което си поставяме по-високи цели, включващи по-ефективен достъп до правосъдие, отчетност и прозрачност на работните процеси и правораздаване, основаващо се на върховенството на закона.

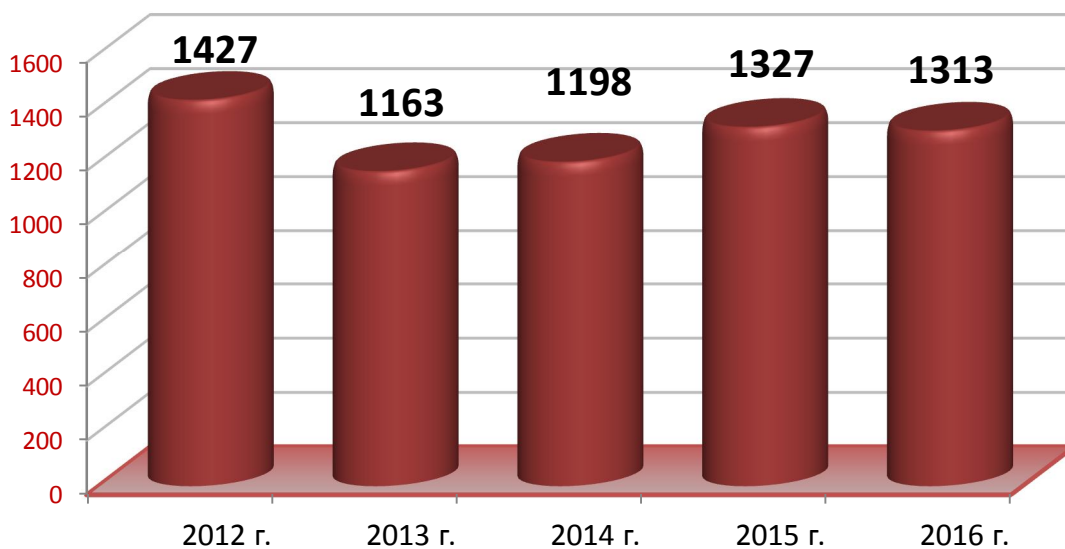
**Административен ръководител- председател
на Окръжен съд- Бургас :**

Боряна Димитрова

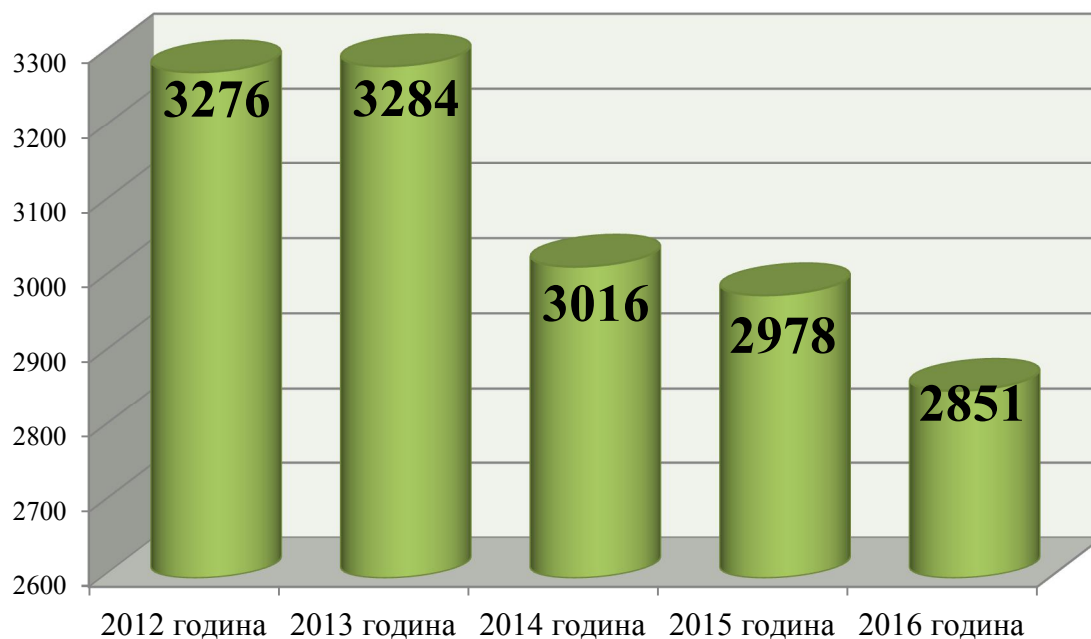
ОБЩО ПОСТЪПИЛИ ДЕЛА В БОС

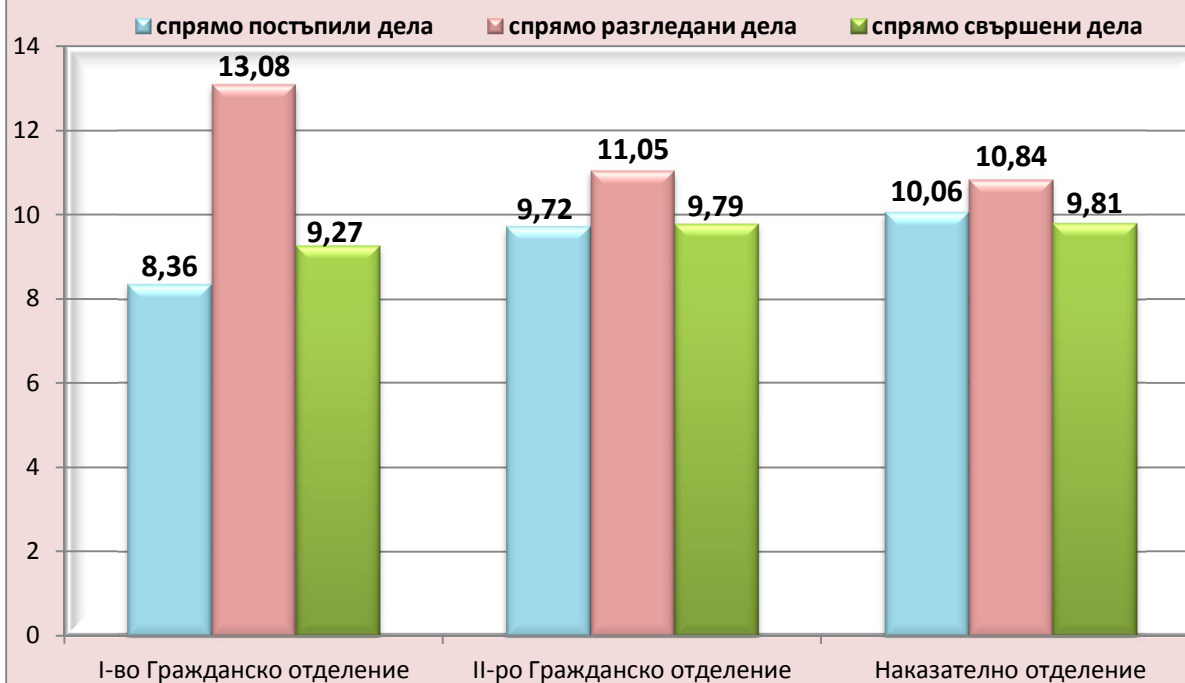
ОБЩО ПОСТЪПИЛИ НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА В ОКРЪЖЕН СЪД - БУРГАС

ОБЩО ПОСТЪПИЛИ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА В ОКРЪЖЕН СЪД - БУРГАС

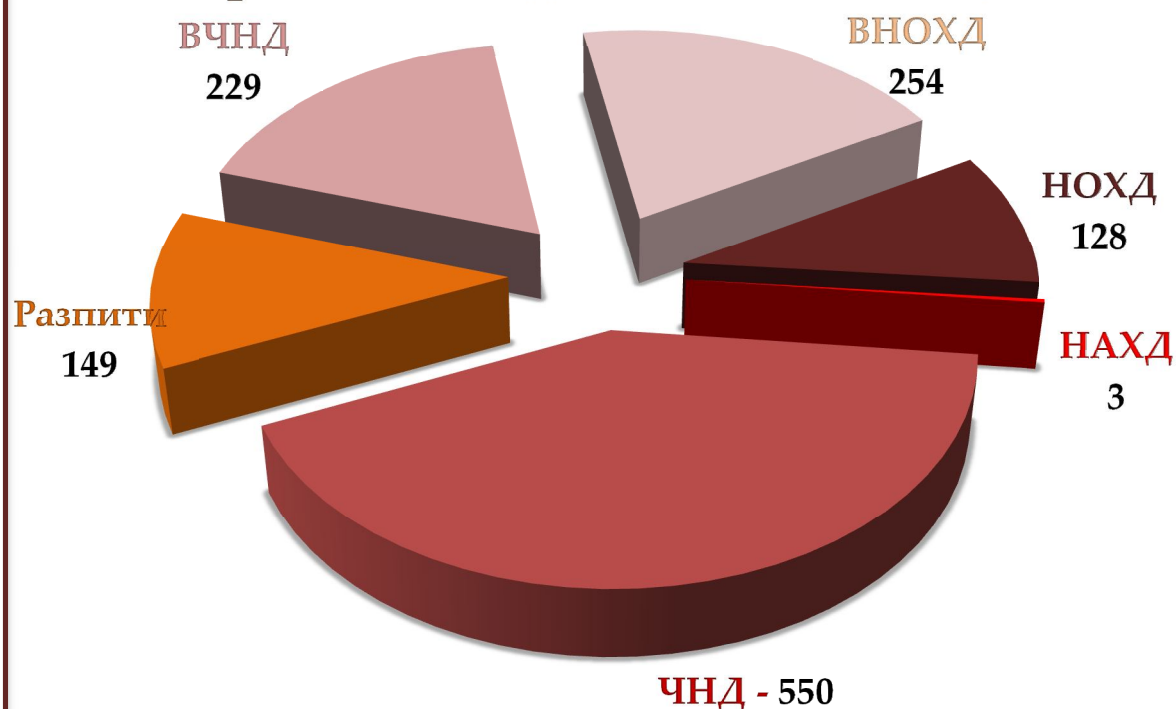

ДЕЙСТВИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ В БУРГАСКИ ОКРЪЖЕН СЪД ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

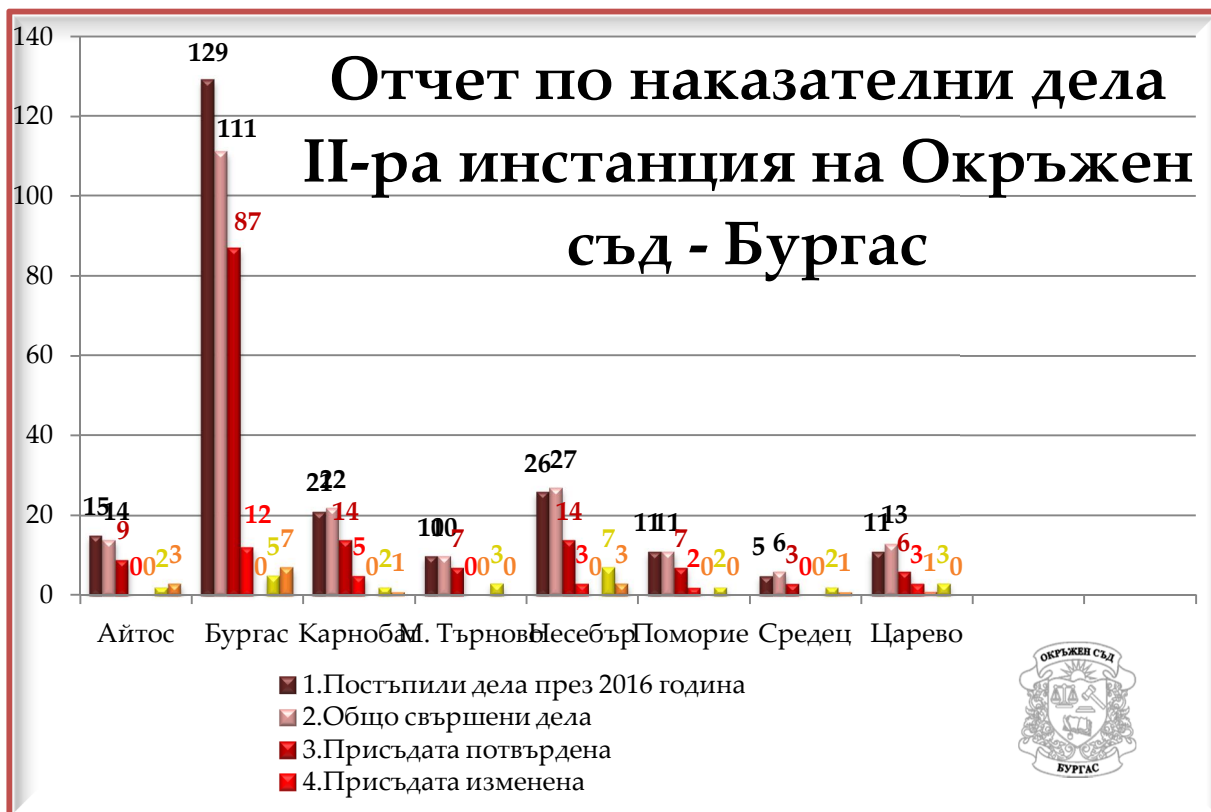

ПОСТЪПИЛИ НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

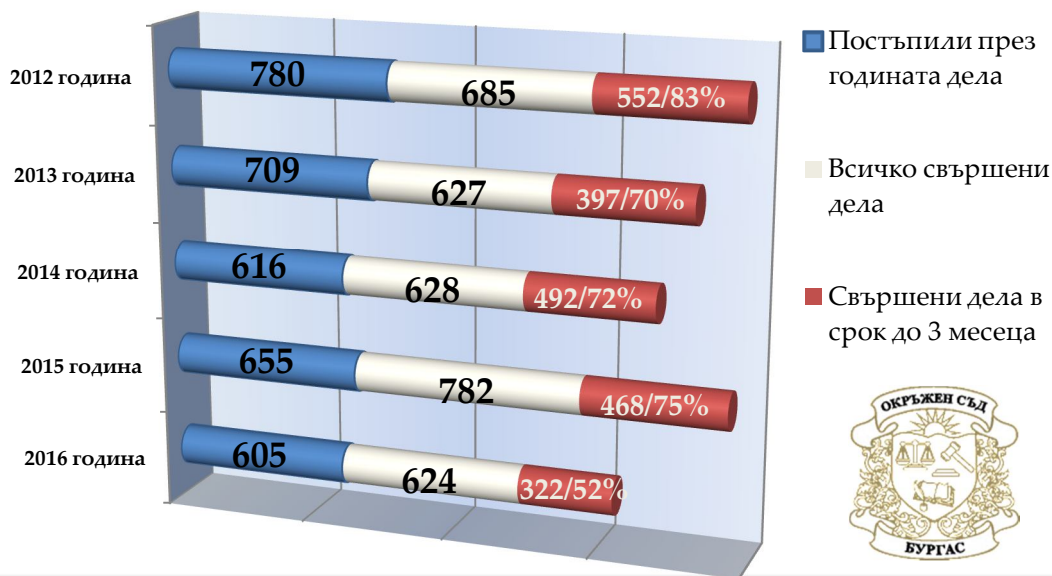
през 2016 година в БОС - общо 1313

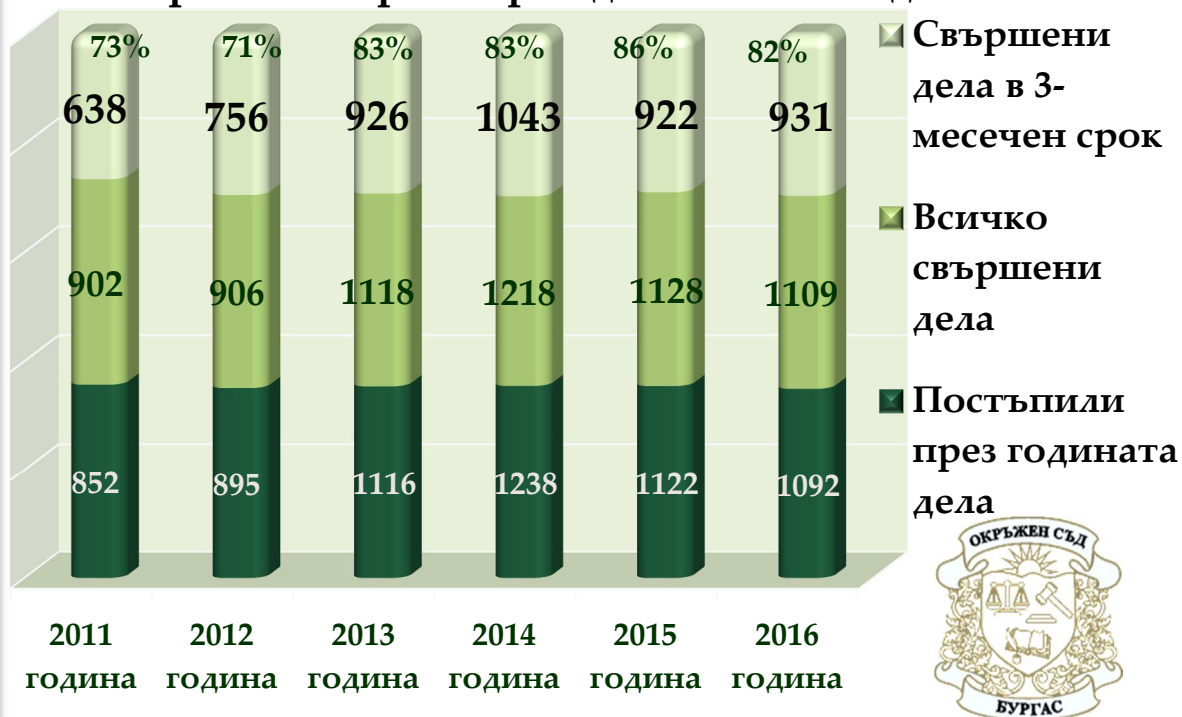
Наложени наказания	2016 г.	2015 г.	2014 г.	2013 г.
Лишени от свобода до 3 години	123	97	109	127
От тях условно	66	63	74	96
Лишаване от свобода от 3-10 години	19	36	21	23
Лишаване от свобода от 10-30 години	5	10	4	8
Доживотен затвор	0	1	0	0
Доживотен затвор без право на замяна	0	0	0	0
Други	12	3	4	3

Търговски дела за 2016 година

Въззивни граждански дела постъпили и решени през периода 2011-2016 година

Общо постъпили дела в Районните съдилища през 2014, 2015 и 2016 година

НАТОВАРЕНОСТ ПО ЩАТ И ДЕЙСТВИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ СПРЯМО РАЗГЛЕДАНИТЕ ДЕЛА ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

